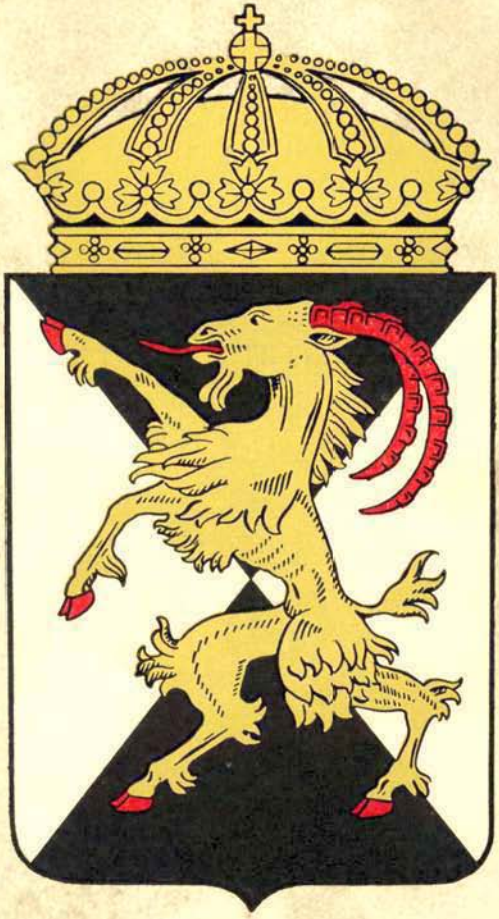

Tågluffa i Norden 1981

Vi har många fina erbjudanden när det gäller tågresor. T ex tågbiljett som gäller i hela Norden. Du kan åka kors och tvärs med statsjärnvägarna i Sverige, Norge, Danmark och Finland hur mycket du vill. Från Narvik i norr till Gedser i syd, från Atlantkusten i väst till ryska gränsen i öst. Inga åldersbegränsningar.
Biljetten heter NORDTURIST MED TÅG och kostar i 2 klass 725:– för 21 dagar och 900:– för 1 månad. Vill du hellre åka 1 klass kostar biljetten 1.100:– resp 1.350:–. Barn som fyllt 4, men inte 12 år, reser för halva priset. För sitt-, ligg- och sovplatsbiljetter gäller ordinarie pris.
Finns att köpa på järnvägsstationer och resebyråer.

SJ

Trevlig resa!

NORD-TURIST

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av KUNGLIG HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING

1981

Ansvarig utgivare och redaktör 1980/81

Major Göran Österdahl
Tel.: arbetet 026 - 11 54 80

Annonsanskaffare

Fanjunkare Åke Wiklund
Tel.: bostad 026 - 360 52

Kassör

Kamrer Peder Knutsson
Tel.: arb. 026 - 11 55 70

Medlemsavgiften 25:— kan insättas på postgirokonto 13 73 32-3 Kamratföreningen Gävle.

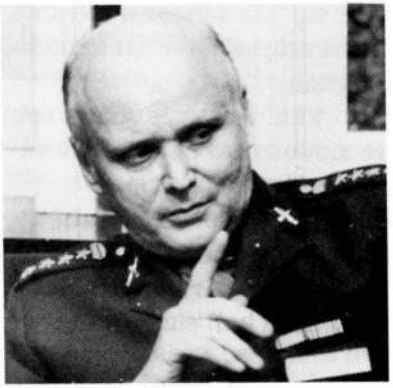
Adress: Redaktion Bocken I 14, Box 614, 801 26 Gävle

ISSN 0347-299X

INNEHÅLL

Regementschefen har ordet 5
Tack för lång och trogen tjänst 7
Frivilliga Radioorganisationen 9
Stagården i Bollnäs — förr och nu 14
Fältjägarfänrik för 50 år sedan —
Hälsingeveteran i dag 29
40 år efter beredskapen — veteranresa till Värmland 43
Sjukvård i norr — ett beredskapsminne 47
Svenska fantroféer i Sovjetunionen 52
Hembygdsfest i Ovansjö 55
Hos kamraterna I 14 Stockholm 59
I 14 S — 10 år 66
Ett solvarv i kronans kläder 73
Vi och vårt kompani under rekrytåret 98
Alfta kompani 107
Forsa kompani 112
Delsbo kompani 115
Ovansjö kompani 119
Färnebo kompani 122
Järvsö kompani 128
Arbrå kompani 131
I fädrens spår för framtids segrar 134
I tjänst för freden — med FN i Thailand 140
Under året bortgångna 148
Kamratföreningens verksamhet år 1980 149
Annonsavdelning 152

REGEMENTSCHEFEN HAR ORDET

Överste 1. C-H Gåsste

Arméns fredsorganisation skall krympas. Därom är ÖB och politikerna helt ense.

ÖB hävdar entydigt, att krympningarna måste genomföras för att vi skall kunna behålla vår krigsorganisation.

Politikerna å sin sida är nu genomgående ute för att spara pengar. I många fall tycks man dessutom ha ambitioner att genomdriva ändringar i vår hitillsvarande försvarsfilosofi.

Även om I 14/Fo 49 inte nämnts som ett tänkbart nedläggningsförband kommer vårt regemente att bli berört av förändringarna. Viss personal kommer att flyttas till I 14/Fo 49 från andra håll och vi kommer att få överta vissa uppdrag som nu åligger andra förband. Det förestår alltså stora förändringar på den organisatoriska sidan.

Den allvarligaste frågan är nog ändå de förslag till förändringar i försvarsfilosofin som nu torgförs. I försvarsdebatten framskymtar alltmer klart, att partiernas uppfattningar — om vad vår framtida försvarsdoktrin bör innebära — är vacklande och diffusa.

Utan att bli emotsagda i politiska kretsar har t ex Alva Myrdal och Gunnar Heckscher förordat ett "gränsförsvar" i st f vårt nuvarande "invasionsförsvar". Försvarsutredningen har också anammat detta förslag och ifrågasatt en förändringa av målsättningen. Man vill där ta bort följande formulering: "Invasionsförsvar skall vara försvarsmaktens viktigaste uppgift".

Detta är oroande. Den försvarsmodell som Myrdal och Heckscher förordar har tidigare övervägts och då benämnts

"periferiförsvar". Den skulle ge oss kapacitet att avvisa kränkningar av vårt territorium i fredstid och när krig pågår i omvärlden. En sådan starkt basberoende och personalsvag försvarsmodell kan emellertid inte i vår tid uthärda en supermakts bekämpningsinsatser. Detta i sin tur innebär, att den snabbt förbrukas varefter angriparens möjligheter att genomföra en regelrätt invasion blir alltför goda.

Det skisserade "gränsförsvaret" kan antas avhålla en supermakt från att ingripa militärt mot oss om behovet av sådana ingripanden bedöms vara måttligt.

Är å andra sidan passage genom Sverige eller annat utnyttjande av vårt territorium viktigt för en supermakt ger "gränsförsvaret" ringa fredsbevarande effekt. Detta därför att ett försvar med hög teknologisk standard numera kan slås ut relativt snabbt av en supermakt.

Mot denna bakgrund är det ytterst angeläget, att vi håller oss med ett ytförsvar, som inte kan bombas sönder. Det finns starka skäl för kamratföreningens medlemmar att noga följa den försvarsdebatt som kommer att blossa upp våren 1981 och pågå till dess 1982 års försvarsbeslut är fattat. Det bör då fortfarande vara inskrivet i försvarsmaktens målsättning att invasionsförsvar är dess viktigaste uppgift. Det är den målsättningen som kan skapa den fredsbevarande effekt vi behöver få ut av våra försvarsansträngningar.

C-H GÅSSTE

TACK FÖR LÅNG OCH TROGEN TJÄNST

Avgått med pension

Kapten Hans Frisk
Förrådsman Sten Östlund
Förrådsförman Bengt Sjödin
Ekonomibiträdet Fanny Åström
Fanjunkare Åke Wiklund
Förrådsman Erik Eriksson
Förrådsman Sven Larsson
Ekonomibiträdet Anna Lövgren
Förrådsförman Georg Olsson
Förrådsman Nils Forsgren
Major Sven Åkerman
Förste maskinist Thore Mattsson
Forttjänsteman Hugo Larsson
Förrådsman Evert Björnqvist
Driftstekniker Gösta Rydberg
Skogsarbetare Sven Jansson
Lokalvårdare Ingrid Pettersson
Assistent Ingegerd Jonsson
Förrådsman Axel Ljung
Drifttekniker Evert Karlsson
Förrådsman John Karlsson

Slutat på egen begäran

Överfurir Göran Olsson
Förste armétekniker Tommy Nordqvist
Förrådsman Tommy Gustavsson
Sergeant Per-Olof Glaas
Överfurir Peter Kelemen
Överfurir Mats Älfvåg
Överfurir Kenneth Blom
Överfurir Nils-Olof Ruthström
Överfurir Ulf Lindberg

Avlidit

Förrådsman Harry Lindfors

Tilldelade utmärkelsen
"För Nit och Redlighet i statens tjänst"

Kapten Bo Harneman
Kapten Lennart Sohl
Fanjunkare Helmer Jengvert
Kokerskan Ruth Hamqvist
Assistent Kerstin Sjödin
Fanjunkare Lennart Öhlin
Assistent Ingegerd Brofeldt
Förrådsman Harry Lindfors

– o –

Du som är anställd vid I14/Fo49 är väl

MEDLEM

i Kamratföreningen?
Kontakta fru G Jansson på Skriv C.

FRIVILLIGA RADIO ORGANISATIONEN

Frivilliga Radioorganisationen bildades för 35 år sedan, i maj 1946, ett år efter andra världskrigets slut. Den utgjorde vid bildandet en försvarssektion inom föreningen Sveriges Sändar Amatörer. 1948 anslöts organisationen till Centralförbundet för Befälsutbildning.Härigenom blev det möjligt att för utbildningsverksamheten erhålla statsanslag. Verksamheten omfattade i begynnelsen enbart utbildning av licensierade sändaramatörer till militärt användbara signalister. Bland annat hade man lägerkurser på Gottskär. En annan av den tidens FRO-aktiviteter var "Riks- och Träningsnäten" på kortvågstelefrafi.

Under 1950-talets första år bröts försvarssektionen ut ur SSA och omformades till ett specialförbund inom CFB, samtidigt som rekryteringsbasen ökades genom att det ursprungliga kravet att man skulle vara sändaramatör togs bort. Vid samma tid blev FRO upptagen i 1953 års frivilligkungörelse och fick alltså officiellt etiketten "frivillig försvarsorganisation" med de förmåner och förpliktelser som detta innebär.

Omkring decennieskiftet 1950-60 fastställde chefen för armén utbildningsanvisningar för FRO. Anvisningarna hade

framtagits genom ett intimt samarbete mellan arméstaben och FRO:s styrelse. I anvisningarna förutsattes också att personal, som inte tillhörde armén skulle få delta i utbildningen. Härigenom blev det möjligt att ytterligare bredda rekryteringen, så att denna inte bara kom att omfatta personal ur armén, utan också ur marinen, flygvapnet och den civila delen av totalförsvaret.

En mycket stor del av medlemmarna har väl kanske betraktat radion som sambandsmedel mer som en hobby än som ett hjälpmedel och därför av folk utanför FRO betraktats som radiofantaster. Genom utvecklingen på elektronikens område har sambandsmedlet radio — under de senaste åren i allt mer accelererad takt — särskilt i fredssamhället alltmer kommit att bli en normal — om inte rent av självklar — företeelse. Inte ens en oinvigd tycker i dag att radiokommunikation är något med magi över sig. Härigenom har också de mest fanatiska fantasterna förmåtts förstå att radion är ett hjälpmedel och inte en huvudsak.

Vår verksamhet har sedan 1960-talet stabiliserats och fördjupats både med avseende på organisatoriska förhållanden och när det gäller utbildning. Våra grundstadgar säger att FRO har som allmän uppgift att främja totalförsvaret och som särskild uppgift:

— att ge totalförsvaret tillhörig personal frivillig utbildning och träning i sambandstjänst

— att upprätta och betjäna de sambandsförbindelser som av myndigheterna kan påkallas för totalförsvaret eller eljest för samhället

— att efter varje särskilt fall träffad överenskommelse ställa personal och sambandsmateriel till förfogande för utbildning och vid övningar, tävlingar, katastroftillfällen, skallgång etc

— att ge sin medlemmar sådan utbildning — jämväl viss befälsutbildning — att de kan utnyttjas för ovan nämnda ändamål

— att genom försök och trafikövning verka för att den radio- och trafikmässiga standarden hålls på en hög nivå.

Dessa grundstadgar antogs av årsmötet 1971 och innebar en viss kursändring för FRO. Från att tidigare ha varit en ren

radioorganisation, styrdes verksamheten över till att omfatta all sambandsverksamhet som förekommer inom totalförsvaret.

Nästa stora årtal i vår historia var 1976. Då fastställde FRO riksstämma målsättningen för FRO:s samarbete med Hemvärnet. Under den kommande 10-råsperioden skulle FRO:s rekrytering och utbildning ges en sådan omfattning att följande mål skulle nås år 1985:

— minst 3/4-delar av hemvärnets kretsstaber i landet har fått *sambandsgruppchefer ur FRO* (det finns cirka 150 kretsstaber),

— minst hälften av kretsstaberna har fått *signalreparatörer ur FRO* (tillika radiotelefonister),

— minst hälften av behovet av *radiotelefonister* vid krets- och områdesstaber inom hemvärnet har tillgodosetts, d v s det finns i medeltal en hemvärnssignalist ur FRO per stab (det finns ca 1400 staber i landet).

Hälften av ovanstående mål skulle ha uppnåtts senast 1981 och så här i början av år 1981 kan vi se tillbaks på en smått otrolig uppslutning från både de som arbetat med rekrytering och utbildning och de som drabbats av denna flit. Vi har fått ett fantastiskt gensvar från 47-åringar, frikallade och kvinnor — målgruppen i detta sammanhang — vilket gör att 1985 års mål i det närmsta är uppnått redan nu.

FRO inom Fo 49, dåvarande Fo 21, startades upp på hösten 1963 genom att Stig Olsson i Ockelbo samlade de FRO:are som fanns inom Gävleborgs län till ett möte och ordnade till en styrelse med bland andra Martin Lundbäck som medlem. Den första kursen hölls redan på våren året efter på Perslundaskolan i Ockelbo med mycket stor uppslutning. Från 1964 till dags dato har verksamheten inom Fo 49 hållits på en hög nivå och så ser det ut att fortsätta framöver.

VAD ÄR FRO – EN PENSIONÄRSSAMMANSLUTNING?

Rubriken kan tyckas konstig, men faktum är att när man talar om att man är medlem i FRO, brukar många titta konstigt på en och undra: Du som är så ung, inte kan väl du vara med i en pensionärsförening. Sammanblandningen med PRO är faktiskt väldigt vanlig och visar på att FRO tyvär är en rätt så

okänd organisation. Vad är då FRO? Frivilliga Radioorganisationen är en sammanslutning av värnpliktig, krigsfrivillig, civilförsvarspliktig sambandspersonal, frivilliga A- och B-personal samt annan sambandspersonal. Vår uppgift har jag nämnt tidigare. I FRO kan varje svensk medborgare, som under kalenderåret fyller lägst 15 år bli medlem. Vi är alltså en av de få försvarsorganisationerna där både kvinnor och män kan bli medlem. Verksamheten är också upplagd efter detta, utbildningen är öppen för alla medlemmar.

FRO -organisationen består av *riksstämman,* som är högsta beslutande myndighet inom FRO. *Centralstyrelsen* är dess verkställande och beslutande organ. FRO organiseras i övrigt i *distrikt,* vilka geografiskt sammanfaller med landets militärområden. Varje distrikt uppdelas i regel på *kretsar,* vilka geografiskt sammanfaller med försvarsområden. Inom krets kan *avdelningar* organiseras. Deras arbetsfält skall motsvara en hemvärnskrets.

FRO:s utbildningsverksamhet omfattar:

— kompletteringsutbildning i sambandstjänst för värnpliktiga och avtalbunden personal

— grundutbildning för avtalsbunden personal

— befodringsutbildning för värnpliktigt befäl i speciella befattningar inom sambandstjänsten

— repetitionsutbildning för avtalsbunden personal

— instruktörsutbildning

— ungdomsutbildning.

Deltagarna i frivilligutbildning använder sin fritid och semester för utbildning och han/hon kan förvänta sig att utbildningen genomförs effektivt med omväxling i genomförande och möjlighet att utnyttja civila kunskaper. Självverksamhet ges också stort utrymme.

Utbildningen bedrivs i stort sett i tre olika former. Hemortsutbildning, där man samlas i allmänhet några timmar en kväll. Regional utbildning bedrivs till stor del som veckoslutskurser på någon härför lämplig plats. Ett exempel är vår årligen återkommande sambandskurs i Gävle skärgård, där vi övar samband under fältmässiga förhållanden. Slutligen hålls varje år ett antal centralkurser på olika platser i landet bl a vinterkurser i Ånn och sommarkurser på Fårö, Gotland och Fliken i Västmanland.

FRO sysslar inte enbart med ren utbildning. En rätt så omfattande föreningsverksamhet förekommer med inslag som sambandsservice till olika klubbar och föreningar vid tävlingar, teknikkurser inom radio, byggverksamhet och ibland lite motionsidrott. Ett led i vår radioträning är den amatörradioverksamhet som bedrivs i de olika avdelningarna. Dessutom förekommer träningsnät både på kortvåg och ultrakortvåg, där medlemmarna kan öva upp sin färdighet i militär signalering.

FRO INOM KRETS 49 (FO 49)

FRO:s organisation inom Fo 49 består av en kretsstyrelse med medlemmar spridda över hela länet och ett kretskansli beläget i Söderhamn. Avdelningar finns organiserade i Gävle, Sandviken, Ockelbo, Söderhamn, Bollnäs, Hudiksvall och Ljusdal. Medlemsantalet inom kretsen har under några år hållt sig omkring 225 st. I FRO totalt är medlemsantalet ca 4500.

Utbildningen inom kretsen har till viss del nämnts tidigare. Förutom ett antal veckoslutskruser förekommer grund- och repetitionsutbildning både på telefoni och telegrafi.

På avtalssidan inom FRO finns för närvarande bara B-avtal för hemvärnet. Vi skall bemanna kretsstaberna med en sambandsgruppchef, en signalreparatör, en radiotelefonist och två telegrafister. Signalreparatören har dessutom som tillikabefattning att vara radiotelefonist. Varje hemvärnsområde skall bemannas med två radiotelefonister. Rekryteringen till dessa befattningar har inom krets 49 gått mycket bra. Endast i vissa ytterområden finns vissa brister, mest beroende på att rekryteringsunderlaget är mindre än i de mera folktäta orterna.

FRO krets 49 ser med tillförsikt framtiden an och vi kommer att arbeta för att ytterligare öka verksamheten på alla områden. Centralstyrelsen har inför verksamhetsåret 1981-82 ställt i utsikt ökade anslag för den administrativa verksamheten och framför allt medel för en utökad satsning på ungdomen. Någon måste ju finnas bakom "pensionärerna" som kan ta över och bedriva verksamheten vidare.

SVEN-ARNE BORGH

STAGÅRDEN I BOLLNÄS FÖRR OCH NU

Att Stagården är frivilligförsvarets kursgård i södra Hälsingland — det vet de flesta. Men gårdens historia fram till den moderna trivsamma och naturskönt belägna anläggning vi har i dag är kanske inte bekant för alla. Och det har minsann inte alla gånger varit så lätt att bygga och driva en anläggning av den här sorten. Det finns flera dramatiska episoder som nu är lyckligt förbipasserade men som för sentida besökare måhända är av intresse.

Egentligen började det redan 1942 med att Gävleborgs inskrivningsområdes landstormsförbund i mars månad ordnade en lägerkurs med ett 20-tal deltagare från hela landet. Kursdeltagarna förlades till skogsvårdsstyrelsens skogsskola Stagården några kilometer söder om Bollnäs. Själva platsen lär ha mycket gamla anor. Förr i världen innan landsvägsnätet var utbyggt färdades man lättare på vattnet, och det var just vid Stagården man förtöjde med sina båtar för att sedan landsvägen ta sig till Bollnäs. Benämningen "landstad" hänsyftade tidigare på landställe eller landningsplats för båtar. Detta skulle alltså förklara namnet.

Vid andra världskrigets slut uppstod frågan hur man inom Gävleborgs frivilliga försvarsorganisationer skulle kunna bibehålla den försvarsvilja som uppstått under krigsåren. Man var ute efter en gemensam gård, och när man fick höra att skogsskolan på Stagården skulle förflyttas till Torsåker bildades 1945 en förening bestående av de tre frivilliga försvarsorganisationerna som närmast undersökte möjligheten att hyra gården. Man kom så småningom underfund med att det vore

enklare och lättare att köpa hemmanet, särskilt sedan skogsvårdsstyrelsen ställt i utsikt att en försäljning kunde vara möjlig. Det fanns egentligen ytterligare ett alternativ till kursgård. På Prästnäset i Voxsjön strax söder om Stagården hade under krigsåren byggts upp ett flyktingläger med såväl förläggnings- som ekonomibyggnader. Det kunde då tyckas lämpligt att frivilligförsvaret övertog alltsammans utan att några egentliga ombyggnader behövde göras. Men, när det lägret blev tillgängligt hade redan skogsskolans hemman inköpts.

I den ovan nämnda föreningen ingick befälsutbildningsförbundet, lottaförbundet och hemvärnet som tillsammans bildade "Föreningen frivilliga försvarets lägerplats Stagården". De olika organisationerna skulle bidraga med olika belopp efter sin förmåga och på så sätt kunna få lika andelar, en organisationsform som i dag fortfarande fungerar. I den första styrelsen ingick överste Carl Hamnström för befälsutbildningsförbundet (FBU), överste Erik Edlund för hemvärnet och fru Martha Ekman för lottaförbundet. Det gällde så att samla in pengar för att kunna betala köpesumman på 14 000 kr för de drygt 90 000 m² med tillhörande byggnader man hade bestämt sig för. Och mycket pengar behövdes för reparation och nybyggnader. Från ägarorganisationerna kom det intill 1946 in 28 896 kr och från närliggande industrier och privatpersoner fick man in 20 400 kr.

1945 – 1946 Första byggetappen

Det var inga särskilt lämpliga eller bra byggnader man fick överta. Den gamla mangårdsbyggnaden som vi nu känner under namnet "Gammelgården" var i mycket dåligt skick. Hela huset, som var kakelugnseldat, fick isoleras invändigt med tjocka väggplattor, en ny trappa byggdes och nya golv lades i hela huset. Därjämte byggdes garderober i alla rum, tvättrum och wc installerades, köket reparerades och utrustades och vatten leddes in. På detta sätt kunde man få 30 sovplatser, i nödfall kunde även matsalen där tjänstgöra som förläggning. På tomten fanns ytterligare ett boningshus på senare tid kallat vaktmästarebostaden och numera ombyggt till bostad åt gårdsföreståndaren. Dessutom fanns en mindre timmerbyggnad där skogsvårdsstyrelsen haft ett museum och två lador i dåligt skick. Det behövdes först och främst en helt ny matsalsbyggnad och en sådan uppfördes 1945 kombinerad med kök och

samlingssal. Det är vår nuvarande matsalsbyggnad som avses, och denna byggdes så gediget att den ser nästan likadan ut i dag 35 år senare. Byggnaden var specialritad av inkallade kaptenen G A Berg på försvarsområdesstaben, en enligt uppgift mycket duktig yrkesman, och huset beställdes från AB Standardhus i Hultsfred. Kapten Berg var egentligen möbelarkitekt och komponerade även en del möbler och tavlor till inredningen. Matsalen kunde bereda plats för cirka 100 matgäster samtidigt. De insamlade pengarna räckte dock bara till det allra nödvändigaste i inrednings- och målningsväg.

Vatten, var det meningen, skulle hämtas från en grävd brunn på gården med enligt uppgift förträfflig vara. Det byggdes, bl a med hjälp av som det då hette samvetsömma, vatten- och avloppsrör till och från både Gammelgården och den nya matsalen som konsekvent fick namnet "Nygården". Avloppet ledde till en mitt på ängen nedgrävd reningsbrunn och därifrån leddes det renade vattnet under järnvägen ned i sjön. På grund av penningbrist så byggdes de sanitära anordningarna mycket enkla.

Den 26 augusti 1945 ägde invigningen rum under högtidliga former. Närvarande var representanter för de tre ägarna, landshövding Richard Sandler, militära chefer och många andra. Avdelningar från FBU, hemvärnet och lottorna marscherade upp på gården och en hemvärnsmusikkår från Bollnäs spelade. Länets lottachef Martha Ekman, en av de verkliga eldsjälarna, talade inledningsvis om lägrets tillblivelse.

Landshövding Richard Sandler håller högtidstalet vid Stagårdens invigning 26 augusti 1945. I bakgrunden syns den nätt och jämt färdiga matsalsbyggnaden. Hemvärnets musikkår från Bollnäs spelade.

Landshövding Richard Sandler tilldelar arkitekt G A Berg Gävleborgsförbundets förtjänstmedalj för hans arbete med Stagården.

Medaljer delades ut och dagen avslutades med en måltid i den nya matsalen.

Redan tre dagar efter invigningen kunde befälhavaren för Gävle försvarsområde dåvarande överstelöjtnant Gerhard Qvennerstedt hälsa den första befälsutbildningskursen välkommen till Stagården. Och det dröjde inte länge förrän Stagården blev mycket populär, bara under det första året hölls där ett 30-tal kurser. Förutom de tre ägarna var det även idrottsfolk och skidfrämjandet som utnyttjade gården eller lägret som det då hette. I en försvarsskrift från denna tid (Svensk Försvarsvilja, 1950) stod följande att läsa: "Att få tjänstgöra som chefsinstruktör vid ett sådant läger med denna terräng måste glädja ett krigarhjärta. Här finns möjligheter alldeles inpå knutarna att ordna försvar, anfall och bevakning, och allt annat som reglementena talar om. Vintertid finns då möjligheter till utbildning i skidåkning i såväl lätt som svår terräng". Så långt en lägerchef från 1945. En stockholmslyriker bland kursdeltagarna skrev i samma bok "Stagården med sitt vackra läge vid Voxsjöns norra strand erbjuder en kursdeltagare från storstaden det mest storslagna natursceneri som tänkas kan. Ett gott råd: Dröm inte om Capri eller Rivieran, verkligheten vid Stagården överträffar dylika drömmar".

Möjligheten att ordna övningar inpå knutarna var säkert de första åren förträfflig men blev, åtminstone på senare tid, inte alltid så lätt. Stagården saknar ju egen övningsterräng inklusive skjutbana och de omgivande markägarna, som under krigsåren bredvilligt upplåtit sina åkrar och sin skog blev så småningom mer tveksamma till alltför markförstörande övningar.

Stagården blev i alla fall en uppskattad samlingspunkt för många sammanslutningar både militära och civila. För kursanordnarna var det då inte som nu att komma till dukat bord. Vid militära kurser kom maten i allmänhet från I 14 och kom

allt i ett beräknad efter hur stor styrka som skulle vara där. Inget centralköksförråd fanns alltså och skafferiet skulle vid varje kursslut tömmas. Tillagningen sköttes helt och hållet av lottor och deras insats blev i varje referat från denna tid lovprisad. Som husmor fungerade en lotta från Bollnäs. Städningen ansvarade kursanordnarna för. Tidvis fanns en vaktmästare anställd som såg till att allt fungerade. Priset för helinackordering på 40-talet var inte stort, 1—1.50 kr per dag och person kostade det vid militära kurser.

1946—1951 Andra etappen

Under dessa år gällde det att skaffa pengar dels för fortsatt byggande varigenom man skulle öka antalet sovplatser dels måste de befintliga byggnaderna underhållas och förbättras. Man hade sedan en tid försökt få tag på gamla militärbaracker att inreda till logement, och hade också lyckats få två hemvärnsbaracker genom förmedling av Fo-staben, men dessa var mycket skörpliga och var bara avsedda att användas sommartid. I september 1948 kunde centralförbundet förmedla en bättre barack från Barnarp i Småland för en summa av 1 300 kr skulle nedmonteras och sändas över till Stagården. Centralförbundet (CFB) anslog 2 000 kr för husets uppförande men dessa pengar räckte inte långt eftersom man önskade få byggnaden i förstklassiskt skick. Den byggnad som vi nu behandlar är nuvarande Tranan och den kallades första tiden för "Långbaracken". Det var mycket förbättringar som behövde göras. För att få huset vinterbonat lades dubbelgolv med mellanliggande isolering och ytterväggarna klädde med väggplattor. Toalettrum, wc och torkrum tillbyggdes och sammanlagt fick man i denna "Långbarack" plats för 30 personer i 14 små rum då byggnationen var klar.

På de andra husen krävdes omfattande och dyra förbättringar. Matsalsbyggnaden målades och försågs med hängrännor. Köket moderniserades genom extra anslag från lottakårerna. Värmesystemet förbättrades. Vaktmästarebostaden fick vatten och avlopp. Det s k muséet rustades upp. Allt det här kostade naturligtvis pengar och man fick åter ge sig ut på tiggarstråt. Genom räntefria lån från lottaöverstyrelsen och riksluftsskyddsförbundet fick man 5 600 kr och genom gåva från olika försvarsföreningar tillkom ytterligare 13 500 kr.

Sandvikens järnverk och Korsnäs AB bidrog med vardera 500 kr.

Tidigare har vi berört den grävda brunnen med det enligt uppgift förträffliga vattnet. Visserligen var detta välsmakande men hade så hög kolsyrehalt att järnrören blev påverkade och vattnet blev rostfärgat. Att borra djupbrunn i berget ansågs då ekonomiskt omöjligt och därför skaffade man ett reningsaggregat som installerades i källaren på Gammelgården. Ett problem man länge fick dras med var dessutom att vatten- och avloppsledningarna var så ytligt belägna att man ständigt hade problem med isbildning under vinterkurserna. Senare fick man därför lägga om alla vatten och avloppsrör. I detta sammanhang kanske man kan nämna att det så småningom (1961) blev nödvändigt att borra efter vatten, eftersom brunnen blivit helt otillräcklig. Man fick då gå ned till 105 m djup och detta kostade 21 000 kr. Även avloppet vållade vid denna tid ständiga bekymmer då källaren i Gammelgården regelbundet svämmade över. Man fick därför skaffa en extra reningsbrunn som efter ett tag fungerade tillfredsställande.

Gammelgården är Stagårdens slagskepp. Endast skalet återstår av den ursprungliga 1800-talsbyggnaden. Invändigt är här nu en modern instruktörsförläggning.

1950-talet, förfall och uppgång

De första åren på 1950-talet fram till 1956 minskade uthyrningsmöjligheterna av Stagården och därmed försämrades den ekonomiska ställningen så att verksamheten några år gick med förlust. Några avskrivningar för underhåll hade inte kunnat göras och pengar för reparationer saknades helt. Den dåvarande styrelsen ansåg att lägret befann sig i så nedslitet skick att en försäljning skulle vara bästa lösningen och de tre ägarna skulle få igen delar av sina nedlagda pengar. Den 7 december 1956 hade man kommit så långt att ett köpekontrakt upprättades med Evangeliska Fosterlandsstiftelsen som skulle få tomt med tillhörande fastigheter för 51 000 kr varav 43 000 erlades kontant. Det blev emellertid en stark reaktion från framför allt FBU och Hemvärnet när man kom till insikt om vad som skett, och även länets tidningar tog upp försäljningen till kritisk granskning. Bara skogens taxeringsvärde visade sig vara 48 000 kr och byggnaderna skulle således anses värda endast 3 000 kr. Flera inom länet ansåg att försäljningen inte gått rätt till.

Emellertid kom Stagården åter att hamna i frivilligorganisationernas ägo och det på ett oväntat sätt. Bollnäs domsaga nekade nya köparen lagfart då de tidigare ägarna inte kunde uppvisa protokoll på att de hade godkänt försäljningen. Det blev alltså återremiss, och den 15 april 1957 bestämde FBU och Hemvärnet att Stagården skulle köpas tillbaka. Lottorna begärde i samband med detta att få utträda ur gemenskapen då de ej vågade riskera några nya pengar. Dock lät de sitt andelskapital på 18 982 kr stå kvar som räntefritt lån under 10 år. Men det skulle bara dröja fem år innan Gävleborgs lottaförbund åter kom med som delägare i Stagården.

Det var en besvärlig sits som den nya styrelsen med rektor Sven Elg som ordförande hade satt sig i. Man hade bl a fått betala 6 000 kr i skadestånd vid återköpet. De flesta husen behövde repareras då underhållet varit eftersatt, och man hade behov av ytterligare lokaler. Den s k vaktmästarbostaden var nu obeboelig. Hela värme- vatten- och avloppssystemet måste moderniseras. Det var nu som Harald Westerlund trädde till som kassör och det var under hans tid som lägret kom att förvandlas till den moderna kursgård vi har i dag. Vid hans start som kassör fanns det skulder på 27 000 kr och tillgångar på

Harald Westerlund var ledamot av Stagårdsstyrelsen 1957—1971, de sista åren som intendent. Under hans tid utvecklades Stagården till den moderna kursgård vi har i dag.

2 000. Så det gällde att låna pengar för att komma igång igen. Fanns det pengar kunde man låta utföra arbetet på entreprenad, annars fick man göra det själv utan ersättning. Det verkade som om försäljningen och återköpet fått frivilligorganisationerna, tyvärr utan lottorna, att komma till insikt om vilket värde Stagården hade och nu gällde att satsa på att få anläggningen i stånd. Under tidsperioden 1957—1961 kan man notera att följande reparationer bl a utfördes:

— centralvärme med oljeeldning i hela gården.

— ombyggnad av Gammelgården till instruktörsförläggning med sju enkel- och dubbelrum, expedition, tvättrum samt rum för husmor

— tillbyggnad av Långbaracken (Tranan) med vinkelbyggnader och bastu

— ombyggnad av vaktmästarbostaden (nedre botten) och inredning av övre våningen till lottaförläggning.

— förberedelse för köksutbyggnad (kök med ny utrustning klart 1962)

— ombyggnad av Muséet till elevförläggning

— dragning av varmvattensledningar till samtliga förläggningsutrymmen.

— borrning av ny djupvattenbrunn och ny plastledning till matsalsbyggnaden

— ombyggnad av vedboden till förrådsrum och garage.

De båda flyglarna till Långbaracken utgjordes av de två ovan omtalade hemvärnsbarackerna (kallades barack 66 och 67) som var i mycket dåligt skick. De flyttades fram och bildade den nu existerande "Tranan" 1960.

Byggnadskostnaderna uppgick till 165 000 kr och inventarier 25 000 kr. I lägret kunde efter dessa ombyggnader i början på 1960-talet förläggas 75 elever, 10 instruktörer, 8 lottor och husmor i goda lokaler. Man fick åter fart på uthyrningen och bland organisationer som där hade kurser kan nämnas FBU, hemvärnet, lottorna, bilkårister, Röda Korset, driftvärn samt militärförband. Dessutom var det flera civila kurser som regelbundet genomfördes där, det kunde vara för blinda, utvecklingsstörda barn, scouter, ABF och nykterhetsorganisationer.

Interiör från den nymålade matsalen i början på 1960-talet. På bortre väggen syns vapen som deponerats från länsmuseet i Gävle.

1960-talet. Fortsatt expansion

Stagården ansågs i början på 1960-talet vara ett av de bästa lägren i Sverige med hänsyn till läget och till förläggningens standard. Men det hade från flera tänkbara hyresgäster inkommit önskemål om flera sängplatser. Lägret var alltså för litet. 1963 hade man komit så långt att AB Svenska Trähus ritat

ett helt nytt hus med 20 dubbelrum i övre våningen och lektionssalar, samlingsrum, dagrum m m i källarplanet. Det var början till det hus vi i dag kallar Bocken. Men huset skulle tillsammans med en ny nödvändig reningstank kosta 450 000 kr och dessa pengar fanns ej. Kassören Harald Westerlund lyckades då efter diverse turer att få fortifikationsförvaltningen anhålla hos AMS om byggnadsbidrag och i december 1965 kunde schaktning börja för det nya huset sedan AMS beviljat hela det äskade beloppet. Tyvärr kom bygget på grund av den kalla vintern ej att bli klart på en säsong, men i maj 1967 kunde invigning ske, men då hade AMS fått ge ytterligare 145 000 kr för att få huset färdigt. I samband med invigningen gjorde och skänkte Eva Westerlund, kassörens hustru, den vackra rya på hälsingebocken som nu hänger i husets dagrum.

Värdet på Stagården hade under de senaste åren kraftigt stigit. Förutom den nyinvigda byggnaden Bocken hade de andra fastigheterna utan inventarier ett värde på 308 000 kr vartill kom marken och skogen. Det sammanlagda värdet var vid denna tid bortåt 1.25 miljoner kronor och det skall jämföras med försäljningsvärdet på 51 000 kr bara tio år tidigare.

Ledningen för en lottakurs i början på 1960-talet samlad i bortre ändan av matsalen. Under många år skötte också lottorna mathållningen på Stagården till allas stora belåtenhet.

I övrigt pågick under 1960-talet ständiga reparations och underhållsarbeten. 1966 kan noteras att en ny avloppsledning blivit iordningställd och nya tak hade lagts på "Nygården" (matsalen) och "Långbaracken" (Tranan). Den dåvarande styrelseordföranden Hilding Falk från Sandviken skänkte 1964 tolv etsningar av Anders Zorn och dessa kan vi i dag njuta av i sällskapsrummet som hör till matsalsbyggnaden. Detta sällskapsrum var från början lektionssal och hade då plats för 50-talet personer. Det hade länge funnits ett önskemål att anlägga en skjutbana vid Stagården, ett önskemål som ju kvarstår än i dag. 1966 gjorde man allvarliga försök att få skjutbanefrågan löst men det stupade på befintliga kraftledningar och att en markägare inte ville släppa till av sin egendom. I alla fall sattes till en kommitté på fyra personer, som tyvärr inte kunde uträtta så mycket.

Men fortfarande var platsbristen på Stagården stundtals stor, det räckte inte att långbaracken (Tranan) byggdes om med hjälp av AMS för 145 000 kr. En helt ny förläggningsbyggnad var vad som behövdes och sedan AMS beviljat ytterligare pengar kunde man 1 oktober 1968 sätta igång ett bygge nedanför "gamla lektionssalen". Och det är början till "Älgen" som jag nu menar. I slutet på 60-talet hade så många nybyggnader kommit till att stagårdsstyrelsen bestämde sig för att döpa om byggnaderna till enklare namn. Vad som var "Nybygget" gick ju inte längre förnuftsmässigt att klara ut. Här följer en förteckning på de nya benämningar (tidigare namn inom parentes):

Herrgården (Gammelgåden)
Matsalsbyggnaden (Nygården)
Tranan vänstra vingen mot matsalen (Barack 66)
Tranan högra vingen mot skogen (Barack 67)
Tranan (Långbaracken)
Bocken (Nybygget)
Älgen
Vaktmästarbostaden kallades stundtals för Lillgården.

Dessa benämningar gäller ju än i dag men namnet "Herrgården" slog tydligen aldrig helt igenom, för man säger allt fortfarande Gammelgården om Stagårdens slagskepp. Älgen är nog den enda byggnad som under sin levnad inte bytt namn.

"Bocken" är en av de moderna förläggningsbyggnader som byggts genom AMS försorg. Invigningen skedde i maj 1967.

1969 var den nya förläggningsbyggnaden klar och till prydnad i dess samlingsrum gjorde och skänkte Eva Westerlund ännu en rya denna gång med Gästriklands landskapsvapen. Det var en mycket användbar byggnad som nu blivit klar med bl a konferensrum, lektionssal, motionshall, bastu, handikappkök m m. Allt detta finns ju fortfarande kvar. Samma år inköpte man också marken till Edstuga 7:42, det är området nedanför järnvägen där nu "Smedjan" är belägen. För att öka beläggningen trycktes vid denna tid vykort och en färgfolder.

Med utgången av 1970 slutade Harald Westerlund som intendent för Stagården och han avtackades vid nästa årsstämma bl a genom att tillsammans med sin fru få ta emot Stagårdens nycklar i silver och guld som tack för allt nedlagt arbete. Vid detta tillfälle stiftades också den s k klockfonden som i framtiden skulle ge gården en klocka att uppsättas utomhus.

1970-talet. Övergående bekymmer, fortsatt konsolidering

Åren 1971 och 1972 reparerades och ombyggdes den ovan omtalade "smedjan" avsevärt. Genom AMS försorg kunde en lektionssal och gillestuga ersätta den gamla verkstadslokalen, även om den senare åtminstone delvis skall kunna användas

för sitt gamla ändamål. En trappa upp där flottningsföreningen haft kontor gjorde man en trivsam våning med fin utsikt över sjön. Det bredvidliggande magasinet reparerades, och allt detta invigdes i september 1972.

Men förutom denna ljuspunkt blev de första åren på 1970-talet bekymmersamma för Stagården. De många underhållsarbetena hade tagit hårt på ekonomin och antalet gäster hade 1973 sjunkit till 8 700 mot att tidigare år varit bortåt det dubbla. Det var också svårt att hålla ihop Stagården organisatoriskt och få debet och kredit att gå ihop. Någon utdelning i pengar till ägarorganisationerna kunde det inte bli tal om.

Under överste Allan Månssons tid som styrelseordförande genomfördes en del organisationsförändringar för att tillmötesgå de krav man ställde på den nu stora anläggningen. Nya stadgar för stagårdsstyrelsen började tillämpas 1974. Dessa ändrades något 1976—77 till den lydelse som i dag gäller. Under 1974 tillträdde den fortfarande verksamma föreståndaren Inga Wettel. Samma år började man också anlita Köpmannaförbundet vid den ekonomiska redovisningen för att få bättre överblick över gårdens finanser. Äntligen kunde vattenfrågan få ett slut då anläggningen kopplades in i kommunens nät, också 1974. Avloppet var redan inkopplat sedan föregående år. Och satsningen visade sig ge resultat i och med att antalet gästnätter åter steg till ca 15 000 och denna siffra har sedan kunnat hållas fram till våra dagar. Men säkert är att Stagårdens kursgård, som det numera heter, aldrig kommer att bli färdigbyggd. Från 1975 då överste Gåsste varit styrelseordförande har ständiga nyutrustningar och reparationer i alla byggnader genomförts. Bland annat nya sängar i Gammelgården och Bocken, ny armatur och omtapetsering i Tranan och nu senast upprustningen av Gammelgården för 140 000 kr år 1979. F n har Stagården en maximal beläggningskapacitet på 128 platser. Matsalen rymmer samtidigt 100 sittande gäster. Omsättningen 1979 överskred en miljon kronor. De aktuella andelarna i "frivilliga försvarets kursgård Stagården" fördelar sig nu på sina ägare sålunda:

FBU 84 st
SLK 47 st
Hv 42 st = 173 andelar à 1000 kr.

Och Stagården har blivit ett stabilt företag med ordnad eko-

nomi som går ihop. Under de senaste åren har riksrevisionsverket granskat hur frivilligförsvaret kursgårdar sköts och därvid bl a besökt anläggningarna av detta slag i Sverige. Stagården fick därvid högsta betyg och sades kunna stå som mönster för hur det skulle vara. Det är många som bidragit till att skapa denna fina anläggning och jag har inte nämnt många i denna lilla historik. Men trots att det bara gått 35 år sedan invigningen, har det hänt en hel del och vindarna över anläggningen har ibland varit hårda. Vi hoppas att under de framtida åren Stagården skall vara till glädje för sina ägare och främja frivilligförsvaret i Gävleborgs län.

Försvarsområdesbefälhavare (från 1973 Fo-regementschefer) vid Gävle försvarsområde 1945—1980.

Gerhard Qvennerstedt	1945—1951
Fridolf Wijnbladh	1951—1956
Sten Sture Ankarcrona	1957—1971
Allan Månsson	1971—1975
Carl Henrik Gåsste	1975—

Styrelseordförande i stagårdsstyrelsen 1945—1980

Carl Hamnström	1945
Gerhard Qvennerstedt	1945—1951
Fridolf Wijnbladh	1951—1956
Sven Elg	1957—1960
Hilding Falk	1960—1968
Sten Sture Ankarcrona	1968—1971
Gunnar Wedin (tf)	1971—1972
Allan Månsson	1972—1975
Carl Henrik Gåsste	1975—

Sammanfattning

Gammelgården fanns på plats vid köpet av Stagården 1945. Undre våningen är timrad och huset torde ha uppförts på 1800-talets slut. Vid övertagandet skedde uppvärmning med kakelugnar. Omfattande reparationer och ombyggnader har ägt rum under åren så att i dag av den ursprungliga byggnaden endast skalet återstår. 1959 inleddes centralvärme. F n (1981) finns här 12 sängplatser för instruktörer jämte förläggning för skolchef och skoladjutant.

Förvaltningsbostaden (vaktmästarebostaden) fanns också på plats 1945. De första åren bodde skogsvårdsstyrelsens personal kvar där. I mitten på 1950-talet var byggnaden praktiskt taget obeboelig. Omfattande renovering 1959 då bl a centralvärme insattes och lottaförläggning ordnades i andra våningen. Nu är detta hus tjänstebostad för Stagårdens föreståndare.

Matsalsbyggnaden nyuppfördes 1945. Arkitekt var G A Berg, en känd möbelarkitekt, som vid denna tid var inkallad. Han konstruerade även möbler till byggnaden och färgsatte rummen i Gammelgården. Matsalen rymmer ca 100 sittande gäster. Köket har ombyggts flera gånger bl a 1962 och 1968 då nödvändig förstoring skett. Det nuvarande sällskapsrummet var till en början lektionssal.

Tranan Större delen av denna byggnad härstammar från en smålandsbarack som inköptes och forslades till Stagården 1948. För att få den modern krävdes omfattande reparation. 1960 insattes centralvärme och tvättrum med bastu tillkom. Samma år flyttades två mindre baracker (skänkta 1946 eller 1947) och byggdes ihop med dåvarande "långbarackens" norra del. 1981 kan här som mest förläggas 40 personer.

Bocken började byggas december 1965 i AMS regi. Invigning kunde ske i maj 1967. Här finns 35 sängplatser, samlingssal, lektionssal m m. I norra ändan av Bocken finns en mindre lägenhet.

Älgen började byggas 1968 och stod färdig året därpå. Även denna byggnad uppförd genom AMS. Här finns 31 sängplatser, konferensrum, bastu, handikappkök m m.

Smedjan med båthus inköptes 1969 och kunde återinvigas efter renovering 1972. På andra våningen finns en mindre lägenhet.

Museet och vedboden fanns båda vid köpet 1945. Museet har sitt namn av att skogsvårdsstyrelsen där hade utställning tidigare. Nu plats för åtta sängar. Vedboden blev 1959 reparerad och fick bl garage.

MÅNS HEDIN

Källor:

Tryckta:

Svensk Försvarsvilja. Arméns frivilliga befälsutbildning och dess historia. Stockholm del I 1950. Del II 1954.

Westerlund H: Stagården i Bollnäs. Frivillig Försvarsborg. Bocken, Årsskrift för Hälsinge regementes kamratförening Gävle 1965.

Meddelanden från Gävleborgs befälsutbildningsförbund 1945—1954.

FBU:aren. Organ för Gävleborgs befälsutbildningsförbund 1957—1964.

Tidningsurklipp 1956, 1957.

FÄLTJÄGARFÄNRIK FÖR 50 ÅR SEDAN HÄLSINGEVETERAN I DAG

Platsen är Östersund—jämtlandsmetropolen. Året är 1931. Senare hälften av maj.

I sitt nyss förhyrda rum på bakgårdssidan av ett konditori på Rådhusgatan sitter den i Kungl Jämtlands fältjägarregemente nyutnämnde fänriken och begrundar sitt öde. Solen lyser icke över Oviksfjällen där bortom Storsjön och Frösön. I vart fall icke just denna dag. Han har nyss av regementskvartermästaren — detta är före stabschefens tid — fått bekräftad sin status som "surnumerär" — övertalig med andra ord. Det finns jobb — en gevärspluton — men ingen lön. På Gröngatan, helt nära kanslihuset, står ruinerna av ett nyligen nedbrunnet bostadshus. Är det ett omen? — Och för endast några dagar sedan har regementets befälsskolor återvänt från de olyckliga händelserna i Ådalen, bespottade av somliga. Det militära, främst officersyrket, står lågt i kurs. Att gå klädd i uniform på stadens gator kan, efter vad som hänt i Lunde, ha sina sidor. Vad har den unge fänriken egentligen gett sig in i?

Han tänker tillbaka på de tre gångna årens utbildning: det första vid Infanteriets officersaspirantskola i Linköping, de två sista vid Krigsskolan på Karlberg, alla tre åren varvade med sommartrupputbildning m m på Fältjägarregementet. Det har varit arbetssamma år. Kanske främst det i Linköping. För att nå fram till Karlberg på aktiv stat har det gällt att placera sig bland de 37 första av närmare 200 aspiranter. Under alla tre åren har han emellertid alltid haft tillgång till kläder (kronans), en sovplats (kronans) och mat för dagen (kronans). Därjämte en symbolisk dagpenning om 50 öre, senare 1 krona. Den nya fänriksutrustningen på MEA i Stockholm har tvingat till skuldsättning. Och nu, när han väl är färdig och erhåller sin första arbetsuppgift, berövas han inte bara maten

och husrummet utan även den symboliska värnpliktsavlöningen. Det gäller att bita ihop tänderna och försöka se oberörd ut. Och gå till banken för att ta nya lån. Men innan de nya lånen av banken beviljas, måste den lönlöse fänriken som supplikant uppvakta två äldre officerskamrater som med sina namnpåskrifter liksom skall gå i god för att den unge låntagaren kommer att sköta räntor och amorteringar.

Månaden maj 1931 har gått till ända. Den fast anställda personalen avhämtar sina avlöningskuvert hos regementskassören, Konrad Edman. Den surnumeräre fänriken glömmer icke **sitt** första kuvert. Det är brunt. Det innehåller — i motsats till de flesta andras — vare sig sedlar eller mynt — men väl en bunt med mässbångar och andra kravpapper (bl a angående inbetalning av egen pensionsavgift). På kuvertets tryckta framsida står en nolla för "Utbetalas kontant". Med röd krita står i stället: "Brist 228:50 kronor. Inbetalas snarast!"

Det är slutet av juli 1931. Ett s k "skördeuppehåll" om två veckor är tillända. De värnpliktiga har varit i sina hembygder och huvuddelen av befälet har haft semester, så även den surnumeräre fänriken, som dock stannat i Östersund, eftersom plånbokens innehåll ej räckt till för den långa tågresan till Stockholm och modershemmet. Terränglöpning, cykling och bad i Östersunds sommarfagra omgivningar har gjort att tiden löpt raskt undan. Fänriken uppkallas till regementschefen, överste Törngren, och ungefär följande samtal utspinner sig:

Öv: Jag förstår att fänriken har det besvärligt. Var bor fänriken?

F: Jag bor på baksidan av ett konditori på Rådhusgatan, Överste.

Öv: Vad betalar fänriken där?

F: 35 kronor i månaden, Överste.

Öv: Då skall vi försöka hjälpa fänriken. Officersarresten på kanslihusets fjärde våning är ledig och den kan fänriken få hyra för 24 kronor. Den är kanske inte direkt hemtrevlig men kan ju piffas upp.

F: (som blixtsnabbt och med tillfredsställelse subtraherar 35 med 24): Jag ber vördsamt och tacksamt att få acceptera, Överste.

Kontraktet med den snälla konditoritanten sägs upp, faktiskt

till ömsesidig ledsnad. Vi har trivts bra med varandra, fänriken icke minst med hennes kaffe och bullar.

Ovanstående sanna historia ur livet får kanhända ytterligare något av solsken över sig p g a följande. Efter att väl ha installerat sig i sitt nya lilla rum i kanslihuset erfar fänriken genom regementsorder att en officerskamrat av något äldre årgång ådöms åtta dagars arrest till följd av någon förseelse. Av s a s juridiska skäl får denne senare sålunda förtur till fänrikens nya bostad. Under tiden för straffets avtjänande bebor officersarrestens ordinarie hyresgäst, d v s fänriken, den angränsande underofficersarresten, möblerad med ungefär en pinnstol mindre och därigenom faktiskt ett par kronor billigare i månadshyra. Rena förtjänsten! tycker den fattige fänriken.

Sommaren och hösten går. Amorteringar görs, växlar omsätts. Emellanåt undrar "den övertalige" i sitt inre om de värnpliktiga på den pluton han utbildar möjligen kommer underfund med att plutonchefen inte har ett "korvöre" i lön. Kanske röjer fänriken genom någon form av bitterhet eller vresighet i sin dagliga tjänsteutövning det verkliga förhållandet? Frågan är och förblir obesvarad.

Inom officerskåren är alla kamrater vänliga och förstående i insikt om den surnumeräres situation. Ett effektivt sätt att nedbringa matutgifterna är att åtaga sig icke blott sina egna utan även andras dagofficersveckor. Kronan bjuder ju på Kronans mat vid dagofficerens övervakning av ordningen i Kronans matsal. Och inte minst under jul- och nyårsveckorna är kosten ju speciellt lockande. Men flera veckors tvångsvis kvarstannande på detta sätt inom kasern har naturligen sina avigsidor. Kanske utvecklas en lindrig form av klaustrofobi?

Här är angeläget understryka att såväl regementschefen som regementskvartermästaren på alla sätt söker underlätta den ekonomiska situationen för fänriken. Ett exempel på detta är att den lönlöse — "efter frivilligt åtagande" — beordras till tjänstgöring vid Oskar Fredriksborg jan—april 1932. Som plutonchef vid ett vplkompani inom Göta Livgardes fästningsbataljon åtnjuter fänriken under tre månader visserligen icke någon lön men väl ordinarie traktamentsförmåner. Det första gryningsljuset skönjes!

Året är 1932. Uttrycket "en andra årets fänrik — en bild av djupaste ruin" myntas. Det är besvärligt att hålla uniformer och stövlar i presentabelt skick. Vissa krav måste även ställas på de civila plaggen för den händelse den surnumeräre blir bortbjuden och sådant inträffar — alls icke så sällan!

På något underligt sätt är det som om det inom kamratkretsen på skämt skapade ovanciterade uttrycket når fram till myndigheterna i Kungl. huvudstaden. Några utredningar arbetar i tysthet. Någon av dessa kommer småningom fram till att en surnumerär fänrik kanske ändå borde kunna jämställas med en vanlig värnpliktig rekryt som efter 140 dagars tjänst får ett "lyft" från 50 öre till 1 krona om dagen. Bravo! Möjligen samma, eventuellt annan utredning finner att samme fänrik torde vara i behov av nödtorftig mat för att klara sin tjänst — den friska luften ger som bekant en god aptit. Regementsintendenten disponerar 90 öre om dagen för stillande av varje värnpliktigs hunger — varför inte ge den unge fänriken samma dagsbelopp? Bravo, ännu en gång! Och inte nog härmed, ännu mera bravo! Man tänker även på kläder och skor. Efter moget övervägande finner man att en andra årets fänrik sliter skor, stövlar, vapenrockar och byxor, tappar knappar och får hål på strumpor för — Ja, just det! — 23 öre om dagen. Den tillhopalagda summan av dessa tre poster är 2 kronor och 13 öre. Om dagen! I sanning börjar hoppet spira!

Allvarligt talat: en år 1930 tillsatt försvarkommission arbetar under trycket av en genom Hitlers och Mussolinis uppträdande alltmer hotande utrikespolitisk situation i Europa. En smula raljerande — och givetvis i en i efterhand konstruerad tankegång — skulle man kunna antyda att den ovannämnda förmånen möjligen var ett delresultat av kommissionens arbete.

Månaderna går och blir till år. I väntan på sin första månadslön erhåller fänriken ytterligare en s k traktamenskommendering, denna gång till Svea Ingenjörskår, som behöver infanterihjälp under några månader kring årsskiftet 1932—33. Till sist, efter närmare tre års tjänst och sedan fänriken befordrats till underlöjtnant, kommer den första lönen. Den första riktiga lönen "satt fint" — för att använda ett uttryckssätt som är "inne" i dag.

Ja visst sitter den fint den första månadslönen som svensk

officer på aktiv stat i 1930-talets början. Arbetsglädjen har på allvar inställt sig samtidigt som den nyblivne löntagaren konstaterar att närmare tre års "lönlöshet" starkt decimerar det reala värdet av månadslönerna under åtskilliga år framåt. Räntor och amorteringar måste fullföljas — detta hade fänriken ju lovat de i inledningen nämnda och senare tillkomna borgensmännen.

Och nära nog i samma ögonblick som den sista låneskulden några år senare — vid beredskapstidens början — blivit reglerad, pålägger myndigheterna det svenska folket en ny skatt, den s k värnskatten. Alla skattepliktiga medborgare måste hjälpas åt att på nytt bygga upp det efter 1925 års försvarsbeslut kraftigt decimerade svenska försvaret. Vissa "obeskedliga" tankar kom då att flyga genom hjärnan på den unge subalternofficeren, som nu avancerat till löjtnant och som just stod i begrepp att bilda familj: I ofärdstider synes de ansvariga förlita sig på att folkflertalet gärna glömmer eller åtminstone har överseende med tidigare underlåtenhetssynder inom försvarspolitiken. Varför skulle just han, som så länge "utan kostnad för statsverket" arbetat för försvaret, nu drabbas av även detta? — Det var naturligtvis egocentriska tankar, som nu torde vara "preskriberade". Förf. uttrycker förhoppningen att han inte skall behöva plocka fram dem för avdammning. Ty då hinner liknande "trotsiga" tankar icke ännu en gång bli preskriberade.

I det föregående har tecknats en ofrånkomligen subjektivt färgad 1930-talsbild från förf. ursprungsregemente, Fältjägarne i Östersund. Hur är då läget vid samma tidpunkt vid dåv. Kungl Hälsinge regemente i Gävle? Av Svenska Arméns Rulla för 1931 framgår att regementet har följande officerskår.

Överste och chef: Stålhane

Överstelöjtnant: Brunander

Major: Nauckhoff

Kaptener: Lundvik, Åkerman, Holmgren, Sohlén, Nordström, Tottie, Boman, Wennsten, Eriksson, Lidén, Berggren (CarlHans), Norberg, Stamer.

Löjtnanter: Sundstedt, Berggren (Carl Erik), Thollén, Dahlgren, Nielsen, Hinnerson (kapten v. flygvapnet), Säfwenberg, Beckman, Norlander, Swedlund, Dybeck, Dahlerus, Grundell, Fåhraeus, Berggren (Carl Einar), Wiklund, Mårtensson, Falk.

Underlöjtnant: Kruuse

Fänrikar: Dyberg, Nilsson, Bucht, Sylvander, Jansson, Källman, Gustavsson.

För de tre sist nämnda fänrikarna signalerar det vita papperet i lönekolumnen i 1931 års rulla en absolut tomhet. Där finns inte ens ett streck. "Övertaliga" med andra ord — dessa tre, författarens kurskamrater. — Vännerna Herman Källman och Sigvard Gustafsson har lyssnat till det sista taptot. Med vännen Nils Jansson, ende kvarlevande av de tre, får förf. telefonkontakt i början av december 1980. Som pensionerad major vid flygvapnet är han nu bosatt i Linköping, varifrån han f ö hälsar främst till de Hälsinge-kamrater som minns honom. — Nils och hans kurskamrater hade haft något mindre otur än flertalet samtida på andra infanteriregementen. På grund av att vissa av de äldre officerskamraterna var avlönade på andra ställen, t ex skolor, disponerade regementet vissa medel som i form av arvoden efter hand kunde utgå till de formellt lönlösa fänrikarna, allt i den tur och ordning som betingades av utgångslistan från Karlberg. Men möjligen hade de nämndas yngrekursare på regementet Einar Karlström icke haft det lika väl förspänt. Därom vet Einar bäst.

Det har försports att officerskåren vid något annat infanteriregemente i mellersta Sverige tog "avlöningen" av sina övertaliga fänrikar i egna händer. Eftersom officerskåren i fråga var "stadd i kassa", kompenserades de lönlösa ur kårens sparade tillgångar. Enkelt och simpelt men möjligen till någon nesa för det dåvarande "samhället".

Troligen är det nu — just vid denna punkt i skildringen — angeläget att för läsaren understryka att det ingalunda var synd om dessa övertaliga fänrikar som individer, som människor. De var ju unga och i regel friska, starka och sega. Att känna någon form av martyrskap var och är dem fullständigt främmande. Många andra människor i vårt avlånga land befann sig i mångfalt svårare belägenhet. Skildringen avser endast att belysa att 1930-talets yngre officerare ofta befann sig i en ekonomiskt bekymmersam situation — *utan att vara arbetslösa*. För dagens befäl och andra, främst yngre, läsare är det måhända av intresse att ta del därav eftersom det på sina håll antyds att motsvarande ekonomiska kris som omkring 1929 och några år därefter rådde i vårt land nu, alltifrån slutet av

70-talet, infunnit sig för att tilläventyrs och tillsvidare stanna.

Och sålunda, i konsekvens med det nyss sagda, är de första subalternåren på 1930-talets infanteriregemente icke endast en fråga om ekonomi eller — snarare — brist på ekonomi. Nej — och till all lycka — det är mycket annat.

Det är övningsfältet, där fänriken känner varje veck eller skrynkla i marken bättre än i sin egen ficka, där han känner bästa väg för övning i förpatrull och förpluton, bästa skogsbryn för posteringslinje och fältvaktens huvudstyrka, bästa terräng för plutonens anfalls- och försvarsstrid. Det är gevär m/96, kg m/21 och ksp m/14. Det är läskstången, trasslet och blånorna, armolen och mynningsblecket. Tältdukarna, tältstängerna, tältpinnarna. Halmmadrasserna att tömma och fylla. Det är en myckenhet av hästar och kärror, ganska mycket vid förbandsövningarna i augusti—september, mycket mer vid regementsmötena och fälttjänstövningarna i september—oktober. Men det är praktiskt taget en obefintlighet av motorfordon. — Det är de s k vänjningsövningarna med sprängning av dynamit eller trotylladdningar, som i dag ingen skyddsnämnd skulle godkänna. Det är, vid större övningar, officerspatrullerna med "utvalt manskap" som skall utspana fiendens gruppering och förehavanden. Det är den emellanåt svårbemästrade kartan i hundratusendelsskalan. Orienteringslöpningarna med mycket "eftersnack" om den eller den kontrollen stod rätt eller fel. Men, även om skärmen står fel, undgår den icke de ungas vilda framfart. Det är segrar eller nederlag i skidspåren. Det är Eberstein och det är Novos. Det är sökande efter i fjällen försvunna turister. Det är de första lektionerna i slalom för Olle Rimfors, som just kommit hem från Alperna. — Det finns inte mycket av skriftliga personalvårdsbestämmelser, men personalvården fungerar perfekt. — Som ung kunde man givetvis — då som nu — upptäcka en del "knasighet" inom den äldre generationen. Sådant hör ungdomen till och så skall det väl vara. — Man kände sig lycklig när man vunnit en tävling, men icke olycklig när man förlorat. Främst av allt kände man kamratskapet och i många fall vänskapen med regementets befäl av alla grader. Som fältjägare slog man vakt om den speciella fältjägarandan, som hälsinge var man stolt över sin egen hälsingeanda. Och så gör man alltjämt. Och så skall det vara — nu och framgent!

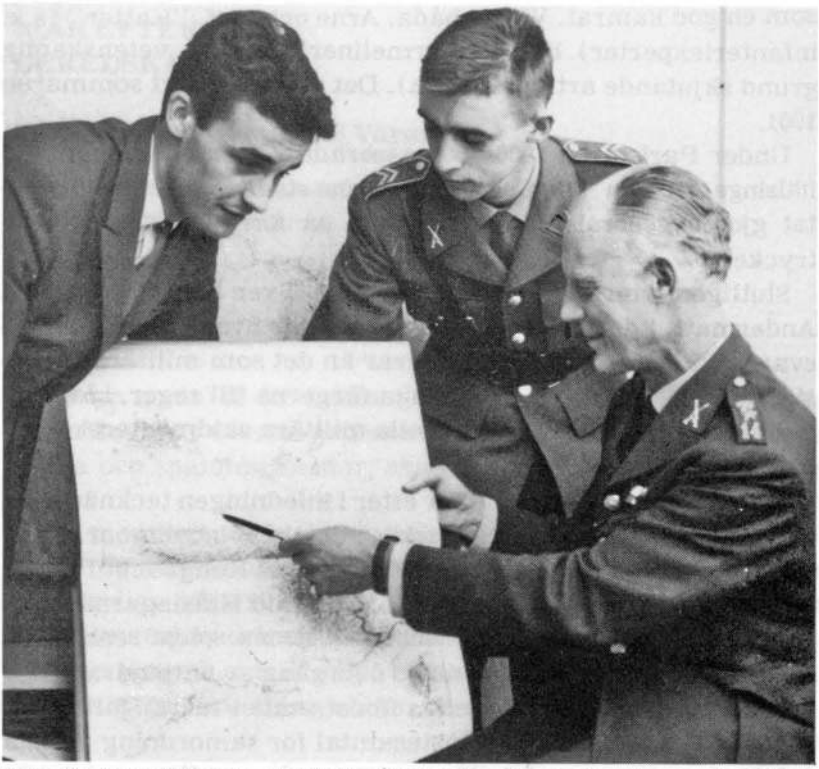
I sitt undermedvetna när den unge subalternen måhända också en stilla dröm om att den dag i en framtid kommer då han vuxit ifrån grupp- och plutonstänkandet, samlingsrörelserna med och utan språng, gruppkolonner hit och fältvakter dit — hur nödvändigt och roligt det än är att under några år få syssla med sådana grundläggande basbegrepp. Aptiten på livet växer, man önskar "vidga horisonten", se sig om i landet — ja, kanske i världen! — men hur skall det gå till — när man inte har några pengar? "Svångremsår!" Och när läget i Europa synes gå mot en oundviklig explosion.

Att redogöra för den nuvarande veteranens militära levnadsbana efter de ovan skildrade "krisartade" subalternåren innebär en uppräkning av ett antal platser inom och utom landet, kompletterad med en och annan parentes: Rosersberg (Inf SS). Östersund, Paris (1937—38), Östersund, Uppsala (avdch AUS 38—39), Tornedalen och västra Jämtland (beredskap 39—40), Tornedalen (beredskap 40—41), Stockholm (KHS 41—43, tillsammans med bl a Carl Eric Almgren och Harald Westman), Värmland och västra Jämtland (beredskapsuppdrag under tiden som gstasp), Boden (gstkapten 45—46), Addis Abeba (1946—49), Boden (major I19 49—51), Villingsberg, Stockholm (fst 51—56), Paris och Bern (56—60), Gävle (I24 april 60—nov 61) .....

Det låter kanske mera "hoppjerkskt" än vad det i verkligheten är. Om vissa av dessa skeden (beredskapsåren, de tre åren i Etiopien med utflykter åt diverse håll i Östafrika samt de fyra åren som försvarsattaché i Paris och Bern) skulle böcker kunna skrivas fulla av förf. personliga minnen. Om den minnesrika tiden på Kungsbäck efter utlandsåren skulle kanske inte en hel bok kunna åstadkommas men väl flera spaltmetrar — om kamratskap och vänskap inte minst. Kanske någon gång.....!

I detta sammanhang försöker förf. erinra sig på vilka "udda" platser han kan ha mött hälsingekamrater eller vänner med anknytning till Regementet. Givetvis kan det endast bli några exempel.

Under de vintriga månaderna i Boden — som inte är en "udda" plats — kom den unge gstkaptenen att inom milostaben kring årsskiftet 45—46 få ett utomordentligt fint samarbete med överste Ehrenborg, som efter sin chefstid på Kungsbäck

Förf., dåv. överstelöjtnanten vid I 14 Dag Stiernspetz under planläggning av en kadettresa till Paris tillsammans med dåv kadetterna Jan Ståqvist, armeingkåren och Benny Gustavsson I 14.

hamnat i "Garnison i Norr," där han bringade i system och ordning, utvecklade, sammanfogade eller avvecklade den oändlighet av baracker av olika slag som en under beredskapsåren aldrig sinande ström av förband vid krigsslutet lämnat efter sig, överallt — mest kanske i anslutning till älvdalarna inom det ofantligt stora militärområdet.

I Addis Abeba — bland alla udda platser i världen — återknöts omkring årsskiftet 1948—49 tidigare kontakter med Rickard Nilsson och Ingemar Stevenberg, goda kamrater. Den förstnämnde kom för att avlösa nuvarande generallöjtnanten Tage Olihn som den svenska officersgruppens chef. Den sistnämnde anlände för att avlösa förf. som infanteriinstruktör för det kejserliga gardets sex infateribataljoner.

I Villingsberg — om nu detta är en udda plats — mötte förf. för första gången Arne Dyberg, som han snabbt lärde känna

som en god kamrat. Vi var båda, Arne och förf. "Katter" (s.k. infanteriexperter) bland "hermeliner" (de på vetenskaplig grund skjutande artilleristerna). Det var sannolikt sommaren 1951.

Under Paris-åren 1956—60 passerade väl en och annan god hälsinge på den tiden lockande Seine-staden. Icke helt oväntat gjorde generalen Nils Swedlund på förf. det starkaste intrycket.

Slutligen erinrar sig — det vet förf. — Sven Bratt vårt möte i Andermatt, i de schweiziska alperna, där Sven (med ledaransvar) och förf. (utan annat ansvar än det som militärattachéskapet innebär) förde de svenska färgerna till seger, i lag och individuellt, vid de internationella militära skidmästerskapen. Året minns Sven.

Året är 1961 — tre decennier efter i inledningen tecknad tidsbild. Tidpunkten är månadsskiftet oktober—november. Platsen är Testeboån, ett tjugutal km nordväst Kungbäck. I nitton månader har förf. varit överstelöjtnant vid Hälsingarna. I sin egenskap av utbildningschef leder han denna soliga senhöstdag rekrytbataljonens första övning i övergång av vattendrag.

I övningsledningens tält nära flodstranden surrar fälttelefonerna. In- och utgående tjänstesamtal för samordning av alla detaljer som sammanhänger med övergången. Rätt vad det är kommer en signalist med blågult band om mössan och anmäler: "Arméstaben i Stockholm önskar personligt samtal med Överstelöjtnanten!" Sistnämnde tar telefonluren: "Hur sa'? — Vart? — När? — Inom två timmar?" — Utanför tältöppningen väntar regementschefen, den gode kamraten och vännen Axel Henriksson, äldrekursare på Karlberg. — "Arméstaben frågar om jag vill ta en nyinrättad tjänst som militär rådgivare vid svenska FN-ambassaden i New York. Avresa önskas så snart reseförberedelserna är klara — helst inom 2 à 3 veckor. Besked om ställningstagande önskas inom två timmar." — Henriksson: "Du passar för tjänsten — men jag kommer att sakna Dig!".

Och så fick han då, den ursprungligen lönlöse fänriken, uppleva även detta. Med fyrtiotre händelsemättade månader "over there" fick han avrunda sin aktiva tjänstetid. Minst tre års tjänst i tre olika världsdelar lär uppfylla kraven för inträde i "Travellers Club". Europa, Afrika och nu — Amerika. Detta

— med Travellers Club — har icke förverkligats. Det finns ju så många föreningar — kamratföreningarna, de militära, ligger närmare hjärtat. I14S ligger mycket nära hjärtat men, Torsten Wiklund får förlåta mig, Föreningen fältjägare i Stockholm ligger någon tusendels millimeter närmare, på samma mikroskopiska avstånd alltså som I14S för Torsten Wiklund ligger före fältjägarföreningen. Därmed är detta sagt!

Om de fyrtiotre månaderna i Amerika skulle förf. personliga minnen kunna fylla en bok, ganska tjock. Läget i Kongo var besvärligt — svenska FN-soldater dödade, sårade, tillfångatagna — det blev den första uppgiften att med det föga meddelsamma FN-sekretariatet söka få klarhet i detta och på annat sätt bistå den svenska FN-truppen inom "ONUC". Senare kom Indonesien, Cypern och mycket annat. Bland minnena från detta sista skede av förf. aktiva tjänstetid väljer han några.

Maj 1962

Flygresa New York—Paris—Rom—Pisa, därefter kanadensiskt FN-flyg, C 130 Hercules, Pisa—Wheelus—Kano—Léopoldville, därefter i en gammal hederlig DC-3 Léopoldville—Kamina Base—Elisabethville—Albertville—Stanleyville—Léopoldville. Därefter återigen kommersiellt flyg Léopoldville—Rom—New York. I det av inbördesstrider slitna och sargade f d Belgiska Kongo var det betryggande att vid Kamina Base plötsligt stå ansikte mot ansikte med fullständigt lugna människor i den svenska ONUC-styrkan, bland dem Åke Bendrik. I Stanleyville fick förf. tillfälle återknyta kontakter med etiopiska kadetter som han 15 år tidigare, i Addis Abeba, utbildat till officerare. Några av dem var nu — i Stanleyville — bataljons- och kompanichefer inom de fredsbevarande FN-förband som FN:s generalskereterare bett kejsar Haile Selassie ställa till förfogande i Kongo. (Tiderna har förändrats! förf. anm.).

Okt 1962

Kuba-krisen. Förf. ombeds medfölja U Thant, indiske generalen Rikhye m fl till Havanna för att med Fidel Castro diskutera detaljer kring avlägsnande av de sovjetiska robotar som enligt amerikansk uppfattning innebär ett allvarligt offensivt hot mot USA. Krisen löses på annat sätt men mycket kunde

skrivas om spelet bakom kulisserna. Förf. barn, som ännu gick i skola i Gävle, kände "stolthet". På TV hade de sett och hört att "Pappa skulle vara med och lösa världskrisen!" Ja, mycket skall man höra.....!

Tjänstebesök i Ottawa, där de kanadensiska myndigheterna försökt ta ett förnuftigt initiativ till uppsättande av permanent beredda FN-styrkor. Trots en stor svensk delegations ankomst är det officiella Sveriges intresse ljumt. Försiktighet är en dygd! De två stora supermakternas intresse — i synnerhet den ena's — är ännu ljummare. Allt rinner ut i sanden!

Besviken över dessa förhandlingars resultat, tar förf. några månader före sin slutliga pensionsavgång en månads semester, "rattar" tillsammans med sin hustru — sin ägandes Amason och kör genom Pennsylvania, Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia och Florida över den fantastiska kedja av broar och andra förbindelser som förenar de öar, till antalet närmare tjugu sägs det, som för oss till Key West. Å ena sidan stor amerikansk flottbas, som vi inbjuds att bese, å den andra Sloppy Joe's Bar, Earnest Hemmingway's favoritställe under den store författarens vistelse på denna den allra yttersta av the Florida Keys.

På hemvägen valde vi sträckan genom Alabama, Mississippi, Tennessee, Kentucky, West Wirginia, Pennysylvania. Vi återkom, efter fyra givande veckor i ett fritt land, ett gästvänligt land, ett demokratist land, till vårt hem på Manhattan. Återkomsten inträffade den 30 april, Valborgsmässoafton i hemlandet. Vi tänkte då alldeles särskilt på våra vänner i Östersund, Gävle och annorstädes, där man nu firade våren. Snart skulle vi åter vara där tillsammans med våra vänner i ett land där man ännu har rätt att uttala — fritt — sin åsikt om saker och ting. Och det skall vi fortsätta med!

Inte för "allt smör i Småland" skulle förf. önskat sig någon annan utformning av huvuddragen i sin militära aktiva tjänstetid. Kanske dock, möjligen, en liten reservation. Eventuellt kunde — symboliskt sett — en något större klick av det citerade beryktade baslivsmedlet ha unnats honom och hans "drabbade" medbröder under 1930-talets första "lustrum". Men ingalunda vill förf. vara småkitslig. — Ty, roligt hade han haft.

Det är i början av 80-talet — ett halvsekel efter i inledningen

skildrade upplevelser. En ljuvlig försommarafton — i början av juni. Regementsofficerskåren har kallat till veteranmiddag — en årlig, traditionell begivenhet.

Veteranen, nu inne i sitt åttonde decennium, lämnar Staketgatan och träder in i den i försommarens färger underbart prunkande Boulognerskogen. Den rena, oförfalskade franska impressionismen öppnar sig på vid gavel. Under tjugu månader och för lika många år sedan vandrade han dagligen den vägen till sitt arbete på Kungsbäck. Minnena tränger sig på som stänk och flikar. Vandraren saktar in stegen, dröjande, liksom vill han närmare fundera över en särskild episod tjugu år tidigare. När dammbron över ån passerats, skymtar han soldathemmet och soldatkyrkan. Där, i det lilla kapellet, har många av vandrarens kamrater och vänner från de gångna åren vigts till den sista vilan — jämnåriga, äldre, yngre. Hur kommer det sig att den just nu förbivandrande har förmånen ännu känna livets pulsar slå — när så många andra. . .? Frågan förblir obesvarad. Frågeställningen förträngs för övrigt raskt — kanske är den besvärande. — Titta i stället däråt — där ligger regementets idrottsplats! Även på Fältjägarne hade vi — och har alltjämt — en liknande tummelplats, där fänriken en gång i världen lyckades bli regementsmästare i höjdhopp. Säkrast att här inte yppa höjden. Dagens hälsingar skulle kunn småle. — Soldattorpet! Från en förgången tid — faktiskt innan vandraren föddes. — Så mycket fordon på kaserngården! Finns det drivmedel till hela denna motorpark, som väl dessutom bara utgör en del? Och, om det blir avspärrning? Nåja, det har väl myndigheterna tänkt på! — År 1928, då veteranen som nyliven student just ryckt in som officersaspirant, utgjordes fältjägareregementets hela motorpark av en, säger en motorcykel! Och till den fanns det drivmedel! Tillika sidvagn! — Om drivmedlen börjar sina för dagens motoriserade svenska armé, vad händer då? Gengas? — Synd kanske att de tusentals gamla draghästarna inte finns i reserv längre! — Nåja, inte detta heller är en angelägenhet inom veteranens ansvarsområde. Andra har säkerligen planerat! För framtiden! — Flanören har god tid på sig och hinner göra en sväng in i regementsparken — till minnestenen!

Från det förgångna vill man minnas! Om det förgångna vill man bli påmint! För framtiden vill man planera! Men i nuet

vill man leva!

Veteranen skyndar på sina steg i riktning mot kanslihusporten. Där står redan några andra äldre inbjudna och samtalar. Veteranerna möts av den unge dagofficerens välkomnande salut. En blick som röjer entusiasm för framtiden! — Trapporna upp till regementsofficersmässen äntras. Där möter Chefen och andra redan anlända kamrater och vänner, äldre, jämnåriga, yngre. En del möter veteranen för första gången. Ett har alla gemensamt: Regementet!

Alla är glada och förväntansfulla. Det är i nuet vi vill och skall leva. Nu! Just nu!

DAG STIERNSPETZ

Du som är anställd vid I14/Fo 49 är väl

MEDLEM

i Kamratföreningen?

Kontakta fru G Jansson på Skriv C.

40 ÅR EFTER BEREDSKAPEN

"Krigsveteran" resan till Värmland

Det är i vår 40 år sedan hälsingarna beordrades ner till Värmland och norska gränsen. Dagarna för 40 år sedan var ovissa och spänningen stor, skall tyskarna försöka sig på oss också?

Nå, med litet tur blev det inte så, vi klarade oss. Tiden där nere i de värmländska bygderna underlättades betydligt av den otroliga gästfrihet som folket visade oss, det blev till en djup gemenskap och sammanhållning.

Sedan länge har tanken på en kamratträff eller minnesresa legat och grott hos många och nu den andra maj bar det av.

Alla "unga gubbar" som deltog i resan.

Från Bergmans bussar i Edsbyn kom två chartrade bussar och hämtade upp gubbarna med sina respektive damer. Sammanlagt blev vi 74 resenärer och stämningen blev från början på topp, många hade ju inte sett varandra sen den svåra tiden och lite förändrade var väl var och en, men minnena fanns kvar och den ena episoden efter den andra utlöste skratt och glam i bussen. Många av "veteranerna" hade kommit lång ifrån för att möta upp t ex från Södertälje, Spånga, Lidingö etc. Resan gick i vackert vårväder över Gävle, Sandviken, Falun, Ludvika och i Karlstad gjordes uppehåll för lunch. Fram mot kvällen var vi så i Arvika och Stadshotellet och Bristol, som sen blev de fasta punkterna.

Alla veteranfruar som deltog i resan.

I hotellets festsal blev det så småningom middag eller kanske supé och där blev stämningen verkligen hjärtlig.

Fru Greta Nässtrand från Arbrå bidrog med vacker sång. Sven Wängborg från Edsbyn spelade piano. Flera lumparhistorier drogs även nu och tal hölls av bl a I 14 kamratförenings sekreterare Helmer Nygren från Gävle. Senare dansades det också innan man gick till vila. På lördagsmorgonen var det planerat för en hamstringsresa till "Löken i Magnor" på norska sidan. Men vi blev försenade en hel del: på natten hade ett berusat "juniorlag", man kanske kan kalla dem så, tagit sig

för att skära av fyra fläktremmar på en av bussarna. Det är beklämmande hur allt har spårat ur även i mindre städer.

Ja, så småningom kunde chaufförerna ordna nya remmar och det bar i väg mot Norge för att handla.

Efter norskturen ställdes färden upp mot Eda skans, ett gammalt minnesmärke från kriget mot Norge omkring 1805.

Klockan 11.00 hade så Eda församling bjudit oss till Lottagården på kaffe. En mycket trevlig samvaro där lottorna och framför allt adjunkt Margareta Olsson, Eda skötte programmet. Av två äldre lottor ca 80 år, fäste vi oss särskilt för Astrid Nordgren, som omtalade att hon var född i Arbrå, hade gått ut skolan i Vallsta och tjänstgjorde då som lotta i Charlottenberg under kriget 1940-45. Hon hade så småningom hamnat därnere sen hon flyttat från Hälsingland.

Efter att Margareta Olsson och yngre lottor sjungit några sånger höll Helmer Nygren ett tacktal varefter Värmlandssången sjöngs.

Klockan 14.00 var det så vår tur att bjuda de gamla och personalen på kaffe och tårta i ålderdomshemmet i Eda. Även här var det en god stämning och många minnen ventilerades från krigsåren. En tavla av näver med Hälsinge Regementes vapen

Konstnären Nils Lindgren och Helmer Nygren visar den tavla, som skänktes till EDA-pensionärerna av Lindgren.

och en text: Vi tackar er Edabor för all gästfrihet och gemenskap under en svår tid 1940-45 Beredskapssoldater, Hälsinge Regemente, överlämnades.

Vi ska inte glömma dem som så helhjärtat ställde upp för att göra den här resan så oförglömlig nämligen, chaufförerna på bussarna, Elin Degertorp, med sin sång och gitarr, Ulla-Britt Gustavsson, Ester och Adolf Söderblom, de tillstötte i Arvika och guidade och sjöng hela resan runt på de platser där gubbarna varit förlagda.

Folke Löfgren från Gävle bidrog också till att hålla stämningen på topp genom att berätta en rolig episod från beredskapstiden.

Den sistnämnde Adolf Söderblom härstammar från Ecklingsbo utanför Bollnäs och blev kvar i Värmland efter krigsslutet. Romantiken blommade också under beredskapsåren som synes.

Sammanfattningsvis åkte vi sedan från Eda upp mot Mitandersfors, Bogen. Gubbarna kände igen sig och här och var blev det tillfälle att stiga in i stugorna för att hälsa på gamla bekanta.

Vi åkte över Gräsmark och var där in i den vackra kyrkan, innan färden gick över Gunnarskog till Arvika och hotellen. Där åts middag, chaufförerna parkerade för säkerhets skull bussarna på Polishusets parkering och på söndag morgon anträddes hemresan med lunch i Kopparberg. På respektive avstigningsorter skildes vi men allmänna uppfattningen var att efter fem år göra om resan igen.

435-61-32 LINDGREN

SJUKVÅRD I NORR
ETT BEREDSKAPSMINNE

De första dagarna i december 1939 kom det inkallningsorder till beredskapstjänstgöring. De var kanske inte oväntat, men nu kom det så hastigt, att vi inte hann få några biljetter. En stämpel i inskrivningsboken på stationen gällde för resan. Fyrtio år efteråt är det intressant att läsa dagboken — och lämna några utdrag.

Tåg efter tåg gick mot norr den 9 december. Det var kallt ute härhemma, och kallare var det, när vi kom fram till T3 i Sollefteå. Det fanns inte plats för många inne för dem som kom över älvbron. Det var stora stockeldar ute att värma sig vid. Vi tilldelades olika förband, där vi skulle bli sjukvårdare. 25 stycken, som kom i en grupp, fick ligga på halm i en advokats vardagsrum.

Vi var de första, som utrustades. Det gick rykten att vi skulle till Finland, ty det fattades sjukvårdare där.

Efter två dagar, den 11 december kl 21.00 fick vi ställa upp framför centralen. Runt om oss var det packat med folk — vi var ju de första, som åkte "någonstans". Det var tyst, en tryckt stämning. En major höll tal till oss. "De går mot ovissa öden, sade han. En rälsbuss väntade på oss och i Långsele mottogs vi av en kapten. En vagn utrymdes på civila, ty, sade han:

— De vet inte, när de får sova nästa gång. . .

Och vart skulle vi? Ingen visste. Det verkade oroväckande, när vi inte fick ha mer med oss, än vad som fick plats i den gamla ränseln. Därför satte vi på oss dubbla underkläder.

På morgonen dagen efter fick vi stiga av tåget i Boden. Skulle vi få stanna där? Och det blev klart, att vi skulle vara på en underavdelning till garnisonssjukhuset.

Överallt i Boden var det militärer. Flera tusen. Det luktade naftalin. Olika dialekter surrade. Det talades övertornemål,

finska och andra — obegripliga för oss. Vår blå uniform stack av mot alla fältgrå.

Det ryktades om att många begått självmord — men ryktena talade sällan rätt. Det sades, att Sverige, USA och Italien skulle stå på Finlands sida i kriget mot Sovjet. Och att det utbrutit revolution i Ryssland. Men det var lösa rykten — och vi kände oss ganska lugna. Det talades inte så mycket om det bland oss. Det är underligt i alla fall, att man blir lugn när man får uniformen på sig. Även i krigstid. De flesta i alla fall. Det var mest oron för dem hemma, som låg över oss.

Så fick vi göra sjuksalarna klara. Vi fick ansvara för 2 salar var. Och tjänstgöringen var från kl 0700 till 1900 och sedan nattvakt till kl 0700 kommande dag. Vardag och söndag lika, med nattvakten var fjärde natt. Inga fridagar.

Det var kallt ute denna vinter. Rimfrosten gjorde trädgrenarna 2—3 dm grova. Det var vackert. Norrskenet flammade så att man nästan hörde hur det sprakade. Termometern visade nästan dagligen minus 25—30° C. . . ibland 40°. Och trots detta var det sällan vi fick in några förkylningar. Luften var ren.

Så började arbetet. Det kom sjuka varje dag — ofta med hög feber. Den första tiden fick vi klara allt, innan det kom läkare och sjuksystrar. Nu slapp vi svara för medicin och annat. Det blev febertagning, förande av journaler, städning och bäddning samt utdelning av mat. Det kom pojkar från längst i norr till Skåne.

Den 16 december blev jag kommenderad till Grand hotell, där packsalen blev sjukrum. Där fick jag ensam svara för mottagande av sjuka från tågen, som nu var många. Den 18 kom det 14 tåg och vid alla skulle jag vara, natt och dag — utifall.

Den 18 kom den första flyktingen från Finland. Det var en kvinna, som bar på ett par kassar. Det enda hon hade. Hon var dock välklädd. Kriget kom liksom närmare.

Den 19 kl 0900 kom det sista tåget, och då hade det gått över 200 tåg mot norr. "Beredskapen var god. . .", sades det. Det blev nu skönt att vara på "Garnis" igen. Det var snöyra och kallt ute. Och nu hade vi över 90 sjuka.

På julafton kommenderades jag till A5, där det låg 6 sjuka.

Julafton. . .

Man längtade hem till de sina. Vi fick dock extra förplägnad och små julklappar, kaffe och julgran. Jag dukade julbord på A5 och tände ljus. Det var litet jul i alla fall — men det var inte som hemma. Många av dem som låg ute i fält hade det mycket sämre.

På kvällen gick jag hem till "Garnis". Där var det litet julstämning. Jag hade skrivit till Åhlén & Åkerlunds Förlag tidigt och frågat om vi kunde få gamla "skyltböcker" som jultidningar. Och det kom 150 kg som delades ut på salarna. De sjuka var nu 150, en del med 40° feber.

Julafton. Så gott det gick ordnades det med jultrevnader. Julmat, julklappar. Vi, systrarna och läkare samlades i en ledig sal. Det var gran, julgröt, sång och nidvisor. Det var jul i alla fall, och julaftonen varade till midnatt.

Personalen samlad för att fira jul.

Juldagen var lika som andra dagar. Samma tider, samma rutin. Några hade fått åka hem. Det kom paket hemifrån, som var välkomna. Ute var det —30° C och norrsken. Antalet sjuka var nu 180 stycken.

I nyår fick jag åka hem, 3 dagar med resan.

Vilken skön känsla att vara hemma. Den 4 januari 1940 var jag tillbaka. Och dagarna gick. Det var rutin nu.

Den 11 var det mörkläggningsövning för hela Boden. Kaserner och hemman låg mörka. Bilarna körde utan lyse.

Den 15 var det inspektion av försvarsministern och en hel stab officerare. Allt gick bra. Syster Margareta var nöjd.

Den dagen skrev tidningarna att det släppts bomber i närheten av Luleå dagen före. Troligtvis var det ryska plan som hälsat på. Det är ju bara 4 mil mellan Boden och Luleå. Kriget var närmare igen.

Den 18 var det kallt, norrsken och "månljus". Och det var nu allmän luftskyddsövning. Flygplan kretsade över mörklagd stad. Strålkastarna lyste upp himlen. Brandbilar och ambulanser åkte i mörkret. Det verkade kusligt.

Den 23 embarkerade vi 84 sjuka till Långträsk och Bastuträsk. Vi behövde plats, ty det kom allt fler sjuka. Det var att bädda sängar efter dem, färdiga för mottagning av nya sjuka, som oftast kom med kvällståget. Den 20 februari fick vi sända 100 man söderut igen.

Det berättades mycket däruppe. Den 20 berättades det, enligt dagboken:

"I Haparanda var det inte ovanligt med överflygningar".

En sergeant har varit till A8 och lämnat en rysk stålhjälm från en flygkapten. Enligt vad som berättas här har han varit med och skjutit ner 3 ryska plan. I det första satt den skjutna kaptenen. Han hade ett skärsår tvärs över magen. Och som ett bevis för finnarnas hat, skulle han ha berättat: — Då de kom fram levde kaptenen, fastän han var medvetslös. En ung finne sprang fram, stack in handen i bukhålan och fick tag i tarmarna, satt klacken mot bröstet och sparkade till. . .". Hur rått, grymt och mer än djuriskt är ändå inte kriget. . . En läkare i Finland hade skrivit till en av våra läkare: När ryssarna tillfångataga finska kvinnor, släpper de in dem i förläggningarna, där ryssarna fritt får tillfredsställa sina erotiska begär. Sedan dessa kvinnor blivit fullständigt förstörda, skär de av brösten på dem och sänder tillbaka dem till Finland. De blev förstörda för livet. . . Kriget nu är inte endast mot soldater, utan lika mycket mot kvinnor och barn. . .".

Den 21 februari 1940 flög 7 ryska plan och släppte 34 sprängbomber och ca 100 brandbomber över Pajala kyrkby. Ingen människa dödades eller sårades, men ett boningshus och några uthus brann ner. Planen som flög på ca 3000 meters höjd, kom från söder och svängde över gränsen för att släppa sin förödande last över ett fredligt svenskt samhälle. . .

Den 26 evakuerade vi 24 man till Älvsbyn i ombyggda lastbilar.

Välförtjänt kaffepaus.

Den 26 mars sades det att en del av oss skulle få rycka ut den 15. Få se, tänkte vi. Man tog det med ro, vågade inte hoppas.

Klockan 0100 den 14 mars sades det i den finska radion (på finska, men vi hade tolkar) att det blivit fred mellan Finland och Sovjet — med kännbara landavträdelser för Finland. Dagen efter kom det också i den svenska radion. Det var verklighet.

Vintern gick. Den 17 mars fick jag hämta biljetten för resa hem och byta uniformen mot civila kläder i Sollefteå — efter 100 dagar.

Trött efter en lång resa under två nätter kom jag hem till de mina. . .

VICTOR JOHNSON

SVENSKA FANTROFEER I SOVJETUNIONEN

Avdelningsdirektör Bertil Wennerholm vid Försvarets Materielverk gjorde våren -80 en studieresa i Sovjet i avsikt att forska kring svenska fantroféer i rysk hand. Han berättar här om fanor i allmänhet och den ryska trofésamlingen i synnerhet.

I dag är fälttecknen de främsta tecknen på de militära förbandens traditioner. De överlämnas normalt till förbanden av Konungen under ceremoniella former. På dukarna upptas förbandens segernamn. När fälttecknen vid högtidliga tillfällen förs vid truppen, betraktas de av åskådarna med allt från en välbehaglig förnimmelse av historiens vingslag över förundrad nyfikenhet till överlägset löje — allt efter vars och ens inställning och kynne.

Fälttecknen har en lång tradition och kan tillskrivas en praktisk funktion som samlingstecken alltsedan ordnade förband började användas i krigföringen. Vid sidan av den praktiska hade de också tidigt en symbolisk, till och med religiös, innebörd. Sin nuvarande principiella utformning fick våra dagars fälttecken — standar, dragonfanor och infanterifanor — under 1600-talet. Endast detaljutförandet har därefter varierat efter tidens smak.

I Sverige förde vareje kompani t o m Stora Nordiska kriget sitt eget fälttecken. År 1731 nedgick antalet vid infanteriet till två fanor per bataljon och 1818—19 till en per bataljon. Efter 1815 har emellertid svenska fälttecken inte förts i fält.

I strid var fälttecknen samlingstecken för de taktiska enheterna, skvadron och bataljon, och var samtidigt ett medel att

identifiera dessa på avstånd. Det var en hederssak att till det yttersta försvara fälttecknen från att falla i fiendens händer.

På motsvarande sätt var erövrade troféer ett synligt tecken på framgång i strid. Så överfördes de vid Narva år 1700 tagna ryska troféerna sommaren 1701 till Stockholm och fördes i en segerprocession genom staden.

För den framväxande ryska stormakten var det väsentligt att manifestera framgångarna i kriget mot Sverige som ett led i den psykologiska krigföringen, såväl inom landet som utåt. Erövrade troféer fördes till Moskva och triumftåg med erövrade svenska fälttecken finns dokumenterade fr o m 1702 i pamfletter, dagböcker och utländska sändebud och resenärers brev och rapporter.

Medan Karl XII i Polen vann sina visserligen glänsande taktiska segrar, som dock skulle visa sig vara av begränsat strategiskt värde, flyttade tsar Peter målmedvetet fram de ryska positionerna vid Finska viken. Nöteborg föll 1702, Nyenskans 1703, Narva, Ivangorod och Dorpat 1704. St Petersburg började anläggas 1703. De framgångsrika belägringarna i Baltikum avsatte alla spår i den ryska trofésamlingen.

Det mest storslagna triumftåget genomfördes i Moskva den 21 december 1709—den 22 december enligt svensk kalender och, med avsiktlig tydlighet, nyårsdagen 1710 enligt den i Västeuropa tillämpade gregorianska kalendern. Då fördes 295 svenska standar, dragonfanor och fanor samt pukor, kanoner och större delen av de svenska fångarna från det för Ryssland framgångsrika och avgörande fälttåget 1708—1709 genom Moskva. Troféerna lämnades in i Rustkammaren i Kreml, där de sedan förstördes i en stor brand i maj 1737.

År 1710 fortsatte de ryska framgångarna och ytterligare troféer tillkom från de svenska fästena runt Östersjön och Finska viken, vilka nu föll som en konsekvens av Poltava och Karl XII:s strategi 1701—1709. 1713 fick den Stenbockska hären kapitulera i den holsteinska fästningen Tönningen. Erövringen av Finland inleddes och den starkt decimerade Armfeltska armén led under återtåget nederlag vid Pälkäne 1713 och Storkyro 1714.

De ur svensk synpunkt illa skötta och misslyckade krigen 1741—1743 och 1808—1809 innebar ytterligare förluster av svenska fälttecken.

Trofésamlingen till St Petersburg

Den ryska trofésamlingen överfördes under första hälften av 1700-talet till St Petersburg och ställdes ut på skilda platser. I slutet av 1800-talet var huvuddelen upphängd i Peter-Paulsfästningens kyrka — både ryska kejsarnas begravningskyrka — och i Artillerimuséet. Peter-Paulskatedralen hade alltså en roll som motsvarade vår Riddarholmskyrka och, liksom den, for troféerna ganska illa. I slutet av 1800-talet och fram till första världskriget pågick konservering och genomgång av trofésamlingen. 1948 överfördes den till Eremitaget i Leningrad, där den nu förvaras. Den omfattar idag omkring 600 västeuropeiska fälttecken, varav ca 260 svenska, och omkring 2000 turkiska. Endast ett fåtal av dukarna är nu utställda, men i Peter-Paulskatedralen hänger 33 välgjorda repliker av svenska fantroféer. I Kutuzovmuseet i Moskva är ett antal franska troféer, bl a Napoleonska örnar, utställda samt även äldre ryska fälttecken. Sådana kan den intresserade också se i Suvorovmuseet i Leningrad. De nazityska troféerna, bekanta från många bilder från segerparaden på Röda torget 1945, är med sänkta spetsar utställda i Sovjetunionens väpnade styrkors museum i Moskva.

Framställningen om de svenska inslagen i den ryska trofésamlingen kanske för många läsare innebär en perspektivförskjutning i förhållande till den svenska historieskrivningen, som ägnat mycket uppmärksamhet åt våra framgångar på slagfälten i gångna tider. Ett sätt att återställa sinnesfriden kan vara att titta på vår egen aktingsvärda trofésamling. Armémuseum är ansvarigt för vården av denna och av våra egna äldre fälttecken. Fälttecknen är i allmänhet utförda i ett hantverk av hög klass och mycket vackra. De ger intressanta inblickar i emblematik och föreställningsvärld från tiden för sin tillkomst och hjälper oss att levandegöra en liten del av det förflutna.

BERTIL WENNERHOLM

HEMBYGDSFEST
I OVANSJÖ

Om korpralen Lars Klingman vid Ovansjö kompani

Med fanorna i täten marscherar deltagarna in på tunet.

Korpralen Lars Klingman (1721—1798) "gick igen" vid Hembygdsdag i Ovansjö.

Hälsinge regementes Kamratförening rönte stor uppskattning för sitt deltagande i Ovansjös Hembygdsförenings traditionella Hembygdsdag, som anordnades söndagen den 3 augusti. Kamratföreningens samverkan med Hembygdsföreningarna i länet synes gå i positiv riktning. Efter Sääfstorpet i Acktjära -77, Hanebo -78, Minnesstenen vid kyrkan i Aflta -79, Klingmansgården i Västerberg, Ovansjö kommer "turen" till Arbrå under 1981.

Ovansjödagen inleddes med högmässa i Ovansjö kyrka. Kamratföreningen, lottor, RK och i tjänst varande Ovansjö kompani bildade fanborg. Ortens spelemän svarade för traditionell musik.

Högtidligheten i kyrkan åtföljdes av att kamratföreningens krans nedlades av chefen för Hv/Friavd överstelöjtnant Gunnar Fredriksson vid Vasastenen. Denna sten är ett minne från året 1521 när: "Gästriklands folk mötte Gustav Eriksson Vasa och gick med i hans kamp för Sveriges frihet". Kyrkkaffet utspisades vid Gammelgårdsanläggningen i Västerberg (intill Storvik).

Redan nu anades Kungens ärtsoppa! Jodå — mycket riktigt — det visade sig sedermera att det vackra vädret inte hade någon som helst inverkan på avhållsamhet från ärtsoppa. Den gick faktiskt åt som "smör i solsken" enligt tjänstgörande lottor.

Hittills hade förspelet till den egentliga HEMBYGDSDAGEN avverkats. Vid 14-tiden skedde samling till en fäbodvall (Nymnenåsen). Antalet besökare räknades nu till omkring 300. Här fanns hemvärnsmän i grön uniform, lottor och RK bland deltagarna.

Efter korum förrättat av kyrkoherde Bo Strömberg, sång av Kyrko- och Bygdekören avmarscherade Hemvärnet och övriga frivilligorganisationer till Hembygdsgårdens tun. För taktfast musik svarade bygdens spelmän.

Ärtsoppans ångor hade tydligen spritt sig över bygden. Från kokvagnen rapporterades att omkring 400 portioner utspisats när Hembygdsföreningens ordförande, Fritiof Mattsson, hälsade välkommen. Han presenterade författaren till: "Korpralen Lars Klingman och indelningsverket".

— Kapten Martin Lundbäck och korpral Lars Klingman framställd av kapten B-G Olsson.

Kapten Martin Lundbäck redogjorde för Indelningsverkets tillkomst och innehåll varpå han anmodade korpralen Lars Klingman att framträda. Kapten Bengt-Göran Olsson spelade Lars Klingman med verklig inlevelse. Tillfrågade Klingmanskännare tyckte sig se korpralen livslevande!

47 år som indelt soldat ger en hel del att berätta. I hela två tredjedelar av sitt liv hade han tjänat för Majestätet. Att berättandet mest upptog krigsminnen kan man lätt förstå. Bland minnena förekom neslig kapitulation i Helsingfors år 1742 och krigsfångenskap i Preussen.

På den civila sidan ville han framhålla att han kommit bra överens med brukspatron. Detta trots att det var knapert med både det ena och det andra många gånger.

De närvarande fick också utrett vad en NYSTU var för något.

I fortsatt intervjustil berättade C Hv/Frivavd, övlt Gunnar Fredriksson, om hemvärnet och övriga frivilligorganisationer inom Gävleborgs län. Kretshemvärnschefen Göran Lundberg redogjorde för sitt "fögderi" Sandvikens hemvärnskrets och hemvärnschefen Reidar Nilsen avslutade "frivilligheten" med sitt hemvärnsområde.

Majoren Leif Larsson berättade om sitt "moderna" kompani, som förutom sitt kompaninummer även heter Ovansjö kompani.

En hemgydsdag utan högtidstal kan givetvis inte förbigås. Ovansjö-sonen, redaktör Per-Evert Persson berättade med inlevelse om sina minnen i Ovansjöbygden.

Kamratföreningens sekreterare Helmer Nygren.

Kamratföreningens sekreterare, Helmer Nygren, tackade för den storartade uppslutningen kring Hembygdsdagen. Han betonade att ett levande intresse från Hembygdsföreningens sida varit av stor betydelse i förberedelsearbetet.

Att den vackra sensommaredagen blev vad den blev, torde uteslutande bero på viljan att levandegöra HEMBYGDEN.

Det känns skönt att stanna upp i stressad tillvaro och minnas det som varit. Jag tackar er alla än en gång ingen nämnd och ingen glömd.

Kamratföreningen vid I 14/Fo 49 strävar efter gemenskap med hembygden. Att denna strävan icke förklingar ohörd synes framgå av den spontanitet med vilken samarbetet mottages.

Ovansjödagen blir en sporre att arbeta vidare på den inslagna vägen.

MARTIN LUNDBÄCK

För Tjugofem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom "Bocken" gratis.

Sätt in 25:— på postgiro 13 73 32-3 Kamratföreningen, I 14, Gävle.

HOS KAMRATERNA
I 14 STOCKHOLM

Ledningens berättelse över verksamheten 1979/80

Verksamhetsåret 1979/80 har varit föreningens tionde — ett jubileumsår.

Enligt Reglementet (R I 14 S) åligger det Ledningen att anordna en höstträff och en vårträff.

Dessa träffar har genomförts och har varit — om inte talrikt så dock väl besökta. Detta visar att intresset för verksamheten är stort och förutsättningarna för I 14 S:s fortbestånd goda.

Sedan 1977 har alla träffar ägt rum i Militärstabsbyggnadens mäss. Vi har där funnit en miljö, som vi tror är den bästa för verksamheten.

Efterhand har utvecklats ett program för träffarna, som för Ledningen underlättat förarbetet.

Då träffarna är varandra rätt lika finns inte anledning att alltför ingående detaljredovisa årets träffar.

Höstträffen genomfördes den 18 oktober 1979 och vårträffen den 24 april 1980.

Vid höstträffen hade vi som gäster från regementet Hans-Olof Trång och Östen Andersson och sex elever från Militärhögskolan.

Vid vårträffen gästades vi av bl a Lennart Frick, då överstelöjtnant vid regementet.

Regementets representanter berättar alltid om vad som händer och kommer att hända på regementet — en mycket uppskattad programpunkt.

Vid vårträffen genomförde Myntsamlaren Hugo Sööder sitt tionde lotteri, en prestation som förtjänar att speciellt redovisas i årsberättelsen.

Träffarna blir inte av utan Ledningens förarbete, ett arbete som deltagarna i Föreningens träffar knappast känner till. Det är därför lämpligt att årsberättelsen speciellt speglar Ledningens ansträngningar under det gångna året.

Ledningens verksamhet

Om träffarna blivit varandra rätt lika
är Ledningens träffar mer händelserika.

Så utspridd som Ledningen numera är
har Skrivaren Ivar ett fasligt besvär
att finna en dag, som kan passa oss alla.
Det går inte bara att skriva och kalla.

Än Tage semester — än ute vid stugan.
Än Hugo på utlandsresa med frugan.
Än Gösta i Japan för oljeimport.
Än Klubbförar'n, Gillis och Olle åkt bort.

Förarbetet för höstträffen 1979

Att samla oss alla och helt kasta loss
från vardagsproblemen bestämde vi oss
att samlas till ledningsträff på en båt.
En utmärkt idé — vet vi efteråt.

En sådan seglats måste noga planeras,
de tänkbara båtarna utvärderas
av Gillis, som sjöfart begriper sej på.
Han föreslog färd med Diana II.

Vi åkte på fribiljetter förstås
som Hugo naturligtvis grejat åt oss.
Och damerna inbjöds att delta i färden
för husfridens skull vid den egna härden.

När färden begynt och när båten lagt ut
stod Ledningen redo att fatta beslut.
Och alla var med — utom Tage förstås
och Gösta, som också har svårt att komma loss.
Så lär det förbli för de bröder som har
dels I 14 S, dels sitt arbete kvar.

Vi visste att ärendelistan var lång,
beslöt oss att genast få komma igång,
tog plats vid ett Ledningens styrbordsbord
men hann bara med några inledningsord.

— Då äskades tystnad — här skulle bli sång
av Stålfarfar — Sverigeloppskändis en gång.
Först drog han en stump, sedan följde allt flera
så vi fann oss tvungna att snabbt ajournera
och fortast möjligt begav vi oss väck
till lugnet och solen på akterdäck.

Där var det så mysigt, där var det så skönt!
Att tänka på ärendelistan ej lönt.
Visst såg vi att timmarna rullade bort
men visste att lunchen var klar inom kort.
Då fann vi det givetvis enklast och bäst
att sammanträda vid lunchen härnäst!

Efter helan och halvan med sedvanlig sång
det bjöd oss emot att då sätta igång.
En lunch tar sin tid — och i sanningens namn
var båten nu framme i Ålandshamn.

Här tänkte vi oss ett förnyat försök
men föredrog hellre ett citybesök.
Och det var ju inget att fästa sig vid!
På hemfärden fanns det ju massor av tid!

För hemresan skulle Turella vi ta,
som Gillis sas provåkt och gillade bra.

Så snart som den yttersta kobben försvann
vi lyckas — rätt snart — leta rätt på varann.
Vi hittade också en plats i en bar.
Här skulle snart ärendelistan blir klar!

Då strömmar in folk och med buller och bång
kör dansorkestern och dansen igång!
I sådant ståhej kan man ej konferera
och därför beslöt vi på nytt ajournera!

Till fartygsshopen vi raskt oss begav.
Det finns vissa inköp man bör klara av!
Se'n någon av oss kom att tänka på att
vi hade ju damer som ensamma satt.

Där gick ett par timmar med alldagligt prat
och så var det dags att fundera på mat.
Men innan vi andra hann säga ett ord
den slundige Ivar har ordnat ett bord.
En matbit — den klämmer vi ner på en stund
och båten har ännu ej nått Furusund!

Fast stämningen verkade bullrig och hög
så tyckte vi alla att matbordet dög.
Det utmärkta köket är känt på Turella!
Nu gällde det bara att snart få beställa!
Sån't tar ju sin tid och är inte så lätt
när alla bestämt sej för olika rätt.

När alla rätter och drycker vi fått
så hade vi faktiskt till Oxdjupet nått!
Så ska det betalas — det gick inte fort.
Vid Blockhusudden var detta dock gjort!

Precis innan båten till Stadsgården kom
hann Skrivaren Ivar till sist tala om
att han — vad nu verksamheten beträffar
har bokat för höstens och vårens träffar
och båda som vanligt i mässens lokaler,
och priset som vanligt blir 40 riksdaler.

På stående fot vi nu kunde bestämma
att subventionera med cirka en femma
och även besluta — fast det fick gå fort —
att godkänna allting som Skrivaren gjort.

Trots alla malörer som vi råkat på
vi kunde till sist konstatera ändå,
att båtsammanträde på detta vis
det blir effektivt — men ej billigt precis!

Förarbetet för vårträffen 1980

Vår vårträff den avhölls hos "hemlige Dahl"
i Svenska Petroleums styrelsesal.
Vi hoppades där sprida klarhetens ljus
över sådant som görs i ett hemlighus.

Vi samlades — några i varje fall —
i bottenvåningens jättehall
så stor som ett torg och hög som ett hus,
runt väggarna läktare — sparsamt med ljus.
Allt verkade övergivet och stängt,
precis så hemlighetsfullt som vi tänkt.
Först visste vi ej var "Den Hemlige" fanns,
men så dök han upp som från ingenstans.

Han ledde oss sedan i samlad trupp
till Svenska Petroleum fem trappor upp,
och vägen dit upp var besvärlig och lång
med hissar och smygkorridorer och prång.

Beteckningen "Svenska Petroleum" är
ett täcknamn för hanteringen där.

Väl inkomna såg vi ej ringaste spår
av allt det okulta som försiggår.
I stället fanns massor av drycker och mat
av olika sorter på rågade fat.
Den utsökta middagen sattes igång
med helan och halvan och sedvanlig sång,
och åtskilligt tärde vi innan vi hann
med ärendelistan gripa oss an.

Justering av protokoll var punkt 1.
Men just denna gång blev det inte så lätt,
för Ivar var hes så han ej kunde höras
och därför justeringen ej kunde göras.
Protokollen var skrivna, det kunde vi se,
då Ivar — trots hesheten — tagit dem me!

För följande punkten — "Behandling av träffar"
var läget för dagen vad dessa beträffar,
att dagar och bokning vi fastställt förut.
Det fordras ej några nya beslut.

Så Klubbförarn väckte ett eget förslag
att vi till Föreningens tioårsdag
bör göra nå't slags jubileumsskrift
av enklaste slag — utan överdrift.
Beslöts så — med fyra röster mot en —
att Klubbförarn själv får författa den.

Till slut vi bestämde att inbjuda Gässte
och därmed vi avhandlat allt det vi måste.

Det hade gått smidigt och kvällen var lång
och lämpligt att fortsätta hålla igång.
Så mycket mer motiverat det var
som ännu så länge fanns åtskilligt kvar.
När så ej var fallet beslöt vi att gå
fast klockan var nätt och jämnt 22.

Den Hemlige stannar och röjer bort spår
men talar först om hur man åker och går.
Först höger se'n vänster en lång korridor.
Den följer man tills man ett trapphus når.
Där finns det en hiss — som vi inte ska ta,
på natten fungerar den sällan så bra.

Men där finns det trappor och dom kan vi gå
men stanna så snart vi nått marknivå.
Vi måste gå tyst och i samlad hop
så inte vi stoppas av nattvaktens rop,
och akta oss väl att ej utlösa larm
med risk att bli gripna av lagens arm.

Nå allt gick nu vägen! — vi hittade ut!
Den spännande ledningsträffen var slut.

Slutord

Det tionde verksamhetsåret har lyckligt genomförts. Tio år har genomförts med i stort sett samma ledning. Det betyder att var och en i Ledningen blivit 10 år äldre och att det tillkommit 10 årgångar på regementet. Dom känner inte Ledningen och vi känner inte dem.

För bättre kontakt med de yngre årgångarna vid regementet har vi ansett att en successiv föryngring inom Ledningen är önskvärd.

Det är en åtgärd som bäddar för Föreningens fortbestånd och utveckling.

För Ledningen
Torsten Wiklund
Klubbförare

I 14 S GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Vårt uppdrag att i år redovisa
vad Ledningen för I 14 S
haft för sig med pengar med mera
vi förstod skulle framkalla stress.

De märkliga epos som nämns protokoll
gav rysningar vid blotta tanken
att bokföringsposterna alla var noll
och verbal kryptik om pengar på banken.

Skräck dock försvann — man blev nästan flat
vid anblicken av dessa papper
bland vilka fanns en bunt verifikat
som inte alls var några attrapper.

Intäkter få och i stort ganska skralt
kollekter och bidrag från I 14 Gässte
Allt övrigt syns Ledningen själva betalt
subventioner vid träffar är ett måste.

Kronor och ören på bank har vi sett
debet och kredit tycks stämma.
Att räkna skivorna blir inte lätt
ty bevararen var sällan hemma.

Trots Ledningens äventyr — tänk så'na dårar
de dock haver följt våra lagar
och ordnat med träffar höstar och vårar
med elexir för båd' själar och magar.

Att erinra något och hålla emot
det törs ingen vettig revisor
man drager då på sig ett fruktansvärt hot
om skrift studentikos och me' visor.

Så slutar vårt engagement
mot intet vi oss opponerar
och till jubilarens solagement
full ansvarsfrihet vi proponerar.

Nedtecknat av Ledningen och
undertecknat av granskningsmännen.

I 14 S
10 ÅR

Kungl Hälsinge Regementes Kamratförenings filialavdelning i Stockholm flyllde 1981 10 år.

Detta är knappast motiv för en mera omfattande och påkostad jubileumsskrift. Vi har emellertid ansett att det kan finnas skäl att nedteckna hur det var i starten och hur I 14 S fungerat under de första 10 åren — dels för att underlätta framtida källforskning, dels som en orientering om föreningens verksamhet.

De flesta truppförbanden i Sverige har sin kamratförening, en sammanslutning av befäl och meninga av alla kategorier som tjänstgjort vid förbandet — ett uttryck för samhörighet med och intresse för det gamla regementet.

Åtskilliga regementens kamratföreningar har filialföreningar i Stockholm, en del även i Göteborg. Inte så sällan är dessa filialföreningar väl så livaktiga som sin moderförening. Intill 1970 hade Hälsinge regementes kamratförening inte haft någon sådan filialförening i Stockholm.

I juni 1970 skickade dåvarande regementschefen Jan Smedler ut ett upprop till hälsingar i Storstockholm med maning att bilda ett "annex" till kamratföreningen i Gävle.

Carl O. Rosenius var vidtalad att vidta åtgärder för att något skulle hända. I slutet av juli sändes kallelse till ett diskussionsmöte på Militärhögskola. Denna kallelse var under tecknad av C O Rosenius, B Strindberg, U Törnbom, K A Norlund och L P Gustavsson. Omkring 30 intresserade kom till mötet den 1 september.

Mötet uppdrog åt C-E Engblom, L P Gustavsson, O Törnbom och I Mattsson att såsom arbetsutskott förbereda ett höstsammanträde, föreslå styrelse och utarbeta utkast till riktlinjer för verksamheten.

Arbetsutskottet som kallade sig "aktionsgruppen" utsåg Olle Törnbom till sekreterare vilket medförde att han fick sköta en väsentlig del av förarbetet till sammanträdet på Militärhögskolan den 26 oktober 1970, då I 14 S bildades.

Till styrelse valdes Torsten Wiklund, ordförande, med medhjälparna Gillis Claus, Ivar Hillström, Tage Lundberg, Ingemar Mattsson, Hugo Sööder och Olle Törnbom. Till revisorer utsågs Helge Johansson och Åke Stålhammar med Bertil Strindberg som suppleant.

Mötet överlämnade med varm hand till den sålunda valda styrelsen att planera verksamheten, fastställa stadgar för föreningen och genomföra vårträff med föreningen i april/maj 1971.

Styrelsen påbörjade sitt arbete med sammanträde den 9 november i ordförandens "ämbetslokaler". Man var överens om att arbetet i styrelsen och i föreningen skall bedrivas i en kamratlig och otvungen stil. Detta har präglat arbetet. Och det kom första gången till skriftligt uttryck i det av Ivar Hillström utarbetade "Reglementet".

— o —

REGLEMENTE

för kamratföreninges vid Hälseinge regemente lokalavdelning i Stockholm med omnejd (R I 14 S)

1:0 I 14 S som tillkom den 26 oktober 1970 har till ändamål

att verka för sammanhållning mellan kamrater som tjänstgjort vid I 14.

att för detta syfte ordna sammankomster för medlemmar i Stockholm med omnejd samt

att i övrigt verka för I 14:s och dess kamratförenings intressen;

2:0 I 14 S har som regel en sammankomst under våren och en under hösten;

3:0 Alla uppgifter om inkomster samlas under tiden 1 juli t o m den sista juni påföljande år.

4:0 Vid höstmötet utser de närvarande en ledning med det antal kamrater man finner för gott, 4, 6, 8 osv.

För granskning av vad som förekommer i ekonomiskt och administrativt hänseende utväljer de närvarande lämpliga kamrater.

Slutligen skall vid höstmötet ev erinringar framföras mot vad ledningen under senaste året haft för sig i ovan angivna hänseende.

5:0 Ledningen åligger tillse att under 1:0 uppräknade syften nås på enklaste och effektivaste sätt.

6:0 Ledningen skall sig själv och övriga kamrater till sammankomster i så god tid att man rimligen kan begära att alla hinner vidtaga åtgärder för inställelsen.

7:0 Inom sig uppdelar ledningen erfoderliga åligganden.

Klubbföraren underskriver ensam utgående handlingar för I 14 S, skrivaren för anteckningar från sammankomster och myntsamlaren för bok och har ensam rätt disponera I 14 S tillhörande kontanta tillgodohavanden, som insättes å bank. Övriga kamrater i ledningen svarar för gästabud, lösöret etc.

8:0 Ev ändringar och tillägg till R I 14 S sker i samband med höstmötet.

LEDNINGS KONSTITUERING

Jämlikt Reglementet konstituerade sig ledningen sålunda:
Torsten Wiklund, klubbförare
Ingemar Mattsson, biträdande klubbförare
Ivar Hillström, skrivare
Hugo Sööder, myntsamlare
Olle Törnbom, gästabudsarrangör
Tage Lundberg, lösörebevarare
Gillis Claus 1:e avlösare, hemligt

Ledningen bestämde
att klubbförarens mandattid är ett år, övriga ledamöters två år.

Genom lottning bestämdes att Gillis Claus, Tage Lundberg och Olle Törnbom valts på två år.

Under de 10 åren har endast små förändringar skett. Våren 1972 bytte Ingemar Mattsson och Gillis Claus funktion. 1973 efterträddes Matttsson av L P Gustavsson som 1974 i sin tur efterträddes av Gösta Dahl. Alla övriga har varit kvar i oförändrad uppgift.

LEDNINGENS ARBETE

Enligt reglementet har I 14 S en höstträff och en vårträff.

Ledningens arbete består främst i att förbereda och genomföra dessa träffar.

Därför håller Ledningen en speciell träff någon månad före höst- respektive vårträff.

Vi träffas hos varandra och bekostar i tur och ordning kalaset med god mat och dryck.

Alla Ledningens träffar finns dokumenterade i Skrivarens anteckningar.

Då det nästa alltid händer något särskilt när Ledningen samlas och detta av Skrivaren skildras på ett dråpligt sätt är dessa "anteckningar" en högst roande läsning, som brukar föredragas vid I 14 S träffar.

Det ledningsarbete som fordrar visst arbete är bokning av lokal och ackordering om matsedel och pris, det är vinstanskaffning till lotteri och det är själva kallelsen.

Arbetet är ingalunda betungande. Men självfallet skildrar Ledningen sitt arbete som om det vore otroligt krävande.

Ledningen har, provat sig fram till olika lokaler och olika programinslag.

Studiebesöken samlade inte så många deltagare och överskred i regel den tillmätta tiden, vilket förryckte middagsstarten. Studiebesöken har därför slopats såsom ett varje gång återkommande inslag.

Största svårigheten har varit att finna restauranger, som kan servera middag till överkomligt pris.

Ledningen anser sig ha funnit en lösning som bör bli bestående när man fick möjlighet att anordna träffarna i Generalstabskårens mäss i Grå Huset. Det är en lokal som påminner om de mässar som flertalet av kamraterna minns från sin aktiva tid, fast elegantare.

DELTAGARE

Träffarna har som regel samlat omkring 30 deltagare, vid några tillfällen bortåt 40.

Några deltar praktiskt taget varje gång men varje gång dyker det upp några nya ansikten.

Uppskattningsvis har under de 10 åren omkring 150 olika I 14-ingar deltagit någon gång.

Vi har haft glädjen att flera gånger få besök av regementscheferna, först Smedler och sedan Gåsste.

De före detta arméchefema Göransson och Almgren har deltagit några gånger och nuvarande arméchefen Sköld vid ett tillfälle. Alla dessa är f d I 14-ingar.

Vi har gästats av gamla kamrater som Sture Palm, Ragnar Vrang, Arthur Linton och f d tipschefen C A Ledin. Vi har haft besök av kadetter från Karlberg och elever i Militärhögskolan.

Så gott som varje träff har vi haft besök från Moderföreningen och regementet, i regel i kombination med en orientering om livet på regementet.

Carl-Henrik Gåsste, Helmer Nygren, Einar Berlin och Östen Andersson har besökt oss endera gånger.

Sammanlagt har 13 olika personer från regementet fått ta del av livet i I 14 S.

PROGRAM

Småningom har framvuxit en ganska fast ritual för träffarnas genomförande.

Under samlingen är baren öppen.

Intåget till middagen sker sedan Regementets marsch avlyssnats stående — om Lösöresbevararens spelverk vill fungera. Hans uppbörd omfattar främst grammofonskivan.

Till snapsarna sjung "Igenkänningssignalen" och "Måsen".

Vid serveringspauser sjungs beväringsvisor, ibland av gammalt datum.

Efter kaffet och avecen blir det varierande programinslag — s k förhandlingar eller föredrag.

Varje gång sedan våren 1971 förekommer LOTTERI, det kanske mest uppskattade inslaget.

Gratislott erhålls vid lösen av måltidsbiljett. Och vinsterna brukar räcka till alla deltagarna och även till kökspersonalen.

Det är myntsamlaren Hugo Sööder som utfört bravaden att skaffa vinster — fina vinster — till alla dessa lotterier, hur han nu bär sig åt.

Innan kvällen är slut svarar Olle Törnbom för insamlandet av frivillig, obligatorisk kollekt.

I 14 S har inga egna medlemmar och ingen medlemsavgift. Vi får ett bidrag per år från Moderföreningen. Så har vi kollektivpengarna — omkring 200 kr per träff. Och räcker inte detta brukar Ledningen skjuta till.

ÅRSBERÄTTELSER OCH GRANSKNINGSBERÄTTELSER

Ett betydande arbete för Ledningen är det att till varje höstträff åstadkomma årsberättelse för det år som gått och revisorernas granskningsberättelse för samma tid.

Redan första året införde klubbföraren årsberättelse på vers. Den publicerades i Moderföreningens tidskrift Bocken.

Därefter har åresberättelsen varje år införts i Bocken. Som regel har det varit en rimkrönika. Och eftersom det blivit tradition att den skall tryckas får den ju inte vara hur som helst.

Arbetet med att åstadkomma årsberättelsen fördelas på olika kamrater i Ledningen. Ingen går säker.

Som angivits tidigare utsågs att granska penningaffärer m m Helge Johansson och Åke Stålhammar med Bertil Strindberg som suppleant.

Strindberg blev ordinarie granskningsman i st f Stålhammar redan 1971 och är det fortfarande. Helge Johansson gick bort 1974 och ersattes 1975 av Georg Hellström som 1977 efterträddes av Iwan Svanbäck.

Självfallet sker årligen en riktig revision. Men redan första året infördes såsom ett muntrande inslag en "osannolik" revisionsberättelse på vers.

Och detta har fortsatt vid varje höstträff.

Även den publicerades i Bocken. Och uppgiften att skriva den fördelades bland bröderna i Ledningen.

LEDNINGEN

REDAKTION BOCKEN

försäljer

Bocken 1961 Allmän del	Utsåld
Bocken 1962 Staben	Utsåld
Bocken 1963 Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964 Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965 Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966 Alfta kompani	Pris 5:—
Bocken 1967 Ovansjö kompani	Pris 5:—
Bocken 1968 Arbrå kompani	Pris 5:—
Bocken 1969 Delsbo kompani	Pris 10:—
Bocken 1970 Järvsö kompani	Pris 12:—
Bocken 1971 Regemenstpräster och musikanter	Pris 12:—
Bocken 1972 Barberare, fältskärer och regementsläkare. Regementet under 1900-talet	Pris 12:—
Bocken 1973 Skalmejblåsare och regementstrumslagare. Regementet under 1600-talet	Pris 12:—
Bocken 1974 Jubiléumsnummer m a a regementets 350-årsjubileum. Regementet under 1700-talet	Utsåld
Bocken 1975 Trossbodar och trosskärror	Pris 15:—
Bocken 1976 Lottarörelsen	Pris 15:—
Bocken 1977 Hemvärnet	Pris 15:—
Bocken 1978 Blå Stjärnan Marma läger	Pris 15:—
Bocken 1979 Bilkåren	Pris 15:—
Bocken 1980 FBU	Pris 15:—

Tillkommer expeditionsavgift 1:50 per bok.

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580-6, Redaktionen Bocken I 14, 801 26 Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

ETT SOLVARV
I KRONANS KLÄDER
1980

JANUARI

NYA CHEFER

Efter en väl genomförd gruppchefsskola 2 förstärktes regementets befälskår med 16 nya plutonsofficerare. Skolans lärare var kn I Eriksson och lt S-A Johansson. De nyutnämnda överfurirena är Mathson J, Grönlund A, Larsson L, Friberg U, Svensson B, Gäfvert L, Wikholm L, Älfvåg M, Riddarström S, Härdner U, Bergström P, Egnell M, Andersson T, Westin M, Fihlman H och Hellman P.

GRK-skjutningar

PBS grk eleverna och grkplutonen ur 5. komp har under en vecka genomfört skjutningar på Marma skjutfält. Ett av övningsändamålen har varit att sammtrimma de olika funktionerna för att elden skall ligga rätt i målet.

RegM-skidskytte

Årets tävling genomfördes på väl preparerade skidspår på regementets övnfält. Skjutningarna ägde rum på bana B, stående 50 m mot olympisk skidskyttetavla. Segrade gjorde öfu Rhönnstad.

Ur orderpärmen

— mj Wallin A tjänstgör under tiden 1979-10-15—1980-05-10 vid Svenska FN bat på Cypern.

— fk Öberg R tjänstledig för studier vid Handelshögskolan i Stockholm.

Kurser

— lt Sundell S beordras till kurs i förplägnadstjänst vid Mint S i Karlskrona,

— förrådsförvaltare Nordlöf P och lokalvårdsledare Östman H beordras till kurs i personalledning vid Gällöfsta kursgård,

— övlt Nilsson B beordras till kurs i organisationsutveckling vid Gällöfsta kursgård.

Skjutförbud

Skjutning med 8,4 cm grg och 9 cm pv-pjäs (gäller ej övnvapen) på Kungsbäcks skjutfält förbjudes fr o m 01-14. Avsteg kan medges av Utbchefen i varje särskilt fall.

Belönad

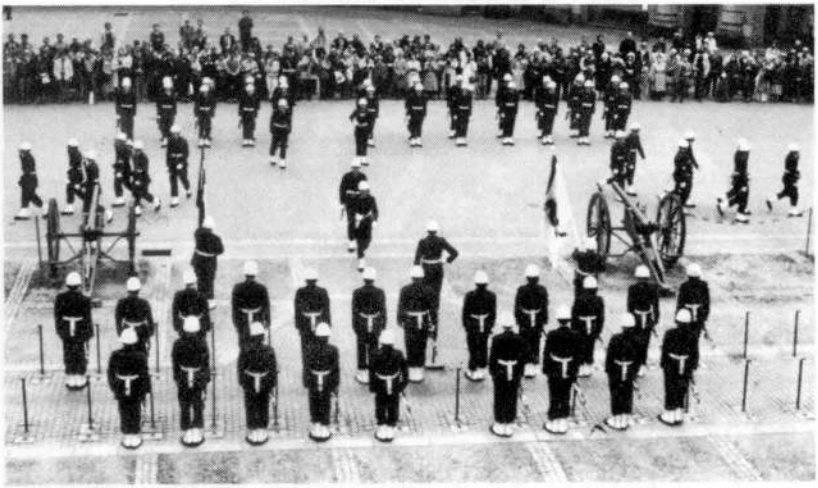
Vpl Wallen vid 4. komp har fått 500 kr för inlämnat förslag till ny telefonkatalog vid myndigheten.

NYA ÖVNINGAR

Det var nog länge sedan många av de värnpliktiga hade skidor under fötterna. God snötillgång under månaden gjorde att de första övningarna i att bli "du och bror" med skidor och stavar kunde genomföras på kaserngården. Övningarna kommer väl till pass eftersom KUNGSFORSövningen väntar på andra sidan.....

HÖGVAKT

9. komp började utbildningen efter juluppehållet med att genomföra Högvakt vid Kungl Slottet i Stockholm.

FEBRUARI

KUNGSFORS

Årets upplaga av Kungsforsövningen blev inte lik något annat års. Regn och blidväder mot tidigare års stränga kyla. De första dagarna ägnade sig kompanierna åt förbandsutbildning under vinterförhållanden. Övningen övergick sedan till bataljonsövning 1.

MARSCHFÄRDIGA...

ANSTRÄNGNING...

...MATRAST

Vinterkörning

En bana för halkkörning har iordningsställts på övningsfältet. Den ligger väster om Johanneslöt och är öppen även för civila bilförare under helgerna.

Värnpliktsriksdag

Regementets värnpliktiga har genom val utsett K Wallin, L Bandh, M Öhlin och H Englund att representera regementets värnpliktiga vid årets värnpliktsriksdag. Den ägde rum i Örebro i början av mars.

Stölder

Ett onaturligt svinn av persedlar ur regementets förråd har fått sin förklaring. Två anställda avslöjades när de med en truck körde ut lådvis med skor och kläder.

Idrott

Till skidtävlingen om John Ebersteins armepris vid I 5 i Östersund beordras kn Söderberg L, lt Thollén K och fj Lindberg T.

MARS

LUNCHMUSIK

Blåsarna i Gävleborgs symfoniorkester under ledning av William Lind besökte regementet under en lunch. Ett mycket populärt inslag tyckte de vpl. De fick bl a lyssna till "Bohus bataljon", "Min soldat", "Muckarpolka" och "Konvaljens avsked" som är skriven av Otto Lindwall, en gång musikfanjunkare vid regementet.

Olycka

En vpl skadade sig vid en skjutolycka i samband med övningar i Marma. Efter ett övningsmoment glömde den vpl att säkra sin k-pist och ett skott gick av. Skottet gick igenom handen.

Kadetter

Till regementsofficerskurs 80/81 vid krigsskolan Karlberg beordras fk Lindqvist, Stenberg, Bäckström, Saradlic, Nordin och Holmqvist.

Tjänstgöring

Kn Larsson O tjänstgör vid InfKAS i Halmstad t o m 1981-04-30.

Kurser

— förrådsman Östlund G och Ljung B beordras till fortsättningskurs i amtjänst vid P 10/Fo 43 i Strängnäs.

— lt Lööf T, Johansson S—A och fk Andersson beordras till kurs i grktjänst vid InfSS utanför Borensberg,

— lt Sjöberg P och fk Bohlin P beordras till kurs för värnkanoninstruktörer vid P7/Fo 11 i Ystad.,

— serg Lindemo beordras till signalkurs vid Stab SbS i Uppsala.

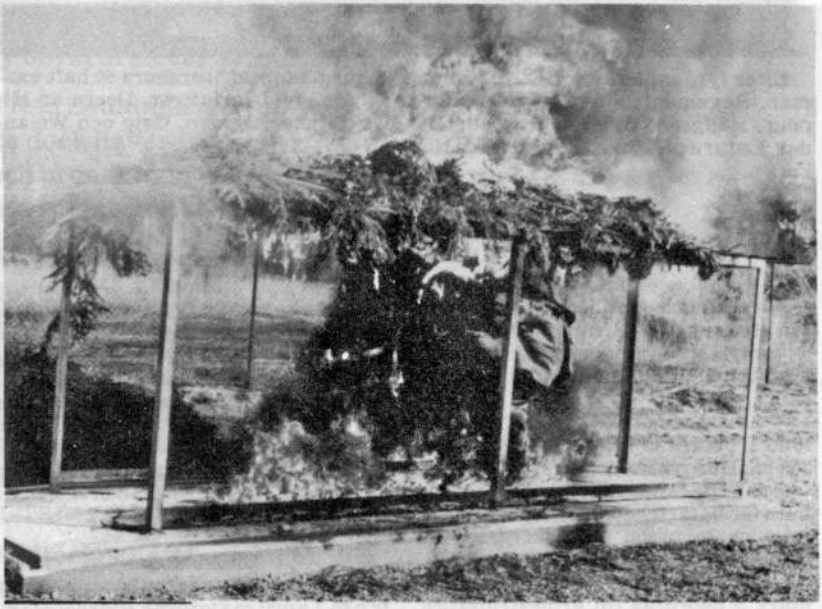
Utlandsresa

Mj Olsson S-E beordras att under 1980-04-14—05-02 företa tjänsteresa till Warminster i Storbritannien.

ABC-UTBILDNING

Lt Norrström lär ut gasindikeringens alla konster.

Tät klädsel krävs för att klara brandstridsmedel.

APRIL

EXAMEN

Efter fyra månaders vidarutbildning så har plutonsofficerskurs 80 haft examen. Regementets befälskår har förstärkts med 9 överfurirer. Dessa är Mineur, Hällgren, Björkbom, Rösth, Bohjort, Daxner, Jalden, Grip och Welander. Lärare på kursen har varit kn Nordfors och Olsson I.

Kurser

— fj Johansson Å beordras till kurs vid Motorskolan i Strängnäs,

— mj Hegrelius J beordras till kurs i uh-tjänst vid Arméns Underhållsskola,

— avm Lennström B och fj Söderlund P beordras till utbildning på mc 258 vid Husqvarna Motorcykel AB,

— kn Backman S-E beordras till kurs för batartchefer vid ArtSS

— kn Johnsson B-G beordras till grundkurs i ledarskap i Ånn,

— öv Strömberg P och mj Callenmark J beordras till arméstridskurs 1980 vid InfSS.

Idrott

Att deltaga i NOVOS 80 i Sollefteå beordras öv Strömberg P, övlt Frick L, Wiebe R, Nilsson B, Björk K-E, Persson E, mj Uhlin T, Olsson S, Ohlsson E, Callenmark J, Svanbom R, Eriksson K-E, Ringqvist L, kn Nordfors H, Froste B, Lundberg L, Eriksson I, Söderberg L, lt Wallgren B, Jansson A, Hedberg L och Åhs S.

Utnämningar

Till överstelöjtnanter har utnämnts fr o m 1 april majorerna Björkenstam K och Danielsson E.

SOLDATPROV

Det obligatoriska soldatprovet för all personal, befäl och värnpliktiga har genomförts. 30 km fotmarsch som linjeorientering med en stridsskjutning som avslutning.

MAJ

KATASTROFÖVNING

Ett persontåg och en buss förutsattes ha krockat i Skutskär. Det var landstinget, brandkåren, polisen, SJ och delar ur regementet som fick chansen att under realistiska former pröva sin katastrofplan. Ca 100 "skadade" skulle omhändertas. Ur regementet deltog en förbandplatsgrupp och pionjärer ur trosskompaniet.

Tvättproblem

I samband med arbetskonflikt vid landstingets tvätteri i Ockelbo blev det problem med tvättbytena för de vpl. Regementet skickar sin tvätt dit men fick nu klara sig med vad som finns i förråden. Skjortor och andra kläder av äldre modell delades ut.

Sömnproblem

Ett antal familjer i Älvkarleby har fått sin nattsömn störd av övningar på Marma skjutfält. Ett nu avverkat skogsparti tjänstgjorde tidigare som "bullervall" vid skjutningar med grg och pvpjäser.

Förordnande

Efter genomförd gruppchefsskola 1 har följande elever förordnats till plutoff och utnämnts till GC/fu vid regementet: Lundgren L O, Holmgren N K, Lövgren L B, Rosén B M, Åström L T, Holm L H, Eriksson K-Å, Moberg C M, Karlsson B O, Renvall U T, Westbom H H, Nyberg B A, Munther M och Öberg A R.

Utnämningar

Öfu Rösth J, Björkbom L och Bohjort L har utnämnts till sergeanter vid regementet.

SLUTÖVNING

Sista provet för åldersklassen är regementschefens tillämpningsövning. Årets upplaga av övningen genomfördes i skogarna runt Gävle, Marma och ner mot Tierp. Gott humör och ett högt deltagande präglade de vpl instaser.

Lt Uhlman följer 7. komp pansarvärnsplutons gruppering.

UTRYCKNING

I vanlig ordning samlades åldersklassen i Exhuset dagen före MUCK. Regementschefen överste 1 Gåsste sammanfattade utbildningsårets övningar och delade därefter ut priser till de vpl som placerat sig vid olika idrottstävlingar på regementet. Därefter belönades kompaniernas "Bäste Soldat". Dessa var för Livkomp Kent-Åke Eriksson Edsbyn, 2. komp Bernt Ebeling Västerås, 4. komp Matti Räsänen Gävle, 5. komp Jan-Erik Olsson Harbonäs, 7. komp Jörgen Norman Gävle, 8. komp Jouni Holmgren Köping, 9. komp Jokka Laurila Enköping och för 12. komp Chirster Åhman Tierp.

JUNI
INRYCKNING

En av de första dagarna i juni ryckte som vanligt PBS eleverna in till 2. komp. De har nu 12 eller 15 månaders soldat och befälsutbildning framför sig.

Nyinryckta på marsch ut till dagens övning.

Kurser

— serg Dahlgren A beordras till grundkurs i motortjänst vid MotorS i Strängnäs,

— kn Soläng B och fk Häägg L beordras till kurs i skyddstjänst vid SkyddS i Kungsängen,

— fdm Wesslén R och Ljungberg E deltar i kurs på stridsfordon, IKV 91, vid P10/Fo 43 i Strängnäs,

— lt Rosengren A beordras till kurs i sambandstjänst vid StabSbS i Uppsala,

— serg Linderdal A beordras till kurs i motorjänst vid MotorS i Strängnäs,

— fdm Lundqvist G, Blomgren A och Mattsson R deltar i regional kurs på bogserbåt.

MHS elever

Kn Lundberg L, Eriksson I, Widén L, Hjelm T, Åstrand A och Gottfriedsson L kommenderas till MHS armélinjens allmänna kurs 1980—81 i Stockholm.

Studiedagar

Ösköt Johansson M och Ringqvist A-S deltar i studiedagar för försvarets sjuksköterskor i Göteborg.

Tjänstgöring

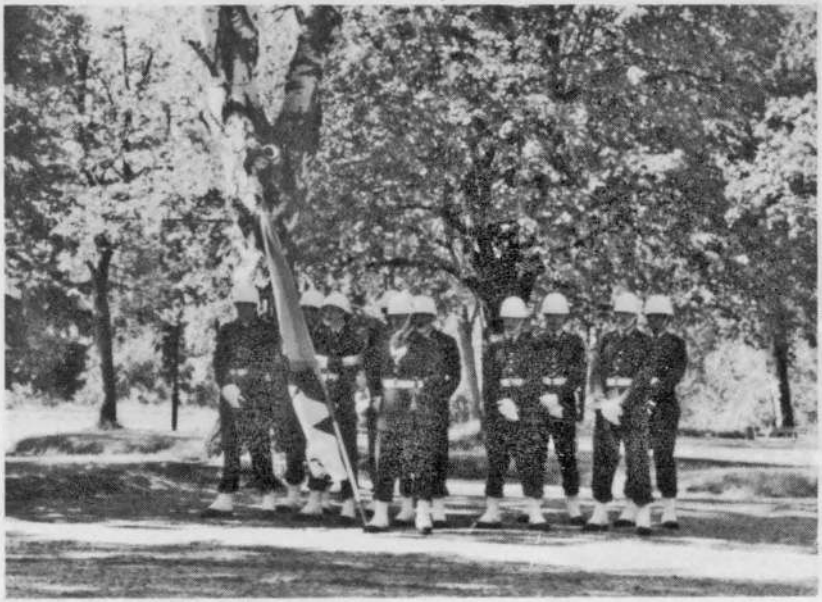
Kn Larsson J tjänstgör vid ATS-S i Stockholm t o m 1982-12-22.

ERINRAN

Överste Strömberg i talarstolen.

Utbildningschefen öv Strömberg P förrättade krigsmans erinran för nyinryckta vid PBS-komp och 4. komp.

Fanföraren kn Olsson I framför fanvakten som utgjordes av elever ur GS2.

JULI

HÖGVAKT

Vaktchefen kn Söderberg L

2. komp PBS elever har under en vecka genomfört högvaktstjänst vid Kungl Slottet i Stockholm. Efter ca 40 tim utbildning svarade PBS arna inte bara för perfekt genomförda avlösningar utan även det viktigaste — bevakningen — utfördes med stor noggrannhet. I samband med avlösningarnna var ett stort antal turister och anhöriga kritiska åskådare. Efter avlösningarna inbjöds de anhöriga till information och en kopp kaffe.

"Parad för fanan. Skyldra gevär!"

TORKPROBLEM

Ett ständigt återkommande problem håller nu på att få sin slutgiltiga lösning. En ny torkanläggning för tält och maskeringsnät håller på att byggas i närheten av Stallet. Anläggningen beräknas vara klar för användning i början av 1981.

Röjningsarbeten pågår för nya tälttorken

KadSelever

För utbildning till reservofficerare kommenderas följande elever till Halmstad och InfKAS, uh-linjen: VO/serg Wessman, Hellström, Fredriksson, Lidman och Bodl samt till pilinjen: VO/serg Pilskär, Elmgärde och Ragnarsson. Till I 4 i Linköping och spaningslinjen: VO/serg Ljunggren och Toivanen.

Truppslagsskola

Serg Gunnarsson, Blom, Bäremo, Lindenmo, Linderdahl, Persson och Dahlgren beordras till truppslagsskola för plutonofficerare vid I 13/Fo i Falun.

Kommendering

Kn Malm S kommenderas som lärare vid TSP vid I 13/Fo 53 i Falun.

Kurser

— fj Lundström R bordras till specialkurs i ammunitionsröjning vid FörvS i Solna,

— fj Sevaldsen Ch beordras till kurs i motortjänst vid MotorS i Strängnäs,

— avm Sandström T beordras till kurs på ra 135 och 844 vid StabSbS i Uppsala,

— fdm Nannebro K deltar i fackkurs i förrådstjänst, krigsförplägnadsmateriel vid T 1 i Linköping,

— fdm Ström R och Westerinen L deltar i kurs värntorn och fortpjäser i Nyköping.

Kompaniofficeraspiranter

Serg Helling, Jonsson, Bender, Glaas, Österholm, Danielsson och öfu Welander beordras till Arméns kompaniofficersskola i Uppsala.

AUGUSTI

INRYCKNING

Var är nu. . .?

Å...hej...!

Första veckan i augusti ryckte som vanligt ca 300 gruppbefälselever in. De skall under 10 månader utbildas till att bli chefer för allt mellan skyttegrupp och kokgrupp. Men först skall alla de ca 200 "prylarna" hämtas ut ur förråden och kontrolleras. Därefter skall allt ner i stora säcken som för många blir alltför tung för at bäras i ett tag över kaserngården till luckan.

Fysisk träning

Mj Svanbom och kn Munther deltar i central utbildning i ny utbildningsmetodik i fysisk träning för vpl. Metodiken skall införas fr o m utbildningsåret 1981/82. Kursen genomfördes vid GIS i Stockholm.

Kurser

— kn Larsson O beordras till kurs på ra 195 vid Telub AB i Växjö,

— mj Eriksson K-E beordras till handledarkurs för samverkansträning vid Gällöfsta kursgård,

— kn Hägglund beordras till kurs för handläggare av uttagning av fordon vid FMV i Karlstad,

— ate Lindén beordras till kurs på motorcykel m/ny vid ATS-S i Solvalla,

— mj Hegrelius J och Åkerlund K-G genomför obligatorisk praktikvecka vid TSV,

— lt Gotthold C beordras till kurs i säkerhetspolitik och totalförsvar vid Gällöfsta kursgård,

— fdfv Eklöv, fdfm Lundqvist, fdm Berglund och Dahlström deltar i kurs för Lv-pjäser, centralinstrument och radarstationer vid Lv 3 i Norrtälje,

— fdm Gylderud och Mattsson deltar i kurs materielvårdsbil 112 vid I 4 i Linköping,

— fdm Jonsson och Ohlsson deltar i grundkurs ammunition vid P 10 i Strängnäs.

GIVAKT

Krigsmans erinran för nyinryckta GBS elever vid 5. och 8. GBS kompanierna genomfördes traditionsenligt i regementsparken.

Tjänstlediga

— fk Öberg R bifalles fortsatt tjänstledighet för avslutande av heltidsstudier vid Handelshögskolan i Stockholm.

— fk Lundin S-O beviljas tjänstledigt för studier vid Polishögskolan i Solna,

— öfu Mathson J beviljas tjänstledigt för studier vid Handelshögskolan i Stockholm.

Utnämningar

Serg Westerlund S och Boström S har utnämnts till fj vid regementet.

Studier

— VO/fk Nilsson och VO/serg Henning beordras till klass 3:3 vid Försvarets gymnasieskola i Uppsala,

— öfu Larsson, Egnell, Gäfvert, Andersson, Wikholm och Svensson beordras till kurs Gy-P vid Försvarets Gymnasieskola i Uppsala.

SEPTEMBER

VÄLKOMNA

Nyutnämnda löjtnanter och fänrikar vid regementet

Lt Sandström B

Lt Nyström L

Fk Ekström K

Fk Bech-Nielsen J

Utnämnd major

Kn Swärdenholt L-Å har utnämnts till major vid regementet.

Utnämnda kaptener

Lt Nilsson L-E och Alnevik M har utnämnts till kaptener vid regementet.

Utnämnda löjtnanter

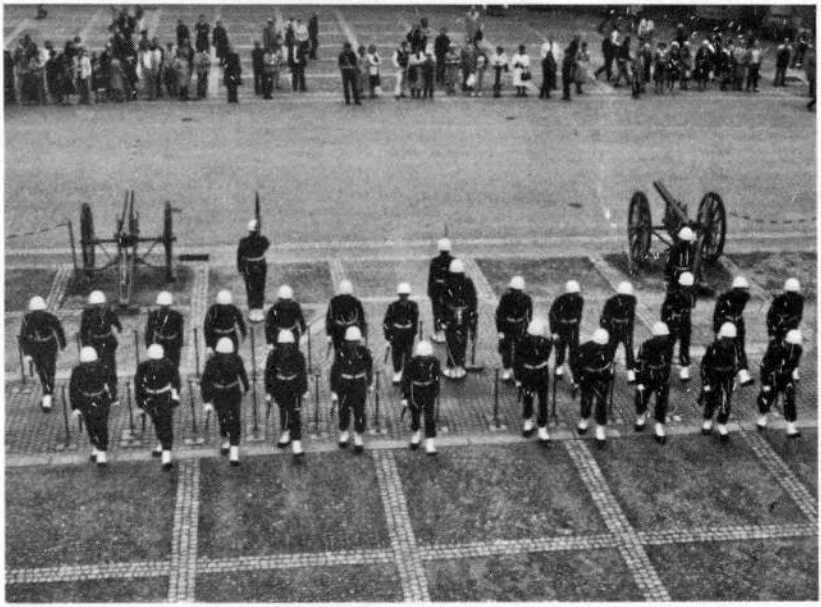
Fk Söderblom J, Sjöberg P, Fäldt K, Häägg L och Pettersson G har utnämnts till löjtnanter vid regementet.

AspS 2 elever

Serg Hellström och öfu Mineur beordras som elever till AspS 2 vid InfKAS i Halmstad.

HÖGVAKT

5. GBS kompaniet har under ett par dygn svarat för vakten vid Kungl Slottet i Stockholm. Något glesare i åskådarlden än under sommarens tursitsäsong. Många anhöriga hade dock slutit upp för att granska pojkarnas sätt att sköta jobbet.

"Gevärsposten bevakar, övriga ryck in marsch!"

Studiebesök

Riksdagsman Gunnar Björk, ledamot av Försvarsutskottet, besökte regementet en dag i början av månaden. På programmet stod bl a uppföljning av GU bat verksamhet samt genomgångar med all personal vid myndigheten.

Kommendering

Lt Söderblom J kommenderas som lärare till Arméns kompaniofficersskola i Uppsala.

ROK elever

VO/fk Westborg, Danielsson, Bergling, Wessel och Andersson beordras till reservofficersutbildning vid Inf-KAS i Halmstad.

Studieresa

Ekonomipersonalen vid militärrestaurangen deltar i Promusmässan i Sundsvall.

OKTOBER

HEMVÄRNSLARM

Rikshemvärnschefen låter varje år kontrollera att Hemvärnet snabbt kan lösa sina uppgifter. Sålunda gick larmet strax efter klockan sex en söndagsmorgon. 130 hemvärnsmän var inom 2 timmar på plats vid sina olika bevakningsobjekt.

Övlt I Österblad

Bataljonschefsbyte

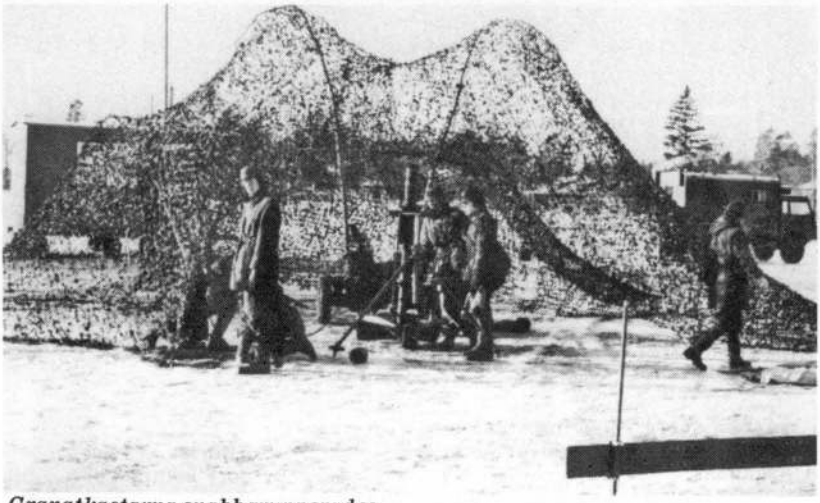
Till ny batch har övlt Ivan Österblad utnämnts fr o m 10-01. Österblad började sin militära bana som fk vid T2 i Skövde. Efter genomförd MHS ASK tjänstgjorde han vid Ast/Utb och därefter som chef för Ast/Träng. Närmast kommer vår nye batch från Milostab Ö där han varit chef för sekt 1.

Utnämning

Mj Olsson E har utnämnts till övlt vid regementet.

REGEMENTETS DAG

P g a snö och stark kyla kunde inte Regementets Dag börja med flergrensstafetten. Det var första gången på över 40 år som stafetten inställdes. En annan förändring var att förevisningsskjutningen tagits bort och ersatts av en förevisningsövning på Lilla Fältet. Där fick PBS- och GBS elever visa valda delar av en brigadskyttebataljons verksamhet. I övrigt var dagens arrangeman lika tidigare års med Krigsmans erinran för nyinryckta i Regementsparken. Utställningar av fordon på kaserngården och de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet visades i gymnastiksalen. Fallskärmshoppning och en uppvisning av flygvapnets räddningshelikopter var också intressanta inslag.

Granatkastarna snabbgrupperades.

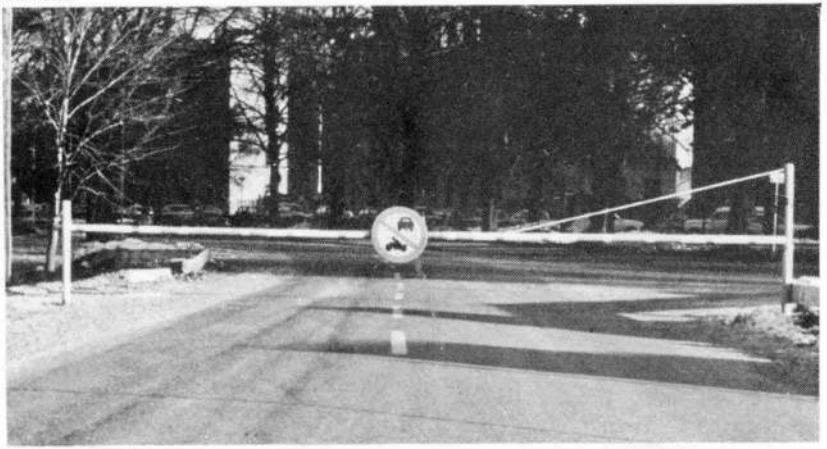

Lottorna bjöd på varm dryck ur kokvagn.

NOVEMBER

VÄGSTOPP

Civila bilister har i många år utnyttjat genvägen mellan Bogården och riks 80 trots förbudsskyltar. Trafiken har ökat i sådan omfattning att säkerhetsriskerna är alltför stora samt att kommunen ej vill bidra till underhållet av vägen. Sålunda har en bom satts upp som spärrar genomfarten i höjd med motorhallen.

Bommen hindrar ej gående och cyklister till att komma fram till t ex motionsspåren.

Kurser

— fj Lindberg T beordras till kurs i militär idrott motorcykel vid Motor S i Strängnäs,

— kn Näslund R beordras till kurs i motortjänst vid Motor S i Strängnäs,

— kn Sundell O beordras till fortbildningskurs i stabs- och underhållstjänst vid US,

— kn Jonsson B-G och fj Falk B beordras till utbildning i hamnminering i Nynäshamn,

— mj Wallin A beordras till kurs för blivande chefer för planerings- och ekonomienheter vid FörvS i Stockholm,

— kn Johansson H, fdfv Eklöv T, fdfm Nannebro K och fdm Blomgren A deltar i kurs på artilleripjäs haub 77 vid A 1 i Linköping,

— öfu Daxner R beordras till kurs för vaktchefer vid K 1 i Stockholm,

— fdm Fäldt R deltar i specialkurs ammunition del 2 vid Ing 1 i Södertälje.

Kurser

— serg Bohjort kommenderas till kurs i sjukvårdstjänst vid T 4 i Hässleholm,

— ösköt Ringqvist A-S deltar i Vårdhögskolans kurs i administration och arbetsledning i Gävle,

— drifttekniker Jacobsson A deltar i kurs för brandförsvarsledare i Västerås,

— avm Sandström och ate Smårs beordras till grundkurs i Arméns reservdelsförsörjningssystem vid MFÖ i Enköping,

— ösköt Sandqvist G deltar i kurs för förbandsskjukvårdens sjuksköterskor vid Karolinen i Karlstad,

— konsulent Olofsson M beordras till fackutbildningssamnträde med konsulenter inom Milo Ö i Norrtälje,

— lvl Östman H och 1. lv Svensson G-B deltar i lokalvårdskonferens i Stockholm.

MOTORUTBILDNING

Många av de nyinryckta vpl som påbörjade sin motorutbildning blev nog något överraskade. Två kvinnor i uniform ingick i det befälslag som svarade för motorutbildningen. Det var Helena Hasselgren och Kajsa Engström som tagit tjänstledigt från sina civila jobb för att pröva på något nytt. Helt ovana var de inte efter som de tillhör Kvinnliga Bilkåren och där utbildat många bilkårister i motortjänst.

Helena Hasselgren t v och Kajsa Engström.

Utmärkelser

Gävleborgs lottaförbund har hållit förbundsstämma på Järvsöbaden i Järvsö. I samband med förhandlingarna tilldelades Ulla Gotthold Kunglig förtjänstmedalj i silver samt Mona Råberg och Ella-Maja Nordin Sveriges lottakårers guldmedalj.

Spel

Mj Ohlsson S och Arnborg K-G deltog i ett spel avseende räddningstjänsten vid snöstorm. Övningen genomfördes i Aspenskolan i Tierp.

Välkommen

Kn Green, Per-Inge har utnämnts till kn vid regementet. Green tillhörde tidigare I 1 i Kungsängen.

Information

Mj Larsson L och Åkerlund K-G har deltagit i utbildning i förebyggande alkoholinformation. Ett utbildningspaket med rubriken "Armén spolar kröken" skall sedan genomföras med alla vpl vid regementet.

Busstur

Genom överenskommelse mellan Gävle lokaltrafik och regementet har en ny bussförbindelse upprättats mellan Rådhustorget och regementet.

Studiebesök

Gruppchefsskola 2 genomförde studiebesök vid Statens Civilförsvarsskola i Rosersberg och vid F 16 i Uppsala.

DECEMBER

VINTERUTBILDNING

Snö och kyla kom redan i december detta år. Motorutbildningen fick ett extra övningsmoment med att få igång alla kalla fordon. Varmhållning med motorvärmare sparar mycket slitage på motorerna.

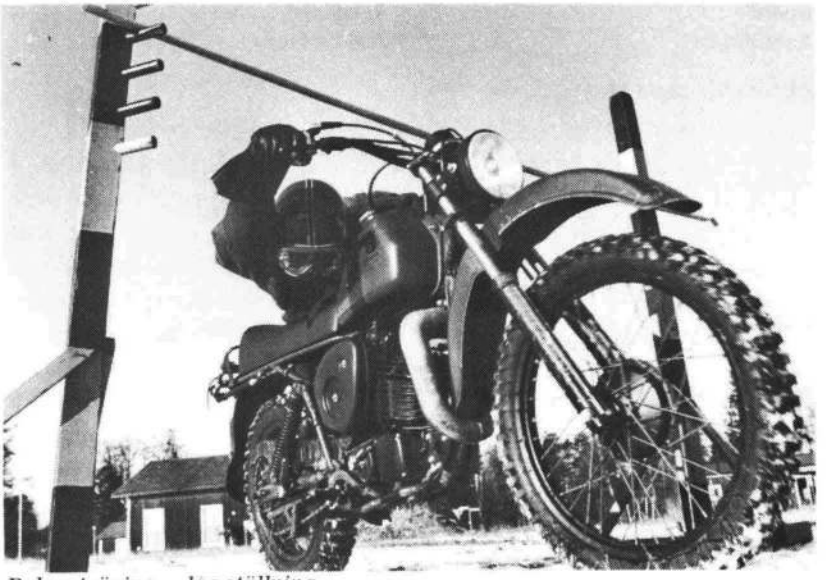
Kall — varmstart av fordon på kaserngården.

5. komp granatkastarpluton har redan kommit igång med förbandsutbildningen och har här grupperat och maskerat en av pjäserna.

MOTORCYKELUTBILDNING

Äntligen har försvarets gamla motorcyklar av märket Java fått ge vika för en inhemsk produkt. Husqvarna har fått en beställning på ca 3000 exemplar av en ny motorcykel. 120 av dessa är avsedda för vårt regemente. De första 25 har redan kommit och utbildningen är redan i full gång.

Balansträning — låg ställning.

Balansträning — hög ställning.

VI OCH VÅRT KOMPANI UNDER REKRYTÅRET

REGEMENTSLEDNING

Regementschef	öv 1	Gåsste Carl-Henrik
Regementschef stf	öv	Strömberg Paul G
Auditör		Nordqvist Tomas
Auditör bitr		Jerkert Hans

REGEMENTSSTAB

	övlt	Trång Hans-Olof

Stabsavdelning

Avdchef	mj	Arnborg Karl Gunnar
	ass	Sjödin Kerstin

Stabsexpedition

Chef	fj	Nyström Karl Axel
	ass	Laesker Margareta
	kont	Thimon Westerlund Eva
	kont	Florentin Nanna
	kont	Andersson Karin

Skrivcentral

Chef	ass	Jansson Gunvor
	ass	Eklöf Serine
	kont	Ekström Florence
	kont	Herre Marie

Kasernvakt

	fj	Fredman Ivar
	fj	Ersholt Glenn
	fj	Lindeberg Leif
	fj	Jengvert Gunnar
	öfu	Daxner Rickard

SEKTION 1

Chef	övlt	Wiebe Rune
	ass	Fahlgren Britt

Mobiliseringsavdelning

Avdchef	mj	Uhlin Tore
	mj	Olsson Sven-Erik
	kn	Hägglund Lars

Fältarbetsavdelning

Avdchef	kn	Sohl Lennart

SEKTION 2

Chef	övlt	Nilsson Bengt
	ass	Örhbom Mary

Centralavdelning

Avdchef	övlt	Nilsson Bengt
	kn	Hägglund Lars

Materialavdelning

Avdchef	övlt	Persson Erik
	mj	Eriksson Carl-Erik

MATERIELENHET

Enhetschef	övlt	Persson Erik
	mj	Eriksson Carl-Erik

Försörjningsdetalj

Detchef	kn	Harneman Bo G H
Inköp		
Chef	kn	Jonzon Eric
	ass	Axelsson Gunvor

Militärrestaurang Gävle

	kfst	Larsson Louise
	b kfst	Wollmyr Birgitta
	kok	Hamqvist Ruth
	kok	Rafstedt Ingrid
	kok	Persson Siv
	ekbtr	Uhr Gun
	ekbtr	Sjöström Solweig
	ekbtr	Öhman Valborg
	ekbtr	Hamberg Anna-Stina
	ekbtr	Björn Ingegärd
	ekbtr	Larsson Lena
	ekbtr	Olnils Margit
	ekbtr	Stjernström Inger
	ekbtr	Stödberg Britt
	ekbtr	Molin Inga
	ekbtr	Frenell Ulla-Britt
	ekbtr	Cramling Solweig
	ekbtr	Hansson Marianne
	ekbtr	Eriksson Gunborg
	ekbtr	Matscheko Hannelore
	ekbtr	Nilsson Margareta
	ekbtr	Eriksson Anette

Marketenteri

	mfst	Eliasson Ingrid
	ekbtr	Höglund Gunhild

	ekbtr	Larsson Susanne
	ekbtr	Frisk Lisa
	ekbtr	Bossen Britt-Marie
	ekbtr	Hedman Elna
	ekbtr	Jansson Ulla
	ekbtr	Eriksson Maj
Livsmedelsförråd		
Förman	fm	Larsson Arne
Inre renhållning		
Städledare	lvl	Östman Harriet
	1.e lv	Svensson Gun-Britt
	lv	Öster Maj
	lv	Larsson Astrid
	lv	Engström Olga
	lv	Jegebrant Ingegärd
	lv	Johansson Anna
	lv	Holmgren Britta
	lv	Persson Solweig
	lv	Jansson Anna-Märta
	lv	Lindman Astrid
	lv	Lindfors Berit
	lv	Pettersson Gudrun
	lv	Eriksson Lena
	lv	Groth Elsy
	lv	Engberg Margareta
	lv	Olsson Mona
	lv	Holm Ing-Britt
	lv	Svensson Ingrid
	lv	Olsson Gerd
	lv	Kandell Lena
Militärrestaurang Marma		
	kok	Granath Gunvor
	kok	Forsberg Anne-Marie
	ekbtr	Lindholm Enis
	ekbtr	Winberg Göta
Förrådsdetalj		
Detchef	kn	Sandberg Sven
	fm	Lindholm Karl
	fm	Samuelsson Ulla
Truppservice		
	fdfv	Nordlöf Per
	fdfm	Kågström Anna-Lisa
	fdfm	Pettersson Hans
	fdm	Andersson Knut
	fdm	Jonsson Anette

	fdm	Sterner Lars Allan
	fdm	Hagström Ella
	fdm	Thyr Owe
	fdm	Söderlund Åke
	fdm	Ohlsson Stefan
	fdm	Nordlöf Ann-Christin
	fdm	Skoglund Kurt
	fdm	Dahlund Ola
	fdm	Frist Anders
Materielservice		
	fdfv	Linde Bror
	fdfm	Johansson Sven Rune
	fdfm	Åsberg Per
	fdm	Lindblom Rolf
	fdm	Lind Åke
	fdm	Holm Gert
	fdm	Lundqvist Astor
	fdm	Lindberg Håkan
	fdm	Andersson Arne
	fdm	Elovsson Bengt Olov
	fdm	Berglund Olof
	fdm	Larsson Arne
	fdm	Persson Arne
	fdm	Jansson Sonja
	fdm	Olsson Rolf
	fdm	Hedman Sören
	fdm	Nannebro Christer
	fdm	Forsberg Nils
	fm	Jonasson Gunnar
	fdm	Dahlström Bengt
	fdm	Hessman Sten
Mobiliseringsförråd		
Chef	kn	Johansson Hugo
	fdfv	Eklöw Tore
	fdfm	Nanenbro Karl
	fdfm	Lundqvist Gert
	fdm	Westerin Lennart
	fdm	Dahlund Ola
	fdm	Hedkvist Per Gösta
	fdm	Antonsson Stefan Erik
	fdm	Ljungberg Edgar
	fdm	Hullander Kurt
	fdm	Hägglund Bengt
	fdm	Roos Tore
	fdm	Stjärnstedt Nils
	fdm	Gylderud Stig

	fdm	Falkenström Christer
	fdm	Rune Carlsson
	fdm	Eriksson Mats
	fdm	Vesslén Rolf
	fdm	Ström Rune
	fdm	Blomgren Arne
	fdm	Mattsson Roland
sjvmtrlgrp		
	fdfv	Jonsson Rune
	fdm	Sundberg Seth
	fdm	Andersson Tommy
	fdm	Olsson Torbjörn
	fdm	Ekström Sven
	fdm	Sandin Eva
Ammunition		
	fj	Falk Börje
	fdfm	Boman Lennart
	fdm	Fält Rolf
	fdm	Ljung Bertil
	fdm	Jonsson Folke
Redovisningen	ass	Hedin Margareta
	ass	Öhlin Agneta
	ass	Brofeldt Ingegerd
	ass	Hedman Karin
	ass	Larsson Birgitta
	kont	Råberg Mona
	kont	Burstedt Gerd
	kont	Elerud Ulla
Bokförråd		
Chef	fj	Sandin Bengt
Teknisk detalj		
Detchef	aing 1	Löwenstein Nils
Materielkontroll tekn utb	favm	Holmberg Ulf
	avm	Johansson Kjell
	avm	Sandström Kaj
	avm	Lenström Bo
	fate	Hult L G
	ate	Smårs Rune
	ate	Lindén Sune Anders
	fm	Jonason Gunnar
Transportpluton		
Plutonchef tp-pluton	fj	Mildton Erik

Fortenhet		
Enhetschef	kn	Sohl Lennart
	ass	Bostrand Inga-Britt
Underhållsdetalj		
Detchef	kn	Pettersson Kaj
	kn	Persson Stig
	fj	Olshage Rolf
	tjm	Andersson Leif H
	tjm	Östlund Gerhard
	maskch	Nilsson Bert
	Maskinist	Jarnulf Omar
Drift o servicegrp I 14	dtek	Lindberg Leif
	dtek	Nilsson Kent
	dtek	Forsberg Bo
	rep	Hillman Sune
	rep	Hällgren Lennart
Driftgrp Marma	dtek	Jakobsson Anders
Driftgrp Laxön	dtek	Jansson Erik
Driftgrp NK-Gävle	maskinist	Liljedahl Karl Olof
Lägerdetalj (Marma)		
Detchef	kn	Lindman Karl Axel
Planeringsenhet	mj	Säfwenberg Richard
SEKTION 3		
Chef	övlt	Björk Karl Erik
	ass	Olsson Mary
Personalavdelning		
Avdchef	mj	Östblom Stig
Allmän detalj		
Detchef	kn	Andersson Östen
	fj	Lönnberg Kurt
Värnpliktsdetalj		
Detchef	kn	Eliasson Knut
	ass	Wallgren Birgit
Personalvårdsdetalj		
Detchef	kons	Olofsson Marianne
	past	Fredelius Erik
	fj	Lönnberg Kurt

	kont	Hansson Ingemar
	kont	Olivensjö Margit
Hemvärns- o frivilligavd		
Avdchef	övlt	Fredriksson Karl Gunnar
	ass	Jonsson Dagny
	kont	Johansson Margareta
Hv-avdelning		
Avdchef	mj	Lingblom Anders
	kn	Thuresson Stig
	fj	Öhlin Lennart
Frivilligavdelning		
	kn	Ahlström Gert
	kn	Jonsson Bengt Göran
	kn	Jägare Rolf
	ass	Flodman Inez
Kameralavdelning		
Avdchef	kn	Kvist Kurt
Kassadetalj		
	bokh	Hedenström Siri
	ass	Castor Kerstin
	ass	Broman Lena
	ass	Lundgren Ulla-Britt
	ass	Lindh Berit
Avlöningsdetalj		
	ass	Herre Britt
	ass	Janstål Gudren
Bokföringssdetalj		
	kaskr	Helling Gunilla
	ass	Castor Kerstin
Sjukvårdsexp		
	fj	Karlsson Göte
Läkarmottagning		
	ösköt	Sundell Lillemor
	ösköt	Johansson Monica
	usköt	Pettersson Margit
	usköt	Andersson Ingrid
	sjvbitr	Lindh Anna Elisabet
	sjvbitr	Skarp Hillevi

	ösköt	Ringqvist Ann-Sofie
	ösköt	Sandqvist Gunilla
	sjvbitr	Wihrén Marianne
	sjvbitr	Östling Birgitta
Tandläkarmottagning		
	tandläk	Lundgren Ingvar
	tandsköt	Uppman Inger
UTBILDNINGSLEDNING		
Utbildningschef	öv	Strömberg Paul G
Utbildningssektion		
Chef	övlt	Björkestam Knut
	ass	Gotthold Ulla
Gu-avdelning		
Avdchef	mj	Ohlsson Staffan
Motordetalj	mj	Hegrelius Jan Olov
Idrottsdetalj		
	kn	Munther Bertil
	fj	Thimper Erik
Ru-avdelning		
Avdchef	övlt	Olsson Erik
	fj	Försäter Olof
Övnings-skjutfältsavd		
Avdchef	kn	Henriksson Björn
Driftenhet utbanordning		
Detchef	fj	Lundström Rune
Inre utbildningsanordning		
	fj	Johansson Bertil
Uttre utbildningsanordning		
	fj	De Mare Bertil
Skjutfält och säkerhet	fj	Eriksson Bengt
GU-BATALJON		
Bataljonschef	övlt	Österblad Ivan
Bataljonschef stf	mj	Callenmark Jan
Bataljonsexpedition	fj	Jansson Gunno

Central befälsgrupp

Chef	mj	Svanbom Rolf
	mj	Ringqvist Lars
	kn	Näslund Roland
	kn	Lundström Kenneth
	kn	Hammarstrand Per Enar
	fj	Jonsson Edvard

VI PÅ HV/FRIV

Hemvärns- och frivilligavdelningen sysslar som framgår av namnet med ärenden, som rör hemvärnet och de olika frivilligorganisationerna, som FBU, SLK, SKBR, SBS, SRK m fl.

Chef för avdelningen är övlt Gunnar Fredriksson med major Anders Lingblom som stf ch. Övriga militära befattningshavare är kaptenerna Gert Ahlström, Bengt-Göran Jonsson, Stig Thuresson och Rolf Jägare samt fanj Lennart Öhlin. Utöver ordinarie ansvarsområden inom avdelningen tjänstgör dessa dessutom ofta som instruktörer för olika kurser.

Vi har tre civila medarbetare på avdelningen: Ass friv Inez Flodman, ass Dagny Jonsson och kont Greta Johansson.

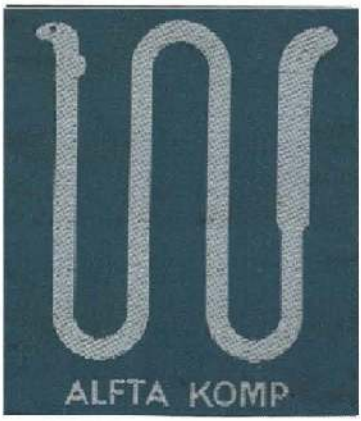
Greta är den som har hand om hela vårt stora adressregister, ansvarar för att alla adresser är aktuella, trycker de flesta skrivelser, som går ut från avdelningen och ser till att de hamnar i kuvert och skickas iväg. Greta sköter den omfattande maskinutrustningen för adressering och kuvertering m m. I medeltal skickar avdelningen ut ca 2000 st försändelser per vecka.

Dagny har tillsammans med Lennart ansvaret för expeditionen. Det är hon som behandlar alla utbetalningslistor och räkningar. Hon skriver maskin och har hand om den ganska omständiga proceduren med kontraktering och registrering av nya hemvärnsmän.

Ass friv betyder assistent för frivilligärenden och innebär att *Inez* har hand om de frivilliga försvarsorganisationerna utom FBU — d v s de organisationer, som har medlemmar med avtal för viss tjänstgöring inom armén. Sådana organisationer är de kvinnliga frivilligorganisationerna SLK (lottorna), SKBR (bilkåristerna) och SBS (blå stjärnorna), vidare FRO (friv radioorg), FAK (friv automobilkåren), SRK (röda korset) m fl. Arbetet består i stort av att vara en central förbindelselänk mellan dessa organisationer och den militära myndigheten. Inez svarar dessutom för information, rekrytering, registrering och utbildning av denna personal. Utbildningen sker i samarbete med resp organisation och oftast med instruktörer från avdelningen eller från myndigheten i övrigt. Eftersom medlemmarna ur frivilligorganisationerna oftast förlägger sina aktiviteter till kvällar, lördagar och söndagar, blir arbetstiden för ass friv minst sagt oregelbunden och till stor del förlagd just till dessa tider.

ALFTA KOMPANI
2. PBS KOMPANIET

Kompaniets vapen är grundat direkt på det månghundraåriga Alfta sockensigill. Sigillet ifråga framställer en ål slingrande i gräset, förmodligen på Voxnans strand. Vid vapnets framställning fick den gröna färgen symbolisera gräset medan den starkt stiliserade ålen förlorade sin svarta färg och i stället blev en vit albionål för att synas bättre.

Kompanichef

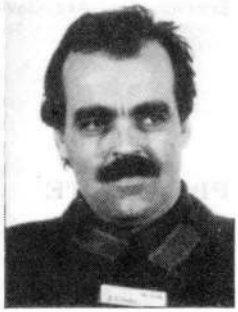
Mj C-F Elson

Kompanichefs stf

Mj L Ljungqvist

Kompaniadjutant

Fj B Ellebo

PK -81

Chef: kn Berlin B

Öhammar, Per, Gävle
Jansson, Lars, Gävle
Bergström, Roger, Gävle
Lennartsson, Jan, Gävle
Östlund, Håkan, Gävle
Grönlund, Anders, Gävle
Friberg, Ulrik, Gävle
Riddarström, Stefan, Gävle
Westin, Mikael, Bollnäs
Fihlman, Hans, Sala
Rhönnstad, Krister, Gävle
Tellner, Göran, Stockholm
Erlandsson, Hans, Stockholm

GS 2

Chef: kn Olsson I
Stf.: fk Isaksson L

Fridh, Gunnar, Gävle
Högberg, Roberg, Gävle
Holmgren, Kenth, Skutskär
Lövgren, Lars, Gävle
Rosén, Mikael, Gävle
Åström, Torbjörn, Sandviken
Holm, Lars-Håkan, Gävle
Eriksson, Kent-Åke, Gävle
Moberg, Michael, Gävle
Karlsson, Bengt, Gävle
Renvall, Ulf, Gävle
Brolin, Gävle
Westbom, Hans, Gävle
Mellblom, Göran, Gävle
Munter, Mikael, Gävle
Öberg, Anders, Gävle

PBS-SKYTTE

Chef: kn Söderberg L
Stf.: lt Hedberg H

Quist, Tomas, Västerås
Ericsson, Olof, Älvsjö
Ovesson, Mikael, Köping
Strandberg, Tord, Saltsjöbaden
Melhag, Anders, Västerås
Liberg, Göran, Uppsala
Andersson, Urban, Skultuna
Hammarsten, Thord, Västerås
Larsson, Magnus, Västerås
Johansson, Thorbjörn, Valbo
Malmsten, Per-Åke, Söderhamn
Jonsson, Mats, Västerås
Johansson, Mikael, Västerås
Nilsson, Per Ola, Västerås
Forsberg, Göran, Enköping
Wilson, Håkan, Uppsala
Söderström, Mats, Gävle
Holgersson, Stefan, Gävle
Samuelsson, Jörgen, Gävle
Öhman, Mats, Gävle
Hammarström, Ulf, Uppsala
Lundqvist, Kent, Uppsala
Larsson, Göran, Gävle
Johansson, Jan-Erik, Gävle

PBS-GRK

Chef: kn Wedin B
Stf.: lt Åkerlund S

Persson, Tomas, Stockholm
Ahlqvist, Bengt, Västerås
Jernberg, Billy, Gävle
Pettersson, Bengt, Arbrå
Norr, Karl, Köping
Carlsson, Rune, Uppsala
Arnell, Göran, Gävle
Jansson, Leif, Skutskär
Olsson, Ronald, Bollnäs
Stenström, Lars, Arboga
Jansson, Ulf, Gävle

PBS-PV

Chef: kn Laurén U
Stf.: lt Kvist G

Weiman, Erik, Edsbyn
Pettersson, Jerry, Björklinge
Eriksson, Thomas, Uppsala
Åhlgren, Per, Enköping
Laksjö, Per-Erik, Gävle
Utterström, Björn, Arboga
George, Gunnar, Valbo
Mickelsson, Per-Olof, Bollnäs
Fransson, Bengt, Köping

PBS-SPECIAL

Chef: kn Jönsson Ch
Stf.: lt Åhs S
Instr.: fj Svensson I
fj Scheele Ch

Åberg, Eddie, Gävle
Råberg, Magnus, Uppsala
Nordqvist, Anders, Kolsva
Jakobsson, Karl, Gävle
Andersson, Erik, Söderhamn
Hedberg, Nils-Erik, Västerås
Wellander, Bo, Bollnäs
Högqvist, Pär-Olof, Söderhamn
Forshem, Lars, Uppsala
Nyström, Leif, Sandviken
Mattsson, Åke, Västerås
Waldenström, Kent, Uppsala
Wassberg, Krister, Sandviken
Bergh, Peter, Gävle
Eriksson, Lennart, Östhammar
Mittjas, Claes, Edsbyn
Fernlund, Lars, Gävle
Wessling, Mikael, Årsunda
Blom, Örjan, Bollnäs
Andersson, Leif, Arboga
Norling, Christer, Västerås
Svanström, Åke, Västerås
Ångström, Anders, Bollnäs
Strindlund, Gävle
Lindblom, Lars, Västerås
Kjellander, Bernt, Fagersta

ALFTA KOMPANI
SKOLKOMPANIET

Ungefär hälften av de värnpliktiga på vårt kompani är inkallade 15 månader medan den andra hälften gör 12 månader. Kompaniledningen har bestått av mj Ringqvist som efterträddes av mj Elson samt mj Ljungqvist. Kompaniadjutanter var fj Jonsson och fj Ellebo med hjälp av vpl skrivaren Norling.

Från menighetens horisont har verksamheten fungerat bra och kompaniet har löst sin uppgift med heder. Genomförandet av högvakten i juli -80 spädde på vårt redan goda renommé. Allt sedan de dammiga dagarna i juni har kompaniet haft en fin förbandsanda, speciellt mellan befäl och trupp.

På kn Söderbergs inrådan har det goda humöret varit lika naturligt på fältdygn som kokkärl m/40. Kompaniet hade under tiden september—februari gäster från I 1, I 4 och I 12 som genomgick regionalt ordnad utbildning på stabs- och kvartersmästarlinjerna. Under nämnda tid blev några av våra egna tvugna att bege sig till bl a Örebro vilket lär ha varit en svår tid för dem. I februari återskapades PBS-special och det "gamla" PBS återuppstod.

Tiden har varit fylld av trevliga minnen, även "jägarveckan". På grund av att -81 års PBS:are kommer att läsa detta går jag inte in på några detaljer.

Om livet tett sig surt på skyttekompanierna så har det varit alkaliskt för grabbarna här på Alfta kompani. Trots att t ex GRK bott i Marma sedan de lärde sig att gå i takt har de aldrig misströstat. Samma sak gäller KVM, även om deras aktiviteter cirkulerat runt deras kulinariska övningar vid kokhuset.

PBS Pv ständiga entusiasm har varit en tillgång för kompaniet. För skytteavd har talet om idoga inlärning av jaktskott som enda utbildningsmål kommit på skam. Utbildningen har varit en väl avvägd ekvation av teori och praktik. Som läget är nu kan regementets krigsorganisation se framtiden an med tillförsikt med oss som plutons- och troppchefer.

131 JOHANSSON

FEM MÅNADER PÅ STABSBEFÄLSKOLAN

En varm och solig höstdag i början av september samlades vi alla som skulle bilda SBK på I 14. Alla vi som kom från andra förband kände oss lite vilsekomna. Vi visste ju inte vad som skulle hända oss här i Gävle. Allting ordnade emellertid upp sig så småningom och vi blev snart varma i kläderna. Befälen tyckte till och med att vi var så varma att vi fick åka ut på en så kallad "jägarvecka" redan andra veckan. Till alla er som inte vet vad en jägarvecka är vill jag säga att en sådan kommer man ihåg hela livet. Den går i stort sett ut på att marschera ca 15 km varje natt i träskmarker, mörker och med regnet oavbrutet silande nerför ryggen. Samtliga överlevde dock och jag är övertygad om att utan våra gemensamma strapatser då, skulle vi inte vara det sammansvetsade gäng som vi är idag.

Efter ytterligare ett par veckor varav vi tillbringade den ena i Marma började vår specialutbildning på allvar. Ra 146.TVT, MGC, TAB och andra termer och förkortningar som från början saknade innebörd för oss fick snart sin förklaring och blev lika vardagliga som t ex TV. Ändå dröjde det till de allra sista veckorna innan man förstod hur man skulle fungera i ett större sammanhang. Skillnaden mellan första och sista fältövningen var slående. Det som började med att ligga i tält och passa en radio medan man rörde om i kaminen för att inte frysa slutade med att man hade en hel stabspluton, massor av fordon och tonvis med material att hålla reda på. Fördelen är väl att man har så mycket att göra att man ändå håller sig varm. Nu är emellertid den centrala skolan i Gävle snart slut och vi kommer att återvända till våra hemförband I 1, I 4 och I 12. Vi kommer att tänka tillbaka på tiden i Gävle och på I 14. Några med saknad och kanske någon med blandade känslor.

SIGNALISTEN

FORSA KOMPANI

4. KOMPANIET

Kompaniet har varken sockensigill eller kommunvapen att falla tillbaka på. Det har därför fått en ny och samtidigt mycket gammal symbol i Forsaringen. Detta unika kyrkportshandtag som förvaras i kyrkan och som med sin runskrift samtidigt är Sveriges äldsta juridiska dokument! Svart som järnet på vit botten.

Kompanichef

Kn I Sjödin

Kompaniadjutant

Fj K Norin

VÄRNPLUTON

Chef: kn Lindström

Lif, Stefan, grpch, Gävle
Karlsson, Seth Tony, Bålsta
Lennartsson, Björn, Kolsva
Kamunen, Risto Johan, Arboga
Lund, Lars Göran, Arbrå
Pettersson, Conny, Hofors
Larsson, Torgny, Bälinge
Hammarström, Lillebror, Köping
Forsberg, Leif, Gävle
Göransson, Lars Reie, Gävle
Jansson, Rolf, Forsbacka
Gustafsson, Sven, Björklinge
Eklund, Lars Rune, Gimo
Westerlund, Björn, grpch, Storvik
Johansson, Erik Anders, Skultuna
Hedlund, Erik Lars Ove, Västerås
Vidberg, Kent Olov, S-viken
Löwenborg, John Anders Gävle
Svedlund, Lars, grpch, Gävle
Moberg, Carl Olof Georg, Västerås
Dahlberg, Peter, grpch, Gävle
Sjöberg, Lennart, Norrsundet
Nisakangas, Kari, Gävle
Svensson, Kent Ove, Tierp
Fredberg, Pär Hans, Gävle
Hillgren, Lars Bertil, Gävle
Nannebro, Ulf Christer, Gävle
Skov, Björn Peter, Gävle
Pettersson, Karl Ola, Västerås
Blasco Carmel, Torsåker
Ålander, Hans Gören, S-viken
Hemgren, Ulf Göran, Gävle
Abrahamsson, Anders, Edsbyn
Andersson, Dan, Gävle
Fernqvist, Robert, Söderhamn
Preuss, Winnfried, Fagersta

1.HANDRÄCKNINGSPLUTON

Chef: fj Lindeborg S

Eriksson, Mats, Ockelbo
Nygren, Anders Tomas, Årsunda
Hedström, Lennart, Årsunda
Rune, Göran, Gävle
Larsson, Lars Roger, Valbo
Florentin, Per Tomas, Gävle
Granberg, Per Göran, Västerås
Mårs, Leif Johnny, Fagersta
Sandberg, Lars, Valbo
Persson, Håkan, Tierp
Lundqvist, Per Mikael, S-viken
Svensson, Mats Eskil, S-viken
Karlsson, Toni, Gävle
Fredriksson, Mats, Gävle
Enarsson, Erik Urban, Gävle
Larsson, Ulf Lars, Gävle
Gustafsson, Bernt Tomas, Gävle
Skoglund, Pär Gunnar, S-viken
Ersson, Anders Sören, Norrsundet
Sjöqvist, Hans Börje, Norsundet
Kangas, Raimo Juhani, Forsbacka
Krusell, Hans Anders, Gävle
Fredriksson, Mats, Gävle
Carlsson, Anders, Gävle
Spurny, Anthoni, Gävle
Norling, Per Tomas, S-viken
Edenberg, Hans Stefan, Gävle
Fristedt, Carl Lennart, S-viken
Lindqvist, Pär Eric, Gävle
Larsson, Erik Stefan, S-viken
Erikson, Per Jonas, Gävle
Lust, Lars Olov, Morgongåva
Mattsson, Per Göran, Gävle
Selggren, Peter, S-viken
Jalokos, Peter, Kolbäck
Pettersson, Lars, Hofors
Wesström, Gert Håkan, Gävle
Nilsson, Stig Håkan, Gävle
Szabó, Robert, S-viken
Modig, Fritz Gunnar, Järbo
Olsson, Lars-Olov, Kungsgården
Laurila, Juha Ensio, Gävle
Hemgren, Per Bertil, Gävle
Carlsson, Carl Johan, Valbo
Ohlsson, Alf Peter, Gävle
Nykvist, Rolf Borger, Gävle
Linde, Anders Mikael, Gävle
Silén, Greger, Hofors
Thyr, Glenn Göran, Edsbyn
Persson, Per Anders, Johanneshov
Wikman, Bert Ola, Söderhamn
Pettersson, Stig, Sandviken
Källman, Tom Mikael, Hofors
Kedborn, Leif Mikael, Västerås
Larsson, Christer, Storvik
Lindström, Lars Håkan, Skutskär
Nordgren, Sten Åke, Norrsundet

2. HANDRÄCKNINGSPLUTON

Chef: fj Lindeborg S

Forsström, Rolf Jens, Åshammar
Bilar, Sven Mikael, Hofors
Nöjd, Lars-Olof, Storvik
Thavelin, Jard Mikael, Gävle
Östberg, Per Arne, Sandviken
Sundström, Lars-Olof, Hedesunda
Lindström, Lars Gunnar, Forsbacka
Pajumäki, Kari Juhan, Sandviken
Lindberg, Jan Lennart, Sala
Blank, Bo Sören, Norrsundet
Karlsson, Anderz, Sandviken
Hellman, Per Mikael, Valbo
Nilsson, Rolf Urban, Gävle
Källström, Anders, Norrsundet
Åslund, Bo Göran, Gävle
Vestby, Ulf Stefan, Gävle
Hedberg, Rolf Erik, Hofors
Olsson, Lars-Olof, Gävle
Törnblom, Per Anders, Gävle
Juntunen, Reino, Söderfors
Haarahiltunen, Kari, Gästrike Hammarby
Andersson, Lars, Gävle
Lindblom, Erik Stefan, Kilkafors
Göransson, Pär Anders, Ockelbo
Forslund, Tore Mikael, Gävle
Magnusson, Kjell Erik, Gävle
Ljungström, Lars Svante, Gävle
Svensson, Gunnar, Gävle
Molander, Nils Stefan, Hedesunda
Valström, Rolf Peter, Skutskär
Lindberg, Einar Börje, Krylbo
Jonsson, Tore Stefan, Sandarne
Widh, Sven Tomas, Storvik
Eriksson, Seth Göran, Sandviken
Malmgren, Åke Ingmar, Märsta
Eriksson, Jan Olov, Hägersten
Karlsson, Anders, Uppsala
Gille, Ulf Lennart, Österbybruk
Wikman, Hans Tomas, Gävle
Forsell, Tuomo Johan, Täby

För Tjugofem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom "Bocken" gratis.

Sätt in 25:— på postgiro 13 73 32-3 Kamratföreningen, I 14, Gävle.

DELSBO KOMPANI
5. STABSKOMPANIET

Kompaniets vapen är grundat på Delsbo gamla kommunvapen. Vapnet består av gula smidesverktyg på röd botten. Symboliken gäller här den gamla bruksbygden kring Dellensjöarna. Nu kan det kanske också övertagas av stabskompaniets signalister i den mån de kan stå för egna verktyg till sin tekniska materiel.

Kompanichef

Mj A Wallin

Kompanichefs stf

Kn S Almér

Kompaniadjutant

Fj C Berglund

STABSPLUTON

Chef: kn Soläng B
Stf: fj Mooe S
Instr.: fj Weissman H

Johansson, Bengt, Vallvik
Lissåker, Jan, Sandviken
Holmström, Lars, Gävle
Nygren, Magnus, Västerås
Back, Göran, Ockelbo
Larsson, Hardy, Gävle
Karlberg, Jan, Gävle
Andersson, Christer, Söderhamn
Persson, Per-Arne, Edsbyn
Lindell, Jan, Kolsva
Stenhall, Stefan, Bollnäs
Näslund, Peter, Alfta
Wikberg, Anders, Uppsala
Eriksson, Kent, Bollnäs
Andersson, Håkan, Gävle
Eriksson, Staffan, Enköping

Vest, Robert, Sandviken
Berglund, Lars, Sandviken
Nejman, Sture, Årsunda
Sundberg, Thomas, Gävle
Hellberg, Anders, Gävle
Svegdal, Roland, Alfta
Rudman, Ulf, Alfta
Tillman, Hans, Gävle
Larsson, Anders, Sandviken
Strid, Jonny, Gävle
Jungklo, Anders, Västerås
Olsson, Pär, Gävle
Andersson, Ulf, Gävle
Alftberg, Hans-Johan, Gävle
Hallström, Michael, Marmaverken
Eriksson, Micael, Sandviken

SPANINGSPLUTON

Chef: lt Jansson A
Stf.: öfu Grönlund A

Algotsson, Hans, Köping
Fuchs, Matts, Västerås
Östros, Kenth, Västerås
Andersson, Lars Göran, Salbohed (Sala)
Blomkvist, Mikael, Sandviken
Sköld, Bo, Sandviken
Norrman, Berndt, Östhammar
Ramqvist, Mikael, Surahammar
Karlsson, Kjell, Medåker, Arboga
Larsson, Mikael, Skutskär
Andersson, Ulf, Söderhamn
Moström, Tomas, Gävle
Bergsten, Christer, Uppsala
Holmqvist, Dick, Gävle

Lundin, Sören, Uppsala
Fors, Ingemar, Västerås
Carlsson, Leif, Gävle
Ramberg, Torsten Hallstahammar
Persson, Olle, Uppsala
Pettersson, Bo, Bollnäs
Sjödin, Lennart, Gävle
Källgren, Lars, Gävle
Rinaldo, Mikael, Uppsala
Löfgren, Gunnar, Söderhamn
Rooth, Anders, Skultuna
Sandström, Johan, Kungsgården
Andersson, Skinnskatteberg

PANSARVÄRNSPLUTON

Chef: lt Thollén K
Stf: öfu Rhönnstad Ch

Pettersson, Staffan, Uppsala
Söderlund, Stefan, Sala
Eriksson, Per Olof Sevralbo
Lundin, Mats, Uppsala
Ehn, Anders, Västerås
Jönsson, Mats, Gävle
Schüttman, Paul, Kungsgården
Vadman, Kjell, Kungsör
Odén, Mattias, Uppsala
Ohde, Anders, Västerås
Berglund, Lars, Söderfors
Hansson, Anders, Storvik
Johansson, Åke, Ockelbo

Schütt, Mikael, Uppsala
Björklund, Greger,
Rönnqvist, Mikael, Västerås
Bengtsson, Anders, Östhammar
Stafström, Peter, Hallstahammar
Flink, Anders, Västerås
Hjärpe, Ola, Västerås
Ström, Rune, Enköping
Persson, Lennart, Sandviken
Asplund, Leif, Gävle
Svevar, Johan, Hallstahammar
Andersson, Leif, Västerås

ELDLEDNINGSPLUTON

Chef: kn Backman S-E
Stf.: kn Alnevik M

Lövgren, Mikael, Enköping
Kaasik, Micael, Uppsala
Wilsson, Tommy, Skärplinge
Johansson, Arne, Kolsva
Vilhelmsson, Mikael, Norberg
Oikarinen, Reijo, Fagersta
Johansson, Börje, Arboga
Enström, Roine, Enköping
Andersson, Jörgen, Krylbo
Ohlsson, Olle, Stockholm
Sörman, Lennart, Sala
Henriksson, Kenth, Uppsala

Ivarsson, Michael, Skutskär
Örn, Anders, Arboga
Öberg, Hans, Hofors
Wigren, Kent, Norrsundet
Löfstrand, Stefan, Lingbo
Boström, Tomas, Gävle
Hansson, Kjell, Bollnäs
Glad, Ulf, Gävle
Sommeli, Olle, Gävle
von Scheéle, Johan, Västerås
Olsson, Tommy, Köping
Björkvall, Karl-Inge, Sala

GRANATKASTARPLUTON

Chef: lt Lööf T
Stf.: lt Johansson S-A

Åström, Mats, Gävle
Salovaara, Reino, Enköping
Bernald, Stig-Åke, Arboga
Almqvist, Jan, Västerås
Tidsjö, Michael, Gävle
Andersson, Peter, Bollnäs
Gustafsson, Peter, Västerås
Norrman, Gunnar, Uppsala
Westlund, Lars, Gävle
Eriksson, Jan, Sala
Johansson, Stefan, Köping
Karlsson, Göran, Östhammar
Olsson, Leif, Arbrå
Lodin, Håkan, Gävle
Andersson, Jan, Surahammar
Mattsson, Kennet, Gimo
Landin, Jan, Tierp
Åsberg, Stefan, Alfta
Söderlund, Lennart Tierp
Eriksson, Tony, Uppsala
Nyman, Staffan, Tierp
Jönsson, Bo, Hedesunda
Berger, Lennart, Gävle

Forsgren, Per-Olov, Heby
Svensson, Mikael, Gävle
Paulsson, Tommy, Uppsala
Wikstrand, Peter, Västerås
Stedt, Jan-Olof, Gävle
Jonsson, Leif, Gävle
Ekström, Lasse, Kungsgården
Karlsson, Lars-Olof, Sandviken
Eriksson, Nils, Uppsala
Stuff, Mats, Gävle
Gustafsson, Kenneth, Gävle
Wrigsell, Torbjörn, Skultuna
Strid, Arne, Västerås
Berggren, Mikael, Alunda
Rundberg, Per, Hallstahammar
Nyberg, Peter, Gävle
Sjöström, Börje, Sandviken
Wahlström, Håkan, Västerfärnebo
Eriksson, Conny, Alfta
Olsson, Sven-Erik, Skärplinge
Eriksson, Ove, Enköping
Pettersson, Jan, Sala

OVANSJÖ KOMPANI
7. SKYTTEKOMPANIET

Kompaniet för det tidigare kommunvapnet som med sin röda hjort på vitt symboliserar den rika jakten i Gästriklands skogar. De nio heraldiska "rosorna" med omvända färger står för alla landskapets socknar, vilka ovansjöborna med rätt eller orätt anse härstamma från sin egen.

Kompanichef

Mj L Larsson

Kompanichefs stf 1

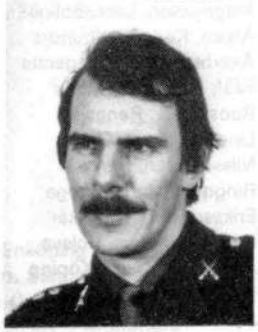
Kn H Nordfors

Kompanichefs stf 2

Kn B Froste

Kompaniadjutant

Fj A Peterson

1. SKYTTEPLUTON

Chef: lt Uhlman L-O
Stf: Öfu Svensson B
Gustavsson, Sten, Arboga
Forsberg, Leif, Uppsala
Malmberg, Nils-Olof, Fagersta
Phil, Stefan, Sandviken
Landin, Anders, Gävle
Göransson, Per, Gävle
Sundnäs, Nils, Enköping
Källström, Lars, Bålsta
Wadsten, Peter, Norrala
Jansson, Anders, Norberg,
Smrecki, Zdravko, Västerås
Holmkvist, Jan, Hallstahammar
Eklund, Krister, Enköping
Bodell, Ulf, Söderhamn
Matsson, Kurt, Kartholmsbruk
Enarsson, Owe, Köping
Olsson, Börje, Sala
Ekfeldt, Per, Sandviken

Instr.: Öfu Mellblom

Jansson, Kurt, Uppsala
Hed, Rolf, Bollnäs
Häggkvist, Leif, Kungsör
Lindqvist, Per-Olov, Västerås
Stenow, Nils, Västerås
Månsson, Karl, Norrsundet
Pettersson, Sten, Västerås
De Laval, Jacques, Ramnäs
Jansson, Bo, Östhammar
Olsson, Mats, Gävle
Larsson, Per-Arne, Gävle
Wahlborg, Lars, Hofors
Eklund, Per, Torsåker
Berglin, Ulf, Skutskär
Sörbratt, Stefan, Söderala
Pettersson, Rikard, Gävle
Abrahamson, Mats, Uppsala
Asp, Bo, Arbrå

2. SKYTTEPLUTON

Chef: lt Häägg L
Stf.: Öfu Munther
Jonsson, Per Olov, Österfärnebo
Forsberg, Pär Olov, Uppsala
Holmström, Jan, Västerås
Hurtig, Sören, Uppsala
Magnusson, Lars, Bollnäs
Åhlèn, Karl, Fjärdhundra
Åkerblom, Tord, Fagersta
Rääf, Henrik, Västerås
Roos, Olov, Rengsjö
Lindberg, Lars, Gävle
Nilsson, Jan, Rengsjö
Ringqvist, Jan, Arboga
Eriksson, Bo, Skutskär
Baurèn, Anders, Kolsva
Johansson, Kurt, Köping
Frejd, Lennart, Torsåker
Johansson, Sven, Arboga
Ohlsson, Sven, Alunda

Andersson, Lars, Gävle
Andreasson, Bengt, Årsunda
Öster, Dan, Gävle
Nordin, Lars, Uppsala
Östlund, Sören, Sandviken
Olsson, Björn, Söderhamn
Frännfors, Stig, Fagersta
Palmén, Carl, Heby
Kalrsson, Urban, Eskilstuna
Krantz, Kjell, Sandviken
Zetterberg, Per, Enköping
Jonasson, Lars, Sandviken
Nylund, Kaj, Kolsva
Peltonen, Petter, Hofors
Hössung, Frank, Söderfors
Ferm, Sven, Köping
Berg, Rolf, Gävle
Olzén, Bengt, Gävle

3. SKYTTEPLUTON

Chef: fk Ekström
Stf.: Öfu Öberg

Bohrnertz, Lars, Uppsala
Linden, Jan-Bertil, Västerås
Sundkvist, Hans, Hofors
Molund, Lars-Ove, Västerås
Rosbäck, Kenneth, Västerås
Sundman, Jan, Kvicksund
Söderblom, Mats, Västerås
Andersson, Claes, Västerås
Viklund, Göran, Gävle
Jonsson, Ulf, Surahammar
Bodin, Mats, Gävle
Harju, Ari, Västerås
Rönn, Per, Brunna
Kuorikoski, Yrjö, Gävle
Johansson, Karl, Karlholm
Lövström, Mats, Gävle
Klemettilä, Kari, Västerås
Nurmiletho, Ilkka, Norberg
Jonsson, Mats, Västerås
Jonsson, Per, Östervåla
Lind, Jan, Fjärdhundra
Eriksson, Carl, Söderhamn
Berggren, Jan, Köping
Arvidsson, Jan, Enköping
Fredberg, Anders, Gävle
Östman, Laine, Bålsta
Linden, Hans, Sandviken
Lindholm, Sven, Gävle
Edeen, Hans, Tierp
Nordkvist, Sven, Ockelbo
Persson, Lars, Gävle
Forsberg, Per, Sandviken
Nilsson, Hans, Arboga
Holmgren, Anders, Tärnsjö
Johansson, Torbjörn, Gävle
Wallin, Erik, Västerås
Wanberg, Per-Anders, Sala
Höcke, Per, Ockelbo
Lindgren, John, Sandviken
Larsson, Sven, Sandviken
Hallstensson, Per, Edsbyn

PANSARVÄRNSPLUTON

Chef: lt Fäldt K
Stf: öfu Jaldén H

Instr.: Öfu Moberg

Koukkanen, Jouko, Kungsör
Nygren, Kennet, Uppsala
Vång, Jan, Kolsva
Beming, Lars, Heby
Johansson, Alf, Bollnäs
Risberg, Ted, Gävle
Sjölin, Peter, Söderhamn
Åhlen, Lars, Enköping
Stenbrink, Lars, Edsbyn
Isaksson, Erik, Sandviken
Mårtensson, Leif, Uppsala
Adolfsson, Per, Västerås
Eklund, Tord, Torsåker
Vesterlund, Per, Kolbäck
Ojala, Jarmo, Norberg
Svensson, Lars, Valbo
Axelsson, Bernt, Fagersta

STAB- OCH TROSSTROPP

Chef: fj Linderdahl
Stf: serg Björkbom

Eriksson, Börje, Kolsva
Waaranperä, Anders, Enköping
Enarsson, Ove, Köping
Wike, Pär-Erik, Gävle
Pettersson, Kjell, Storvik
Nyman, Peder, Enköping
Olofsson, Robert, Sandviken
Eriksson, Bengt-Ove, Västerås
Abrahamsson, Conny, Fjärdhundra
Eklund, Roland, Forsbacka

FÄRNEBO KOMPANI
8. SKYTTEKOMPANIET

Kompaniets vapen är grundat på förutvarande Österfärnebo kommuns vapen. Kommunvapnet härstammar i sin tur från sockensigillet av obestämd men hög ålder. Ett rött torn omgivet av två röda stjärnor på gul botten kan enligt gamla beskrivningar föreställa allt från ett befäst kyrktorn, en klockstapel, ett katolskt helgonskrin eller en färja över Dalälven.

Kompanichef

Mj G Österdahl

Kompanichefs stf

Kn S Ström

Kompaniadjutant

Fj B Andersson

1. SKYTTEPLUTON

Chef: lt Forsström R
Stf.: fk Hellström

Instr.: öfu Öhammar P
öfu Holmgren

Rasmusson, Mikael, Uppsala
Holm, Peter, Uppsala
Lund, Tobbe, Hallstahammar
Vessman, Asko, Skutskär
Sjöberg, Stefan, Forsbacka
Kuoksa, Pertti, Sandviken
Linander, Kenneth, Hagaström
Larsson, Thomas, Sandviken
Sundin, Göran, Kilafors
Lindström, Håkan, Hamrånge
Nordlöf, Lars, Västerås
Pikner, Håkan, Eskilstuna
Gunnstedt, Per, Västerås
Lindgren, Gert, Österbybruk
Tegnelid, Lars, Västerås
Östlund, Kent, Sandviken
Eriksson, Bosse, Västerås
Hedenström, Janne, Gävle
Eriksson, Leif, Norberg
Arreman, Tomas, Gävle

Jernberg, Ulf, Sandviken
Jorda, Cesar, Hofors
Aho, Venny, Sandviken
Strandberg, Per-Arne, Gävle
Lundberg, Magnus, Gävle
Eriksson, Lars, Hamrånge
Johansson, Urban, Sala
Lundkvist, Tommy, Västerås
Alenstål, Peter, Uppsala
Jansson, Thomas, Arboga
Schön, Håkan, Västerås
Lord, Hans, Möklinta
Berg, Lars, Hallstahammar
Dahlund, Lars, Hagaström
Karlsson, Bo-Inge, Enköping
Munther, Thomas, Enköping
Larsson, Ronny, Hedesunda
Hedin, Jan, Ockelbo
Hedberg, Håkan, Gävle

2. SKYTTEPLUTON

Chef: lt Nyström L
Stf.: serg Danielsson

Instr.: öfu Westbom

Ekelund, Göran, Hedesunda
Eriksson, Tomas, Gävle
Mäkelä, Jouko, Norberg
Karlberg, Roland, Björke
Carlsson, Torbjörn, Gävle
Oveberg, Göran, Åkerby
Mattsson, Peter, Uppsala
Malmström, Björn, Västerås
Eriksson, Mickael, Bålsta
Engblom, Sven-Olov, Alfta
Airisniemi, Pertti, Sandviken
Almén, Stefan, Sandviken
Junland, Åke, Linköping
Petersson, Kjell, Hagaström
Stensson, Stefan, Fagersta
Hjelm, Björn, Gävle
Nyberg, Michael, Gävle
Andersson, Kjell-Åke, Sandviken
Burman, Roger, Gävlee
Andersson, Mikael, Västerås
Grudemo, Anders, Valbo
Segerkvist, Leif, Kilafors

Baric, Zlatko, Bollnäs
Höglund, Christer, Söderhamn
Frisk, Hasse, Vallsta
Nilsson, Mikael, Fagersta
Turesson, Lars, Tierp
Aronsson, Janne, Uppsala
Rassmussen, Magnus, Västerås
Hannu, Christer, Gävle
Julin, Bengt, Årsunda
Holmberg, Sven-Olov, Hofors
Högnelid, Kurt Birger, Hofors
Källström, Stefan, Östhammar
Hellsten, Mats, Gävle
Öhrman, Bosse, Sandviken
von Schéele, Karl Göran, Bollnäs
Wallström, Bo, Gävle
Möller, Thomas, Hagaström
Jonsson, Janne, Arbrå
Roslund, Bertil, Hille
Hallberg, Mikael, Ockelbo
Blom, Peter, Västerås

3. SKYTTEPLUTON

Chef: fk Bech-Nielsen J
Stf.: öfu Bergström
Instr.: öfu Lennartsson

öfu Eriksson
öfu Karlsson

Vahlund, Per-Arne, Gävle
Jakobsson, Lars, Gävle
Hedvall, Erik, Sandviken
Johansson, Björn, Uppsala
Jansson, Peter, Sandviken
Viklund, Thomas, Sandviken
Lindberg, Michael, Gävle
Wallin, Lars-Ove, Forsbacka
Wahlqvist, Per-Erik, Gävle
Erkkilä, Rauno, Västerås
Jönsson, Kenneth, Kungsgården
Ekström, Per, Gävle
Larsson, Anders, Sundbyberg
Eriksson, Hans, Örsundsbro
Mellin, Göran, Sandviken
Hollsten, Leif, Gävle
Sjöö, Robert, Västerås
Levaniemi, Pekka, Hallstahammar
Rydh, Göran, Västerås
Broberg, Michael, Västerås
Malmqvist, Anders, Gävle
Cajander, Thomas, Sala
Linder, Mikael, Sandviken

Larsson, Peter, Gävle
Edel, Göran, Gävle
Engström, Christer, Norsberg
Ringlund, Stefan, Norsberg
Vikander, Björn, Arboga
Ädel, Lars, Knutby
Östmark, Anders, Fagersta
Bergfeldt, Bo, Enköping
Eriksson, Anders, Valbo
Kahlin, Tommy, Gävle
Lundblad, Anders Västerås
Jansson, Stefan, Bälinge
Sjöberg, Göran, Gävle
Sjöberg, Sten-Olov, Torsåker
Jonsson, Conny, Gävle
Juuri, Erkki, Gävle
Olsson, Stefan, Valbo
Hallberg, Anders, Grillby
Lindfors, Stefan, Älvkarleby
Forsberg, Leif, Västerfärnebo
Berglund, Breit, Norrsundet
Andersson, Kent Gunnar, Harkshamn
Lundblom, Mats, Västerås

PANSARVÄRNSPLUTON

Chef: lt Gotthold C
Stf.: öfu Hällgren L

Lindgren, Stefan, Västerås
Andersson, Christer, Gävle
Rahm, Ulf, Vallsta
Sjöberg, Håkan, Sandviken
Viklund, Hans, Sandviken
Lindroth, Kjell, Sandviken
Persson, Lars, Uppsala
Berglund, Vincent, Västerås
Jansson, Hans, Torsåker
Nyberg, Tomas Torsåker

Björkman, Anders, Sandviken
Blom, Roger, Norberg
Jonsson, Urban, Hallstahammar
Källberg, Mikael, Arboga
Svärd, Thomas, Hallstahammar
Berglöf, Anders, Norberg
Persson, Ulf, Gävle
Gröning, Magnus, Hedesunda
Vikman, Thomas, Sala

LIVET PÅ FÄRNEBO KOMPANI UNDER UTBILDNINGSÅRET 80/81

GBS-perioden

Jaha då var det dags. Dagen för inryckning var här. Stekande sol en ljuvlig sensommardag var det när man anmälde sig i kasernvakten. Det var bara att följa röd snitsel så skulle det ordna sig. Inskrivningen och sedan iväg och hämta alla prylarna. Det var kläder i alla möjliga och omöjliga modeller, skor, kängor, stridssele och Gud vet vad. Det fanns plats för mången skratt under tiden säcken fylldes. Upp till enrummaren med 16 hyresgäster och packa in grejorna i skåpen.

Sedan började drillningen. Uppställning! Rättning vänster! Giv akt! Manöver! Orderna haglade och man visste varken ut eller in. Därefter följde en tid med läkarbesök, tester på kondition och hälsa. Under tiden fortskred vår utbildning till gruppchefer. En mycket intensiv tid. Nya moment involverades i övningarna varje dag. Vi fick även tillfälle att vistas i skogen tre dygn. I ösregn. Under dessa tre dygn fick vi lära oss allt om olika förläggningar. Posttjänst. Ljus och ljuddiciplin. Bössa, Mössa, Mask. Eldposter. Marschera med stridspackning i snårskog. Sova i knäppetält utan eld och i fullt ösregn. En upplevelse. Roligt att se under vilka förhållanden vi kan klara av att utstå. Tiden fram till F-soldaternas inryckning närmade sig. GBS-kompaniet skulle splittras upp och vi spridas ut över regementet. Alla var vi nog lite nervösa inför mötet med gruppen. GBS tiden var slut. En rolig men jobbig tid.

Kungsforsövningen

Då var det den elfte februari och dags för övningarnas övning. Eller som kapten Ström hade sagt det.

— Nu grabbar är det dags för övningen "Övning".

Mandomsprovet det som alla pratat om och bävat för stod för dörren. Nu fanns det ingen återvändo. De yttre förutsättningarna var perfekta, sju grader kallt, lite solsken men gen blåst. Nästan för bra för att vara i mitten av februari.

Onsdag förmiddag. Hela kompaniet står uppställt på kaserngården färdiga för avfärd. Major Österdahl tar till orda. Han berättar kort om vad vi ska utsättas för. Första dagarna är det plutonvisa övningar samt kompaniövning. De sista tre dygnen är det den första bataljonsövningen. Vi gör uppsittning på bilarna och åkter upp till Kungsfors.

Eftermiddagen används för att resa förläggningar. Arbetet flyter fint om än i en maklig takt, eftersom vi har gott om tid. Kvällen och natten består av posttjänst och vila.

Torsdag. Revelj 0600. Uppställning 0800 på ett fält med hela kompaniet. Major Österdahl pratar litet om gårdagens samt går igenom dagens övningar. Vi skall vara spårpluton på förmiddagen och göra ett eldöverfall på eftermiddagen. Spårpluton innebär att plutonen skall röja och spåra genom terrängen för att göra det möjligt för kompaniet att snabbt ta sig fram. En ganska rolig övning med en del dråpliga situationer, där folk skulle ta sig ner för relativt branta backar, med pulka släpande efter sig. Det var mycket glada skratt och tillrop. Kvällen disponerades för vård och vila.

Fredag. Revelj 0600. Under förmiddagen övade vi anfall. Denna övning var jobbig då vi skulle rycka fram ett trettiotal meter i meterdjup snö, utan skidor. På eftermiddagen klockan 1300 stod vi uppställda med skidor och stridspackning på. Förläggningsmaterialet var lastat på bandvagn. Vi skulle ut på kompaniövning. Skidmarsch åtta kilometer och resa ny förläggning.

Lördag. Revelj 0700. Sovmorgon i det militära. Större delen av dagen användes till att gå igenom och öva kompaniets stridsgrupperingsformer. Mycket lugna övningar, men det skulle bli värre, mycket värre. På eftermiddagen delades

kompaniet upp i två delar. Ena halvan skulle hålla en postering och andra halvan skulle obemärkt ta sig igenom posteringen. Vår pluton skulle hålla posteringen. Ny skidmarsch denna gång fyra kilometer, mestadels uppför. Återigen resa tältet, vilket innebär skotta snö som ligger en meter djup och fint döljer alla stenar och ojämnheter. Posteringen skulle hållas från klockan 1800 till klockan 0200. Åtta sömnlösa timmar. Ty hela tiden skulle det finnas poster och patrullet ute. 0200 avblåstes övningen. Vi har lyckats "ta" stabstroppen som skulle försöka nästla sig igenom vår postering. Nu återstod endast att riva "förläggningen" och skida tillbaka fyra kilometer i branta nedförbackar och kolmörker. Det gick bra utan intermezzon. Vi hade ånyo rest tälten i ursprungs förläggningen.

Söndag. Revelj 0700. 0800 avfärd till Järbo för dusch och bastubad.Skönt och välbehövligt. Hela söndagen disponerades för vård av matrial, kropp och själ.

Måndag. Revelj 0600. Marschfärdiga 0830. Hela kompaniet rullar iväg på batövning. 1. Dagen åtgick till skidmarsch 14 kilometer i maklig takt och solsken i luften. Den avslutades med ett anfall mot en väg.

Tisdag. Revelj 0600. Marschfärdiga 0800. Kompaniet rullar iväg till en fordonsavlämningsplats. Där blir det skidor på. Skidmarschen avslutas med ett eldöverfall. Lunchen utspisade vi i en sluttning som vette mot solen. Perfekt. Den timmen skulle man nästan kunnat betala för.

Onsdag. Sista dagen. Revelj 0300. Matschfärdiga 0500. Dagen består av två överfall som genomförs som i trance. Det enda alla har i huvudet är att få komma "hem". Visserligen har inte veckan varit speciellt jobbig. Vädret har ju varit perfekt, aldrig under tio grader kallt. Men det tar på krafterna och psyket att vara i "buschen" under åtta dagar i sträck. Men nu är det gjort. Det vi allta väntat på. Åmot är slut och vi klarade alla av det. Fantastiskt.

808 PIKNER

JÄRVSÖ KOMPANI
9. SKYTTEKOMPANIET

Kompaniet för gamla Järvsö kommuns vapen, en svart järv mot gul bakgrund.

Kompanichef

Mj H Beminge

Kompanichefs stf

Kn T Bohlme

Kompaniadjutant

Fj T Eklöf

1. SKYTTEPLUTON

Chef: lt Sandström B
stf: öfu Jansson L

Instr: öfu Westin M
Instr: öfu Holm L

Assisi, Roberto, Halistahammar
Nihlen, Lars, Gävle
Holmberg, Jan-Erik, Västerås
Waltonen, Göran, Fagersta
Westberg, Thomas, Norrsundet
Elofson, Lars, Västerås
Johansson, Jan, Uddevalla
Lindholm, Torny, Fagersta
Tidlund, Stefan, Gävle
Valfridsson, Lars, Västerås
Vandér, Mats, Skutskär
Engström, Urban, Gävle
Karlsson, Tomas, Tierp
Ryström, Mats, Uppsala
Andersson, Håkan, Köping
Gustafsson, Christer, Arboga
Karlsson, Björn, Västerås
Olsson, Thomas, Norrsundet

Sten, Pierre, Västerås
Andersson, Stefan, Ransta
Djurhed, Tomas, Gävle
Lind, Björn, Hedesunda
Jacobssen, Stefan, Västerås
Persson, Tommy, Arboga
Löfgren, Hans, Stråtjära
Vad-Schütt, Rolf, Sandviken
Haarakoski, Jarmo, Enköping
Hellström, Robert, Gävle
Bergenstråle, Atle, Sandviken
Jonsson, Anders, Bergvik
Niskanen,Isko, Edsbyn
Löfblad, Per, Sandviken
Karlsson, Erik, Norberg
Hågelind, Lars, Uppsala

2. SKYTTEPLUTON

Chef: lt Sjöberg P
Stf: öfu Bergström P

Instr: öfu Åström T

Enlund, Sven, Västerås
Johansson, Peter, Viksjöfors
Olsson, Lars, Storvik
Lindström, Bo, Köping
Hiller, Lars, Gävle
Persson, Ola, Gävle
Olsson, Sven, Gävle
Zackrisson, Leif, Jädraås
Kantoniemi, Jarmo, Fagersta
Andersson, Tomas, Storvik
Holmgren, Roger, Månkarbo
Gernant, Lars, Gävle
Sundberg, Per, Hofors
Olsson, Anders, Huddinge
Lindblom, Anders, Sala
Hellgren, Kjell, Södertälje
Snar, Rolf, Storvik

Moden, Christer, Hofors
Gustavsson, Rofl, Gävle
Kumlin, Anders, Sigtuna
Fernström, Lars, Köping
Persson, Rolf, Alfta
Rosenblom, Bo-Göran, Gävle
Lindeberg, Janne, Västerås
Söderblom, Anders, Gävle
Neuman, Peter, Västerås
Åckander, Håkan, Västerås
Halvarsson, Bert-Ove, Enköping
Norrsjö, Robert Karl, Kolsva
Hallen, Håkan, Uppsala
Eriksson, Kent, Hofors
Eriksson, Jan, Storvik
Lövstav, Mars, Bålsta
Gustavsson, Mikael, Uppsala
Skogh, Roland, Årsunda

3. SKYTTEPLUTON

Chef: fk Andersson B
Stf: öfu Friberg U

Instr: öfu Östlund H
Instr: öfu Fridh G

Törning, Håkan, Västerås
Andersson, Pär, Bollnäs
Roos, Johnny, Sala
Olsson, Bosse, Marmaverken
Åsberg, Gert, Sandviken
Krouthen, Jan, Västerås
Dani, Luciano Dani, Västerås
Dahlbom, Lars, Skultuna
Svens, Ralf, Västerås
Lundberg, Roger, Arboga
Eriksson, Micael, grggrp, Gävle
Tägt, Stefan, Uppsala
Skoglund, Mats, Arboga
Thorsen, Mikael, Västerås
Westman, Bo-Göran, Västerås
Johansson, Jan-Eric, Valbo
Ehn, Jan, Alfta
Eriksson, Per, Västerås
Lundgren, Mats, Vallsta

Johansson, Alf, Morgongåva
Rhodin, Mikael, Uppsala
Hellberg, Ulf, Hofors
Lindström, Peter, Uppsala
Gustafsson, Lars, Sandviken
Arnström, Bo, Sandviken
Westlund, Lars-Olov Salbohed
Henriksson, Leif, Riddarhyttan
Söderberg, Ove, Västerås
Johnson, Anders, Gävle
Johansson, Mikael skgrp, Uppsala
Lantz, Magnus, Uppsala
Lantz, Johan, Uppsala
Larsson, Håkan, Gävle
Lindbland, Hans, Fagersta
Rundqvist, Krister, Ockelbo
Sweijer, Carl-Owe, Uppsala
Danielsson, Per, Gävle
Olsson, Robert, Marmaverken

PANSARVÄRNSPLUTON

Chef: fk Bohlin P
Stf.: fk Nyberg T

Instr.: öfu Högberg R

Wilhelmsson, Mats, Sala
Hoffmen, Claes, Västerås
Snellman, George, Hofors
Nylen, Jörgen, Hedesunda
Meriläinen, Kauko, Fagersta
Lönnback, Jan, Västerås
Jansson, Mikael, Västerås
Andersson, Mats, Gävle
Iwarsson, Johan, Västerås

Östling, Mikael, Gävle
Jonsson, Torbjörn, Västerås
Wigren, Torbjörn, Uppsala
Perttula, Juha, Enköping
Jansson, Åke, Örbyhus
Hammarberg, Rolf, Gävle
Stenström, Sören, Hallstahammar
Janson, Håkan, Västerås
Jonsson, Ulf, Bollnäs

ARBRÅ KOMPANI
12. TROSSKOMPANIET

Kompaniets vapen är Arbrå kommuns vapen bestående av en vit häst och stjärna på blå botten. Om arbråborna härmed velat symbolisera Staffan Stalledrängs häst och stjärnan må vara osagt. Som trosskompaniets symbol får det nu stå för infanteriets gamla trogna draghäst och dess ledstjärna att alltid hålla förbanden i gång.

Kompanichef

Mj K-G Åkerlund

Kompanichefs stf

Kn P Roth

Kompaniadjutant

Fj J Larsson

TROSSPLUTON

Chef: lt Schön
Stf: fj Boström

Instr: serg Dahlgren
Instr: serg Bäremo

Sherp, Magnus, Gävle
Troeng, Stefan, Gävle
Hellström, Per, Gävle
Persson, Jan, Västerås
Gustavsson, Eine, Årsunda
Hansson, Kent, Järbo
Englund, Kjell, Söderhamn
Dahlberg, Jan, Gävle
Blom, Kent, Uppsala
Berglund, Hans, Enköping
Riddarström, Ulf, Sandviken
Hedin, Rune, Uppsala
Jögrgenssen, Leo, Västerås

Klövenäs, Torbjörn, Gävle
Jonsson, Mikael, Alfta
Kimhag, Mats, Gävle
Mårtensson, Janne, Ockelbo
Andersson, Stefan, Åshammar
Eriksson, Jan, Sandviken
Ström, Lars-Göran, Stråtjära
Jonsson, Peter, Gävle
Hägglund, Torbjörn, Sandviken
Wikström, Jan, Landafors
Hammarberg, Jimmy, Sandviken
Malmström, Tomas, Norrsundet
Thorsberg, Lars, Sandviken

SJUKVÅRSPLUTON

Chef: kn Söderblom P
Stf: fj Lindberg

Hemgren, Alf, Sandviken
Persson, Karl-Gunnar, Köping
Nordling, Johan, Uppsala
Pettersson, Jan-Olof, Enköping
Faxér, Jan-Erik, Västerås
Hellmin, Bo, Hallstahammar
Bergmark, Lars, Valbo
Pettersson, Christer, Uppsala
Tenggren, Erik, Gävle
Tjäder, Bengt, Bollnäs
Törnell, Klas, Skultuna
Larsson, Anders, Årsunda
Strömberg, Per-Åke, Vallsta
Södergren,
Eriksson, Johan, Köping
Fredin, Leif, Uppsala

Karlsson, Kent, Arboga
Sellström, Olov, Sandviken
Persson, Sven, Bollnäs
Olsson, Leif, Uppsala
Sjöblom, Olof Agne, Norrsundet
Forslund, Sture, Enköping
Bertilsson, Anders, Järvsö
Lindberg, Folke, Gävle
Hedlund, Sören, Hofors
Frid, Carl Peter, Sandviken
Kanfalk, Rolf, Bro
Eriksson, Kjell-Björn, Hofors
Andersson, Kurt, Gävle
Scherp, Ulf, Gävle
Alvarsson, Jens, Kungsgården
Myrgren, Jan, Hallstahammar

FÖRPLÄGNADSPLUTON

Chef: lt Sundell S
Stf: fj Lönn K

Engström, Peter, Gävle
Pettersson, Ulf, Hofors
Naatikka, Mikko, Hofors
Halttu, Jarmo, Hofors
Krouthén, Ulf, Västerås
Stjernlöf, Lennart, Uppsala
Tidlund, Mats, Gävle
Seydlitz, Urban, Gävle
Andersson, Bengt, Köping
Jansson, Sven-Olov, Gävle
Eriksson, Bernt, Gävle
Jansson, Leif, Söderhamn
Lewrén, Janne, Valbo
Alm-Eriksson, Sören, Västerås
Frank, Erik, Kilafors
Thollander, Bengt, Söderfors
Melinder, Ulf, Gävle

Haapala, Ari, Hofors
Andersson, Tommy, Marma
Karlsson, Bo, Gävle
Olsson, Tony, Gävle
Sundin, Örjan, Sandviken
Olsson, Håkan, Gävle
Lindqvist, Mikael, Östervåla
Salin, Curt, Köping
Hedlund, Håkan, Gävle
Lindström, Kjell, Järbo
Friskman, Mårten, Gävle
Vilhelmsson, Ove, Gävle
Modin, Tony, Gävle
Eriksson, Johan, Köping
Vall, Sven-Olov, Gävle
Ikonen, Roy, Timrå-Sundsvall

MC-PLUTON

Chef: fj Söderlund P
Stf: fj Johansson Å

Zettergren, Dan, Surahammar
Gunnarsson, Rune, Västerås
Mätlik, Gustav, Gävle
Rosén, Lars-Erik, Bollnäs
Sundén, Peter, Kilafors
Wallberg, Leif, Munktorp, Köping
Köpsell, Mats, Västerås
Wallin, Bengt, Västerås

Skoglund, Jan-Olov, Söderhamn
Lagneström, Jan, Enköping
Jonsson, Björn, Alfta
Lindvall, Karl-Göran, Köping
Murén, Olov, Hamrånge
Lundqvist, Peter, Uppsala
Bastbacken, Olle, Alfta
Olsson, Lennart, Uppsala

I FÄDRENS SPÅR FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Idrottsåret 1980 betraktar jag, i egenskap av idrottsofficer vid regementet, som ett mellanår.

Visst har vi haft framgångar, men inte i den utsträckning som jag hade väntat mig, min förhoppning var att vi i likhet med 60-talet skulle figurera högt upp på resultatlistor vid tävlingar om SM i fälttävlan och MM i orientering. Men så blev inte fallet.

Vi får sänka blicken till DM och MIDÖ-nivå för att kunna skåda några framgångar.

DM-tecknen har det bara blivit ett under året och det svarade undertecknad för vid tävlingar i skidorientering i klassen H 35.

Inom militärområdet har däremot ganska många segrar skördats. Bl a i skidskytte där regementet tog hem samtliga lagtävlingar, samt klassegrar i de båda vplklasserna genom Stefan Persson Åmot och Mikael Johansson Gävle. Klasseger blev det också i H 35 och H 56 genom undertecknad och Hilding Lindström. Ovanstående Stefan Persson ingick också i segrande lag vid MIDÖ fälttävlan tillsammans med Ole Victor Uppsala och Leif Andersson Bergvik.

Vid MIDÖ dagorientering tog regementets juniorer, furirerna Bengt Karlsson, Michael Munter och Michael Moberg en överlägsen lagseger. Regementets vpl vann även lagtävlingen, i laget ingick Torbjörn Jonsson Västerås, Tommy Olsson Köping och Per-Åke Strömberg Vallsta. Samma trio svarade också för en andraplacering i budkavleorienteringen, där också jag tillsammans med Bengt-Göran Jonsson och Lars Lundberg försvarade guldet från 1979 i klassen H 35.

Den i förra numret av "Bocken" omskrivne lovande femkamparen Johan Mathson som vi ställde så stora förhoppningar på inför 1980 har tjänstledigt för studier, och vi får väl vänta några år innan vi får se honom uppfylla dessa. I stället har Krister Rhönnstad, också han en GIF:are, axlat Johans mantel och på ett förtjänstfullt sätt försvarat regementets färger, Krister är med största sannolikhet på väg att säkra en plats i landslaget inför 1981 års femkampstävlingar.

Fälttävlanssporten har under 1980 fått lite bättre fart än tidigare men än är det mycket kvar att önska. Ett antal propagandatävlingar har anordnats och ett 20 tal deltagare har ställt upp vid dessa tillfällen. När det sedan drog ihop sig till DM ställde endast 9 deltagare upp.

I 14 IF arrangerade SM i vinterfälttävlan 1980. Den ringa snömängden och ett töväder dagen före tävlingen höll på att spräcka arrangemangen. Genom goda förberedelser och stora arbetsinsatser, samt några grader kallt tävlingsdagen kunde tävlingen genomföras under idealiska förhållanden på blixtsnabba spår.

Ansvarig tävlingsledning tilldelades som tack, SMI:s medalj i guld. Nästa år skall vi vara med och slåss om medaljerna i tävlingsspåret.

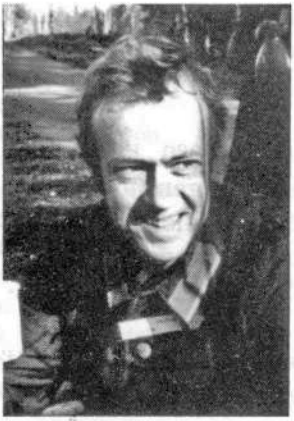
Av resultatsammanställningen som följer framgår att tävlingsverksamheten varit ganska omfattande. Jämför man årets resultat med fjolårets finner man alltför få nya namn.

BERTIL MUNTHER

TÄVLINGSRESULTAT

FÄLTTÄVLAN

Regementschefens vandringspris

Segraren lt Wallgren

Sommarfälttävlan (66)

1.	Lt Wallgren	70.04
2.	Kn Munther	71.25
3.	Fj Lindberg	72.05
4.	Kn Lundberg	77.58
5.	Lt Åkerlund	78.28
6.	Kn Lindström	82.18
7.	Favm Lönn	92.33
8.	Kn Andersson Ö	96.28

Segraren fk Rönnstad

Vinterfälttävlan (77)

1.	Fk Rönnstad	59.39
2.	Kn Munther	65.52
3.	Övlt Björk	66.17
4.	Kn Söderberg	71.36
5.	Fj Lindberg	75.25
6.	Kn Brolund	75.39
7.	Fj Jonsson	75.42
8.	Kn Lindström	76.52
9.	Öfu Matsson	77.15
10.	Lt Jonsson A	78.48

ORIENTERING

Reg M dagorientering

Klass H21 (38)

1.	Fj Lindberg	49.13
2.	Övlt Nilsson	59.58
3.	Kn Wedin	68.18
4.	Lt Åkerlund	69.01
5.	Öfu Rönnstad	71.18

Klass H35 (14)

1.	Kn Lindberg	54.56
2.	Kn Munther	57.26
3.	Kn Jonsson	70.21

Klass H 43 (7)

1.	Kn Lindström	33.44
2.	Övlt Fredriksson	40.19
3.	Övlt Björkenstam	43.10

Klass GU-vpl (8)

1.	Per-Åke Strömberg	48.09
2.	Tommy Olsson	55.27
3.	Torbjörn Jonsson	59.55

Lagtävlan (6)

1.	5 komp (Strömberg, Olsson, Rooth)	170.02
2.	8 komp (Jonsson, Hansson, Mj Österdahl)	196.45

Reg M nattorientering

Klass H 17 (13)

1.	Öfu Rönnstad	22.11
2.	Öfu Grönlund	26.08
3.	Öfu Gäfvert	27.16

Klass GU (2)

1.	Per-Åke Strömberg	47.13

Lagtävling (7)

1.	5 komp (Fj Lindberg, Lt Sundell, Strömberg)	2.07.01
2.	8 komp	2.10.25
3.	2 komp	2.13.31

Klass H21 (46)

1.	Fj Lindberg	36.45
2.	Lt Wallgren	40.10
3.	Lt Sundell	43.03

Klass H35 (16)

1.	Kn Munther	33.00
2.	Kn Jonsson	37.52
3.	Kn Lundberg	38.39

Klass H43 (6)

1.	Kn Lindström	26.56
2.	Övlt Björkenstam	34.04

SIMNING

Reg M simning

100 m fritt (20)

1.	Linde 2. komp	1.02.1
2.	Gärdin 2. komp	1.06.0
3.	Magnusson 7. komp	1.06.7

200 m bröst (11)

1.	Vadasz 2. komp	3.14.3
2.	Eriksson 2. komp	3.16.4
3.	Weiman 2. komp	3.27.6

50 m stridssim (6)

1.	Eriksson 2. komp	1.01.7
2.	Fernlund 2. komp	1.03.2
3.	Linde 2. komp	1.10.3

10x50 m lagkamp (5)

1.	7 komp (Adolfsson, Asp, Stenbrink, Johansson, Olsson, De Laval, Jonsson Ohlsson, Magnusson)	5.28.9
2.	8. komp	5.35.5
3.	2. komp	5.36.2

SKYTTE

Reg M K-pist (124)

1. Kn Johansson H 143
2. Fj Olshage 142
3. Kn Jonzon E 141
4. Kn Anderssoń Ö 141
5. Övlt Persson E 140
6. Övlt Nilsson B 140
7. Kn Froste 140
8. Fk Öberg 140
9. Öfu Daxner 139
10. Fj Lindberg 139

Reg M gevär (16)

1. Övlt Persson 146
2. Kn Bolme 141
3. Övlt Nilsson 140

General Ljungs vpr (95)

1. Övlt Persson 286
2. Övlt Nilsson 285
3. Fu Öberg 271
4. Kn Munther 266
5. Mj Arnborg 263
6. Kn Lindström 261
7. Lt Schöön 259
8. Aing Löwenstein 258
9. Kn Hammarstrand 256
10. Serg Blom 255

Överste Stålhanes vpr (13)

1. Kn Jonsson E 307
2. Avm Olsson R 301
3. Kn Munther 282

Örnpokalen (14)

1. Fj Fredman 260
2. Fj Larsson 256
3. Fj Berglund 242

Fockskakannan (11)

1. Kn Nilsson L—E 268
2. Övlt Persson E 264
3. Mj Ohlsson S 258

Regoffkårens KG skjutning (11)

1. Mj Österdahl 45
2. Övlt Nilsson B 42
3. Kn Bolme 36

Kompaniernas vpr (47)

1. Ole Viktor 134
2. Håkan Persson 131
3. Roger Johansson 131
4. Dan Wessman 124
5. Tomas Larsson 123

Lagtävling (8)

1. 2 komp. (Johansson, Wessman, Fredriksson) 374
2. 7 komp 372
3. 8 komp 367

Reg M skidskytte

Klass Befäl (27)

1. Kn Munther 34.20
2. Lt Wallgren 34.23
3. Kn Lindström 34.51

Klass Gu Kpist (23)

1. Vpl Olsson 36.33
2. Vpl Persson 39.43
3. Vpl Fred 40.03

Klass GU Ak 4

1. Vpl Boman 33.37
2. Vpl Ahnlén 34.10
3. Vpl Åhlen 36.29

Lagtävling Kpist (5)

1. 4 komp (Kn Lindström, Fk Rhönnstad, Olsson) 111.27
2. Liv komp 118.47

Lagtävling Ak 4

1. 8 komp (Ahnlén, Åhlen, Börjesson) 108.39
2. Liv komp 118.23

SKIDLÖPNING

Reg M 15 km

Klass GU (30)

1.	Harry Ojala 12. komp	53.51
2.	Mikael Johansson 9. komp	54.07
3.	Kenneth Åhlén 8. komp	58.55
4.	Anders Johansson 12. komp	61.58
5.	Hans Olsson 4. komp	62.32

Klass H21 (8)

1.	Lt Thollén	55.05
2.	Fk Rhönnstad	56.11
3.	Fj Lindberg	61.57

Klass H35 (8)

1.	Kn Munther	60.36
2.	Kn Lindström	61.05
3.	Fj Thimper	61.24

Klass H43 (3)

1.	Kn Andersson Ö	70.11
2.	Fdm Skoglund	70.37

Klass H 50 (3)

1.	Övlt Nilsson	66.24
2.	Övlt Persson	31.09

Lagtävling (9)

1.	12 komp (Fj Lindberg, Ojala, Andersson)	177.46
2.	4 komp.	179.48
3.	Utb	188.24

Reg M skidstafett 10x3 km

Klass Befäl (3)

1.	Regoffkåren (Hedberg, Wallgren, Jonsson, Lundberg, Ringqvist, Callenmark, Froste, Eriksson, Nilsson, Söderberg)	107.29
2.	Kompoffkåren	108.32
3.	Plutoffkåren	114.09

Klass GU (17)

1.	4 komp. Lag 1 (Andersson, Ytterbom, Rinaldo, Fagerhof, Ridefelt, Andersson, Lindén, Olsson, Söderberg, Fk Rhönnstad)	109.48
2.	8 komp. Lag 1	111.25
3.	7 komp. Lag 1	112.29

TERRÄNGLÖPNING

Reg M 5 km

Klass GU (6)

1. Lars Ytterbom 4. komp 18.03

Klass H 21 (4)

1. Krister Rhönnstad 4. komp 17.05

Klass H 35 (1)

1. Eric Thimper Utb 19.34

Lagtävling (2)

1.	4. komp (Rhönnstad, Ytterbom, Ridefelt)	55.09

HANDBOLL

Reg M

Regementsmästare 8. komp

Hjelm, Hedenström, Rasmusson, Wiklund, Sjöberg, Wahlund, Persson, Bech-Nilsson, Schön, Eriksson, Fernqvist, Erkilää.

I TJÄNST FÖR FREDEN MED FN I THAILAND

Kapten Hans Frisk började redan 1942 som volontär vid regementet. Efter genomgången AUS 1952 flyttade Hans Frisk till Dalregementet i Falun där han tjänstgjorde till 1965. Erbjöds då att bli kassachef vid Älvsborgs regemente i Borås. 1973 kom Hans Frisk till Hälsinge regemente som chef för kameralenheten och tjänstgjorde där till sin pensionsavgång 1980.

Kampuchea- eller Kambodja som landet hette tidigare, hade under ett tidigt skede 802-1432 en kulturell blomstringsperiod. Denna period kallas Ankor-perioden och under denna tid byggdes de världsberömda templen med oersättliga konstskatter.

I dag är Kampuchea ett skövlat land.

När president Lon Nol-regimen som kommit till makten genom en kupp i mars 1970 hotades av de röda khemererna-Khemer Rouge-, beslöt president Nixon att ingripa och i april 1970 gick de första USA-soldaterna över gränsen från Sydvietnam tillsammans med enheter ur saigonjuntans armé. Det blev ett långt och blodigt krig. Gerillan var framgångsrik och den 17 april 1975 intog de röda khemererna huvudstaden Phnom Penh. Folkmassorna jublade när gerillasoldaterna marscherade in i staden. Jublet tog snabbt slut, ty samma dag beordrades civilbefolkningen att lämna staden. På tre dagar tömdes Phnom Penh på c:a tre miljoner invånare och samma öde drabbade invånarna i övriga städer och byar.

Denna väldiga folkomflyttning krävde stora offer bland folket som lidit svårt av krig, undernäring och sjukdomar. Utrensningar, förtryck och terror av befolkningen som protesterade mot gerillans våldsamma omvälvningar i samhället

Författaren och en svensk-thailändare vid gränsstaden Aranya-Prahtet.

gjorde att flyktingar begav sig till grannländerna. Det sägs att 2—3 miljoner människor fick sätta livet till under gerillans utrensningar som särskilt drabbade den intellektuella delen av befolkningen. Personer som bar glasögon låg närmast illa till då de ansågs intellektuella och svåra att skola om. Pengar avskaffades och banker i Phnom Penh sprängdes. Kampuchea blev ett land utan penningekonomi och gränserna stängdes.

Någon längre fred blev det inte. Redan sommaren 1975 förekom strider mellan kampucheanska och vietnamesiska styrkor.

Kampuchea anklagade Vietnam för att vilja tvinga fram en federation mellan de båda länderna under vietnamesisk ledning. I slutet av 1977 tog gränskonflikterna en allvarlig vändning. Den vietnamesiska armén ryckte in i Kampuchea och kriget var åter ett faktum. På juldagen 1978 var det klart att sätta in slutoffensiven. I mitten av feb 1979 intogs Kampucheas huvudstad Phnom Penh av vietnameserna. Men något slut på konflikten i Kampuchea kan ännu inte skönjas.

Kampuchea stöds av Kina och Vietnam av Sovjet och striderna som förs mot gränsen till Thailand har tvingat flyktingar i tusental in i Thailand där stora flyktingläger på den thailändska sidan som nu betraktas som permanenta.

Detta är i korthet bakgrunden till den svenska FN-insatsen i Thailand.

Annorlunda FN-tjänst

Anställning i FN-beredskapsstyrkan: Specialenhet för hjälpverksamhet utomlands, innebär bl a att man skall vara beredd att med några dagars varsel rycka in till Strängnäs för att utrusta och flyga till det land där hjälpen skall sättas in.

Jag fick order en måndag i början av dec. 1979 att nästa dag inställa mig i Strängnäs för att resa till Thailand där ett par grupper ur kadern för överlevnadshjälp redan satts in för flyktinghjälpen vid gränsen Thailand-Kampuchea. Flyktingströmmen från Kampuchea tilltog varje dag och stora resurser erfordrades för att organisera och genomföra hjälpen. Efter en snabbutrustning i Strängnäs gick färden med flyg till Luleå där jag tillsammans med två andra svenskar skulle ansluta till den helikoptergrupp från helikopterskolan i Boden som lastade in en helikopter och reservmaterial i ett Herkules-plan på Kallax-flygfältet.

En skicklig och erfaren besättning svarade för flygtransporten till Thailand. Flygturen gick i tre etapper. Första dagen till Cypern, andra dagen till Karachi i Pakistan och tredje dagen till Bangkok. Det var en påfrestande men intressant flygning. Bekvämligheten i dessa transportmaskiner är inte särskilt stor, men man kan i cockpiten njuta av utsikten samtidigt som navigatören orienterar om positionen när tiden medger och vädret är gynnsamt. För att få flyga över indiskt territorium tvingades vi att mellanlanda i Bombay. Den enda anledningen till detta syntes vara att vi skulle tvingas betala landningsavgift vilket vi inte kom undan.

Förmodligen gick dessa pengar i händerna på några tjänstemän vid flygplatsen. Vi befann oss i fjärran östern där det visade sig vara vanligt med mutor och korruption.

Vid ankomsten till Bangkok vidtog en febril verksamhet. Talesättet att föret är trögt i portgången stämde bättre här än någon annan städes. Men svårigheterna är till för att övervinnas och verksamheten kom igång. Min uppgift var att svara för den ekonomiska redovisningen för den svenska specialenheten. Dessutom fick jag helt överraskande ytterligare en uppgift, nämligen att för UNHCR (FN:s flyktingkommissarie) svara för driftkostnaderna för den svenska insatsen i Thailand, vilket krävde en speciell redovisning vid UNCHR:s högkvarter i Bangkok. Arbetet var rätt självständigt, men

krävde hög arbetsinsats. Det sistnämnda gällde all hjälppersonal.

De två hjälpgrupper som tidigare fanns i Thailand hade satts in i det största flyktinglägret Khao I Dang ej långt ifrån gränsen till Kampuchea och c:a 35 mil från Bangkok. I nov 1979 fanns där c:a 12.000 flyktingar. I jan 1980 112.000, i april 120.000 och senare 130.000 flyktingar.

Thailändsk militär sköter bevakningen i flyktinglägren.

Helikoptergruppen stationerades i byn Watthana Nakhon några mil från gränsen där det fanns ett thailändskt militärflygfält. Två thailändska officerare knöts till helikoptergruppen på order av den thailändske ÖB. Det var av säkerhetsskäl för att flygning in på kampucheanskt territorium skulle undvikas.

Något effektivt utnyttjande av den duktiga svenska helikoptergruppen i Thailand blev det aldrig och det måste betraktas

som en grov missbedömning att sätta in en så kostsam grupp utan att först klara ut deras användning och verksamhet. Vem som bär ansvaret för att ha fattat ett så oansvarigt beslut är oklart. Detta kostade stora summor som kunde ha använts bättre för flyktingarnas bästa. Den svenska vattenborrgruppen stationerades i södra delen av Thailand i staden Chantaburi öster om Siamviken med uppgift att borra efter vatten i de mindre lägren vid gränsen. Efter en del svårigheter med anskaffning av lämpliga transportmedel kom gruppen i gång med sitt arbete som snart gav resultat. Vi tyckte att vattenborrningen först borde ha påbörjats i de största lägren Khao I Dang och Sa Kaeo. Transporten av vatten i vattentankbilar till dessa läger kostade svindlande summor dagligen. Men det gällde tydligen att se till att den thailändska befolkningen också fick sin del av flyktinghjälpen.

Flyktingar anländer till det stora flyktinglägret Khao I Dang och visiteras av thai-militär.

De två svenska hjälpgrupperna som sedan i nov 1979 var verksamma i det största lägret Khao I Dang hade en arbetssam uppgift. Detsamma gällde all personal tillhörande de frivilliga hjälporganisationerna som var verksamma i lägren. Utländska delegater som besökte lägren i nov. 1979 och kom på återbesök i feb. 1980 ansåg att ett mirakel hade skett i lägren. Jag kunde själv konstatera att detta inte var överdrivet. I det röda khemerlägret som i början liknade ett krigsfångeläger hade en effektiv organisation genomförts. En dam hade skänkt 20 symaskiner till lägret och utbildning i sömnad bedrevs under en kanadensisk instruktris ledning. Khemerflickorna var

mycket läraktiga och flitiga elever. Vidare bedrevs musikutövning, språkkurser m m under ledning av khemererna själva. I en till synes hopplös tillvaro med oviss framtid bidrog flyktingarna själva till en meningsfull verksamhet. Matransonerna var i det knappaste laget och tilldelningen av vatten var begränsad till 16 liter per dag vilket skulle räcka till både matlagning och personlig hygien. Temperaturen i solen visade oftast mellan 45—50 gr C. Flyktingarnas kläder hade blivit illa åtgångna under den långa vandringen i djungeln och deras personliga tillhörigheter begränsades till det de hade kunnat bära med sig. Barnen i några läger hade fått T-shirts av någon religiös hjälporganisation. På dessa fanns texten "Jesus love's me", men just då tyckte jag inte att detta stämde så bra även om de hade klarat sig med livet i behåll och hade mat för dagen.

Det fanns en sällan skådad anhopning av personal från 26 frivilliga hjälporganisationer från olika länder vilket hör till ovanligheterna. Den fattiga thailändska befolkningen kände sig förbigångna och ansåg att flyktingarna fick bättre hjälp än de själva beträffande livsmedel och sjukvård.

De svenska hjälpgruppernas förläggning i gränsstaden Aranya Prathet är värt att omnämnas. De var inkvarterade i ett hotell med en standard långt ifrån vad som kallas medelgod. De flesta svenskar som övernattade där fick en sömnlös första natt. Det berodde inte på att ödlor och andra småkryp kröp omkring på väggar och golv, utan på trafikbullret från gatan och oljudet från en utomhusbiograf i närheten som körde nonstop föreställningar hela natten. Luftkonditionering saknades. Hettan var besvärande trots de fläktar i taket som gjorde sitt bästa för att rotera luften i rummen. Men det fanns dusch och orientalisk toalett på rummen och när man blivit tillräckligt uttröttad och van vid miljön sov man gott på den hårda sängen.

Folkmyllret på gatorna och trottoarserveringarna blev en upplevelse och nyfikenheten var lika stor bland invånarna som bland oss svenskar särskilt när vi beställde middagsmålet på någon av de många restaurangerna där byrackorna smög omkring i trängseln i hopp om att finna något ätbart. Att äta men pinnar gick inte så bra i början och maten kunde ibland bli något av en smaksensation på grund av språkförbistringen, ty här ute var det ovanligt att invånarna förstod engelska. Hög-

talare på gatorna spelade thai-musik som då och då avbröts av nyhetsuppläsning. När nationens flagga hissades på morgonen spelades nationalsången och människorna ställde sig i givakt på gatan och trafiken stannade upp. Detta upprepades när flaggan halades på kvällen.

De hjälpgrupper som nämnts här ovan var direkt underställda UNHCR. Ledningsfunktionen var inte den bästa och det förekom vissa irritationsmoment här och var, men detta är förståeligt i en så stor och snabbt upprättad organisation. Någon svensk ledningsfunktion existerade inte och man upplevde inte samma stadga och trygghet som inom en svensk FN-bataljon, men i stort sett gick allt bra.

Flytande marknaden på Menamfloden.

På den andra sidan gränsen finns ett flertal flyktingläger som i huvudsak får sin försörjning genom UNICEF och WFP. Bland dessa är Ban Sangae, Phnom Chat, Nog Chan och Kong Kai Toeng största med mellan 60.000—200.000 flyktingar. Här liksom på den thailändska sidan har de röda khemererna — Khemer Rouge, och de fria khemererna — Khemer Serei, skilda läger. Hatet mellan dessa oliktänkande kampucheaner blossar ibland upp vilket kan utmynna i strid mellan lägren. Vid ett sådant tillfälle dödades över 200 flyktingar. På thaisidan upprätthålls ordningen i lägren av thailändsk militär varför sådana våldsamheter inte förekommer.

I Thailand och grannländerna Burma, Malaysia och Vietnam finns stora monument och krigskykorgårdar från andra världskriget. Ett av dessa ligger i närheten av bron över floden

Kwai. På krigskyrkogården i Kanchanaburi ligger 7.000 krigsfångar från de allierade länderna begravda. De omkom i den japanska krigsfångeskapen under ett omänskligt hårt arbete i hettan.

Thailand har blivit ett relativt vanligt mål för charterturister och andra turister under vinterhalvåret och räknar med c:a 1,2 milj. besökare per år varav japaner och malaysier dominerar. Hotellstandarden i Bangkok är mycket god. Thailändarna är mycket vänliga och gästfria. Landet är en blandning av gammalt och nytt och man möter ofta oxkärror dragna av vattenbufflar samt arbetselefanter längs vägarna.

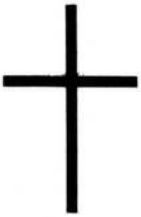
Förare och arbetselefant på hemväg.

Sevärdheter är de vackra tempelbyggnaderna som finns överallt. De största och vackraste finns i Bangkok, Ancient City söder om Bangkok och Suphan Buri norr om Bangkok.

Båtutflykter på floderna och kanalerna samt tåg och bussresor är ett billigt sätt att komma ifrån Bangkok med nära 5 milj invånare och nära nog trafikkaos och besvärande avgaser från fordon med öronbedövande motorer och bristfälliga avgassystem.

Turistorten Pattaya med sina lyxhotell och härliga badstränder är ett välbesökt mål för turister med stinna plånböcker. I den lilla staden Bang Saen vid Siamviken kan man hyra en bungalow, äta billigt på serveringarna vid den palmbevuxna stranden och njuta av den fullständiga avkopplingen i orientalisk miljö.

HANS FRISK

Redaktör Erik Wickberg

Major Oscar Thollén

Major Ragnar Lené

Fanjunkare Eric Jönninge

F. förste poliskonstapel N B Hofvenstam

Lagerbiträde Carl Fridell

Kamrer Helge Svensson

KAMRATFÖRENINGENS VERKSAMHET ÅR 1980

Styrelsen för Kungl Hälsinge Regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten 1980.

Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Gävle.
Hedersledamöter: Generallöjtnant Curt Göransson, Generallöjtnant Nils Sköld, Överste 1 Jan Smedler, Överste Carl Hamnström och Överste 1 Allan Månsson.
Ordförande: Överste 1 Carl-Henrik Gåsste, Gävle.
Vice ordförande: Hemmansägare Einar Berlin, Valbo.
Sekreterare: Kamrer Helmer Nygren, Gävle.
Kassör i föreningen och för årsskriften Bocken: Kamrer Peder Knutsson, Gävle.
Ledamöter: Förvaltare Elis Waldemar Andersson, Gävle, Överstelöjtnant Åke Bendrik, Gävle, Kapten Harald Fisk, Valbo, Avdelninschef Wilhelm Isaksson, Gävle, Major Gert Nilsson, Gävle, Kapten Martin Lundbäck, Gävle, Hemmansägare Harald Olsson, Granbo, Redaktör Per-Evert Persson, Bollnäs, Kapten Hugo Sööder, Gävle, Fanjunkare Åke Wiklund, Hedesunda.
Ledamot av styrelsen av Svenska Militära kamratföreningars Riksförbund: Överste Torsten Wiklund (ordf i I 14 S), Stockholm.
VU: Carl-Henrik Gåsste, Östen Andersson, Einar Berlin, Helmer Nygren och Peder Knutsson.
Revisorer: Direktör B F Andersson, Gävle och Kapten Knut Eliasson, Gävle med Fanjunkare Karl-Axel Nyström och Kapten Per-Konrad Apelgren som ersättare, alla från Gävle.
Kommitté för valberedning: Kyrkosysslоman Arthur Thyrestam, Gävle, sammankallande, Intendent Harald Fahlgren, Gävle, 1. poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo med Kapten Erik Åkerlund som ersättare.
Redaktionskommitté för föreningens årsskrift Bocken: Major Göran Österdahl, Gävle. Annonsanskaffare Fanjunkare Ake Wiklund, Hedesunda.
Hedermedlemmar: Handelsföreståndare Walfrid Chrig, Edsbyn, Distriktschef M Hinnersson, Göteborg, Herr Waldemar Häggberg, Timrå, Herr Owe Siljehorn, Saltsjö-Boo, Redaktör Erik Wickberg, Gävle, avliden 27/1 1980.
Medlemmar per den 31 dec 1980: 574. Ständiga medlemmar: 11, hedersledamöter 5, hedersordförande 1, hedersmedlemmar 5. Summa medlemmar: 596.
Medlemmar per den 31 dec 1979: 598. Under året bortgångna medlemmar: 7.
Sammanträden: Styrelsen 1980-03-20 och 1980-10-26. 1980-06-2 sammanträde med Ovansjö Hembygdsförening. VU i förekommande fall.
Uppvaktningar m m: 1980-01-13 Helmer Nygren 75 år. Telegram. 01-27 Redaktör Erik Wickberg avlider. 02-02 Begraves redaktör Erik Wickberg. Föreningens och regementets krans nedlades vid båren av överste 1 C-H Gåsste och Helmer Nygren. 04-05 Harald Olsson 65 år. Telegram Einar Berlin 70 år. Telegram. 06-15 Martin Lundbäck 65 år. Telegram. 08-03 Kamratföreningen deltager i Ovansjö Hembygdsförenings Ovansjödag. 08-09 1. poliskonstapel Birger Hofvenstam död. 08-29 1. poliskonstapel Birger Hofvenstam begravdes. Föreningens krans nedlades av överste 1 C-H Gåsste. 01-10 I 14 S 10-årsjubileum. Inbjuden var överste C-H Gåsste med fru. 10-20 Arméмusei Vänner årsmöte. 10-20 Peder Knutsson 65 år. Telegram. 10-24 Per-Evert Persson 60 år. Blommor

och telegram. Harald Olsson uppvaktade. 10-26 Regementets dag och årsmöte. 12-14 Kapten Harald Fisk 70 år. Telegram. 12-25 Förv E W Andersson 80 år. Telegram och blommor. Helmer Nygren uppvaktade.
Fonderna: Vid årssamträdet den 26 oktober beslöts utreda frågan angående donationsmedlens användning.
Föreningens lokalavdelning i Stockholm: Klubbordförande Torsten Wiklund, 1. avlösare Gillis Claus, Skrivare Ivar Hillström, Myntsamlare Hugo Sööder, Krögare Olle Törnblom, Lösörebevarare Tage Lundberg, Hemlig funktion Gösta Dahl.
Kamratföreningens samarbete med Ovansjö Hembygdsförening enl styrelseprotokoll 1980-03-20 paragraf 14. Kamratföreningen rönte stor uppskattning för sitt deltagande i Ovansjödagen den 3 augusti.
Dagen inleddes med högmässa i Ovansjö kyrka. Kamratföreningen, lottor, Röda korset, och i tjänst varande Ovansjökompani bildade faborg. Ortens spelmän svarade för traditionell musik. Högtidligheten i kyrkan åtföljdes av att chefen för Hv/Frivavd, överstelöjtnant Gunnar Fredriksson, nedlade föreningens krans vid Vasastenen.
Vid 1400-tiden skedde samling till en i närheten av hembygdsgården befintlig fäbodvall (Nymneåsen) där kyrkoherde Bo Strömberg förrättade korum. Kyrko- och bygdekören medverkade med sång och de organisationer som paraderade i kyrkan återfanns även här. Kapten Martin Lundbäck redogjorde för indelningsverket och hade dessutom författat en dialog om indelte kropralen Lars Klingman alias kapten Bengt-Göran Olsson.

Ovansjösonen redaktör Per-Evert Persson, Bollnäs, höll högtidstalet och berättade med inlevelse om sina minnen i Ovansjöbygden.

Kamratföreningen strävar efter samarbete med hembygden och vi tror att denna strävan icke förklingar ohörd.
Vi framför ett varmt tack till Ovansjö Hembygdsförening och alla organisationer som deltog för ett utomordentligt och värdefullt samarbete.
Se för övrigt ref Årsskriften Bocken.
Samverkan med Arbrå Hembygds- och fornminnesförening Kamratföreningen kommer under 1981 att medverka vid rubr förenings 60-årsjubileum den 26 juli. Denna gång är det fråga om att hugfästa minnet av Arbrå kompani (indelningsverket).
Angående firandet av I 14 mob den 14 april 1940 Martin Lundbäck hade erhållit VU uppdrag att undersöka vilka möjligheter som stod till buds då det gällde att hugfästa minnet av I 14 mob. Under förberedelsearbetet upptäckte han emellertid att samtidigt hade en f d vpl 6. komp I 14 mob Nils Lindgren, Vallsta tagit initiativet till en resa till Värmland för firandet av rubr jubileum. På grund av den uppkomna situationen beslöt styrelsen att på allt sätt stödja Lindgren i hans fortsatta arbete med resan bl a med referat i lokalpressen i Gävle och Bollnäs.
Föreningens sekreterare Helmer Nygren deltog själv.
Den 2 maj avgick sålunda två busslaster "krigsveteraner" från Hälsingland med slutmål Arvika, där övernattning skedde.
Den 3 maj gjordes en rundtur med bussarna till de platser där I 14 mobförband var förlagda. Den tredje dagen gjordes återfärden till respektive hemorter. Ett 20-tal av deltagarena hade sina fruar med. Den värmländska ortspressen ägnade "veteranerna" stort utrymme i sina spalter och det ansågs allmänt 1940 att "regementets personal var ordentligt utrustade, uppträdde soldatsmässigt och gjorde ett gott intryck och gav trygghetskänsla."
Med hänvisning till vad ovan sagts och till den stora uppmärksamhet som detta jubileum rönt i vida kretsar beslutade årssammanträdet att till Nils Lindgren, Vallsta, som gåva dels överlämna kr 500:— kontant och dels Regementets historia, detta som en ringa ersättning för hans stora intresse och hans ekonomiska uppoffringar i form av telefonsamtal och annonsering för att få "veteranresan" genomförd.
Se särskilt ref i Årsskriften Bocken.
Regementets dag 1980-10-26 i Gävle. Trots att Regementets dag firas så pass

sent på året var det denna dag sedvanligt vackert väder och stora skaror vandrade upp till I 14 för att bevista de olika begivenheterna.
Dagen började, som alltid, med flagghissning och den nu över 40-åriga flergransstafetten måste inställas på grund av blixthalka.

I regementsparken fick de nyinryckta värnpliktiga mottaga Krigsmans erinran. Efter den följde olika aktiviteter i form av uppvisning av olika vapen, filmförevisning och fordonsuppställning.
De anhöriga till de nyligen inkallade värnpliktiga besökte de olika kompanierna där befälet lämnade en orientering om verksamheten. En höjdpunkt på dagens program var fallskärmshoppningen. Det visade sig att av de tio deltagarna hade de flesta gjort över 1.000 hopp. Allt fungerade perfekt. Efter fallskärmsklubbens uppvisning visades hur en brigadskyttebataljon grupperades och förberedde anfall. Det knallade friskt och krutröken låg tät över fältet. En helikopter från F 15 och ett privatplan bidrog på sitt sätt att göra illusionen fullständig.
Avslutning Styrelsen framför ett varmt tack till alla enskilda och organisationer, Radio Gävleborg och Ovansjö Hembygdförening, vilka alla på olika sätt bidragit till ettt, som vi ser det, lyckat resultat.

Vi tackar alla som på ett eller annat sätt bidragit till ökad förståelse för föreningen och dess syften i akt och mening att upprätthålla sambandet mellan regementet och bygden.
Gävle i januari 1981.
På styrelsens uppdrag

C-H Gåsste Ordförande	Einar Berlin Vice ordförande	H Nygren Sekreterare
Peder Knutsson Kassör	Östen Andersson	

KAMRATFÖRENINGENS STYRELSE MEDDELAR

25 oktober 1981 Regementets Dag. Program kommer att införas i ortens tidningar.

1400 Kamratföreningens årssammanträde i Honnörssalen. Dagordning enligt stadgarna.

26 juli 1981 firar Arbrå Hembygds- och Fornminnesförening sitt 60 års jubileum. Kamratföreningen medverkar.

Bidrag till boken har erhållits av följande företag och annonsörer

Arbetarbladet
Budget Biluthyrning, Gävle
TO-BE Hundbevakning, Gävle
AB Forsbro Yllefabrik, Arbrå
Gefle Dagblad
Gävle Fältrittklubb
Gävleborgs Petroleum AB, Gävle
A Hildebrand Hovjuvelerare, Gävle
AB Lingbo Verkstäder, Lingbo
Länsförsäkringar Gästrikland
Carl A Olsson AB, Gävle
Allan Rehnström & Co AB, Gävle
Solängens Blomsterhandel, Gävle
Svedala-Arbrå AB, Arbrå
Waldenby Rör AB, Gävle
AB Jakob Wennberg, Gävle
Svenska Esso AB
Tigréns Möbler, Hofors
OK Dala-Gävleborg
Snögrens Cykel & Sportaffär, Gävle
Gästrike Bil AB, Gävle
Uplandsbanken
Gävle Industritjänst AB
Cleveståls Ridskola
Mellanskog

Mäklarbyrå B.F. Andersson & Son, Gävle
Hotell Boulogne, Gävle
Fagergrens Fastighetsbyrå, Gävle
Focus Glasögon, Gävle
Gevalia, Gävle
Hotell Gävle, Gävle
Isakssons färghus, Gävle
Låstjänst, Gävle
Nejman, Gävle
Perssons Bussar, Gävle
Segla Norrlands AB, Gävle
Europcar Biluthyrning, Gävle, Sandviken
Valbo El- och Inst. AB, Valbo

BRORSSONS ÅKERI AB RAMSELE

ALLT i BRANSCHEN

Fack 58
880 40 RAMSELE

ORDERTELEFON
Transporter: 0623/104 50
Verkstad: 105 68

Egen toppmodern verkstad för allsidig service av egna och utomstående fordon

Alla förekommande transporter utföres
Lastmaskiner och planeringstraktor

BÅ AB — Hjälper de flesta i västra med det mesta

LARMTJÄNST
DYGNET RUNT

Försäkringsbolagens Hjälpcentral

För bilbärgning, bilglasbyte, låsöppning
N:a Gävleborgs län . . 9650/**122 00**
S:a Gävleborgs län . 026/**11 54 00**

Välkommen till

ICA center

SKOLGATAN 18

MATMARKNADEN I HOFORS
MED VARUHUSSORTIMENTET

MELINS LIVS

FALUVÄGEN 1

Butikerna med manuella charkavdelningar och omtalade kvalitetsvaror som ger Er mer för kronan.

HENRY MELIN

CITY-LACK AB

Billackering + Bilplåtslageri
Industrilackering

Ludvigsbergsvägen 16 S. Valbo
Tel. 026/13 26 49

HOFORS LBC

Telefon 270 50 växel
Box 115
813 01 HOFORS

ENTREPRENADER, TRANSPORTER, GRUS

Hotell Triangeln

Nygatan 8, Gävle

— HOTELLET I CENTRUM —

75 rum med dusch, toalett och telefon. Frukostrum, uppackningsrum. Bastu och motionsrum.

Lokaler för konferenser, kurser, samkväm och sammanträden.

Telefon 026/10 02 50

CEDERLÖFS
BYGG
VARUHUS

SÖRBY URFJÄLL, tel 11 56 40
Bakom Esso Motor Hotel

SÄG DET MED BLOMMOR

IVAR
ERICSSON
BLOMSTERHANDEL

NYGATAN 38. GÄVLE Tel. 12 02 35, 18 30 33 (mittemot C/H)

GYNNA BOCKENS ANNONSÖRER

ALLTID
välkommen
till oss
på
Restaurang
UGGLAN
Norra Köpmangatan 12 B
GÄVLE ● Tel 026/12 09 08

Hofors kommun

Industrisamhället på frammarsch.

Med många rekreationsmöjligheter.

Sim- och Sporthall.

Slalombacke.

Härlig sportterräng med fina utflyktsmål.

ESSO MOTELL BERGMANNEN — Det nya **** motellet — med förstklassiga gästrum och matsalar. Ett motell med fina utrymmen för konferenser.

HOFORS. Ett Utflyktsmål med alla möjligheter till trivsel för friluftsälskaren.

Alla på Kungsbäck välkomna till

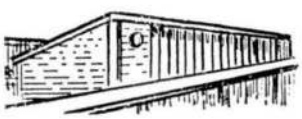

Simhall — Övningsbassäng — Bastubad
Romerskt bad — Solplage — Servering

Sommartid rekommenderas

— Nära Kungsbäck —
Fyra tempererade bassänger
Dubbla bastuavdelningar
Stort sol- och grönområde
— Cafeteria —

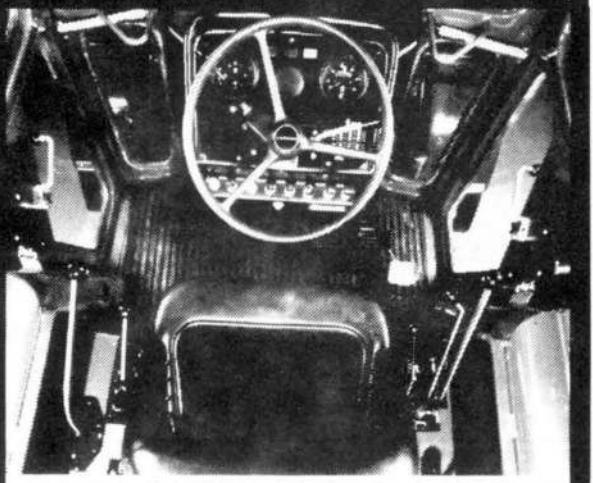
Valbo Sportcentrum

50 M TEMPERERAD UTEBASSÄNG
BARNBASSÄNG — LEKPLATS — BOLLPLANER
SPORTHALL — SIMHALL — KLUBBRUM
DAM- och HERRBASTUAVD.
BELYST ISHOCKEYBANA
TENNISBANOR — ELLJUSSPÅR — CAFETERIA

Kyrkogatan 22
Gävle Fritidskontor

Gävle
Tel. 026 - 17 80 00

Komforttraktorn för familjejordbruket Volvo BM 2200.

Med 2200 har Volvo BM bevisat att förarkomfort inte enbart är förbehållen stortraktorn! Hela förarutrymmet med hytt, golv, sits, ratt, instrument och spakar är uppbyggt som en sluten och tät enhet. Det är hytten som omsluter föraren och innestänger värmen och utestänger damm och kyla. Placeringen av reglage, pedaler och instrument underlättar arbetet. 2200 har en pigg och dragvillig motor på 56 hk (41 kW) och en synkroniserad växellåda med ett brett hastighetsregister. Den har ett oberoende kraftuttag och är robust byggd för att tåla hårda påfrestningar. Du som vill slita mindre och ändå arbeta effektivare kan inte låta bli att satsa på Volvo BM 2200.

Volvo BM är en självklar framtidsmaskin

Återförsäljare:

GÄVLE DALA

Lantmän

Gavle 026/18 03 40, Bollnäs 0278/131 70, Tierp 0293/130 40, Stora Tuna 0243/390 00, Hedemora 0225/120 40, Mora 0250/150 60.

Gävle Repro

Hattmakargatan 17 Gävle
Postadress: Box 357 801 05 Gävle
Telefon: 026/189130, 189430

Jan Lövgren
Faktor, kontaktman
Klichéer, offset,
färgsepareringar.

Idrottsgrabbar på KUNGSBÄCK

Välkomna till

BRYNÄS IF

1912 B I F

Eriksbergsgatan 33, 026/12 63 10, 802 35 Gävle

TRANSPORTER

GRUS — SCHAKT — MASKINER

MOVAG

026 18 80 20

För alla resor

A&L Resebyrå AB

Nygatan 25, Gävle Telefon 10 00 20

Hyttgatan 16, Sandviken Telefon 25 50 50

STAGÅRDEN, BOLLNÄS

Frivilliga Försvarets lägergård

Konferenslokaler, Förläggning:

antal rum: 52

Bäddar 100. Helpension:

kontakta föreståndarinnan tel.

0278/106 25, 136 82

LJUSKOPIA

S. Kungsgatan 9, Gävle
Tel. 026/12 47 70, 12 03 89

Vi kan nu erbjuda er följande tjänster:

LJUSKOPIERING

Elstatkopiering XEROX med förminskning och sortering. Faxilduplicering — elstenciler. Plastlaminering som bevarar och skyddar, matsedlar — kartor — sjökort — affischer — produktbilder — foton och broschyrer.

RING

026-12 47 70

AB ÖBERGHS LJUSKOPIA

LJUSKOPIA Kvalitet Kunnande Erfarenhet Service

Allmänt om Johnson.

Johnson Vax är ett företag med kontor och fabriker i många länder över hela världen, som satsar hårt på forskning och utveckling av rationellare städprodukter. Allt för att städningen ska bli så effektiv som möjligt.

Kontrollen

Johnson's stränga krav på kvalitet gör att kontrollen är en mycket viktig del i produktionsprocessen. Allt från råmaterial till färdig produkt testas och kontrolleras kontinuerligt.

Forskningen

Johnson's forskningsgrupp, ca 400 personer, är erkänd över hela världen.
Förutom produkt- och emballageforskning är miljöfrågan högt prioriterad. Många av de senaste årens förbättringar inom städkemin har kommit till tack vare Johnson och dess forskare.

Informationen

Johnson's representanter informerar gärna "på plats" om lokalvård och städkemi: Var-när-hur städprodukter och metoder användes med maximalt bästa resultat.

Leveranser

Med egen säljkår samt över 40 lokaldistributörer, spridda över hela landet, ser Johnson till att du aldrig behöver vara utan städprodukter.

SVENSKA JOHNSON'S VAX AB

Box 28, 183 21 Täby 1. Tel 08/758 01 50

Johnson

— när det gäller kemikalier för rationell och ekonomisk städning. Inomhus!

**Förbättra din pension.
Försäkringspremien är
avdragsgill inom viss ram
som bestäms av inkomsten.
Ta kontakt med oss
så får du veta mer.**

VALAND

Försäkring med personlig service

Distriktschef
Lennart Tällström
Gävle - Tel 026 - 12 00 61, 12 00 40

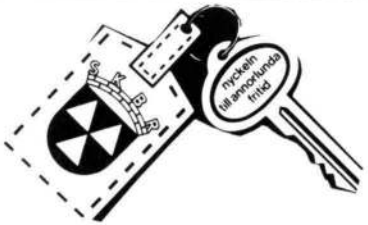
Saab 900. Gör de långa bilresorna lite kortare.

En väghållning som förare av andra bilar bara drömmer om. En förarplats du säkert aldrig sett maken till och en utsökt sittkomfort för passagerarna gör Saab 900 till en av de bästa långfärdsbilar du kan köpa.

THUNBERGS BILAB SAAB

GÄVLE: 026/11 57 50
SANDVIKEN: 026/25 89 70
SÖDERHAMN: 0270/130 50

NYCKELN TILL ANNORLUNDA FRITID

Intressant utbildning
Nya kamrater
Fritid med mening
får Du i

KVINNLIGA BILKÅREN

SVERIGES KVINNLIGA BILKÅRERS RIKSFÖRBUND
Gävleborgsdistriktet
Tel. 0270 - 151 20

Mälarskog

har skogsförvaltningen av

I 14/Fo 49 övningsområde Gävle

och Marmas skjutfält.

Skogsinspektör Eric Almesjö

Fack 5

815 01 Tierp

Du som är intresserad av militärutbildning
Se vidare på sidan 175

DU SOM TYCKER OM DJUR

bli medlem i Gävleborgs-förbundet
av Svenska Blå Stjärnan

Utbildning i
allmän djurvård

Anmälningar tel. 026/11 60 56

Allt i
TRYCK

både offset och boktryck

LJUSDALS TRYCK AB
HANTVERKSHUSET TELEFON 133 60

SVENSKA RÖDA KORSET

arbetar för

Utbildning till totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!

SVENSKA RÖDA KORSETS GÄVLEBORGSDISTRIKT

Distriktsexp.: Box 441
Telefon 026/10 50 35
801 06 Gävle

Telefon 026/11 13 89
Postgiro 35368-0
Bankgiro 370-5563

Friheten är värd att försvara!

105.000 hemvärnsmän tycker det. Därför har vi tagit fram den här dekalen, som DU kan sätta på Din bil.

Dekalen är 84 cm lång och 4 cm bred med blå text på gul botten.

Beställ den nu hos Gävle Hemvärn, Borgmästarplan 1, 802 23 Gävle. Telefon 026 - 18 00 95 (kontorstid).

Dekalen kostar **3:— per styck** och säljs i förpackningar om 50, 100, 200 styck o.s.v.

Eventuell vinst tillfaller oavkortat Hemvärnet.

Föreningar och motsvarande organ kan sälja dekalen frö **5:—.**

— — — — —

Hemvärnet utgörs av frivilligt rekryterade staber och förband för hembygdens och arbetsplatsens skydd.

Kom med i Hemvärnet.

Du kan också stödja oss med ett bidrag.
Många företag och enskilda gör det.
Vårt postgirokonto är 64 64 77-0.

1980 fyllde vi 40 år!

1981 firar vi 10-årsjubileum tillsammans med hemvärnsmän från Norge och Danmark.

27—30 maj 1981 tävlar vi på I 14.

GÄVLE HEMVÄRN

NÄR DET BRINNER RING 90 000

INNAN DET BRINNER ring TEMPUS

Stockholm	Tel 08-19 02 90
Göteborg	Tel 031-12 40 70
Malmö	Tel 040-43 43 50
Norrköping	Tel 011-10 25 50
Sundsvall	Tel 060-12 43 90

Tempus

För tidsenligt brandförsvar

S·L·K

En del av din fritid kan bli både nyttig och rolig

BLI LOTTA !

ring oss gärna

026/12 51 25

Gävleborgs Lottaförbund

ABF

Kursverksamhet
för alla åldrar

Upplysningar tel. 026/12 90 75

SÅGADE OCH HYVLADE TRÄVAROR

Byggnadsmaterial

NYA TRÄVARUAFFÄREN
P. E. Anderssons Eftr.
Sätravägen 14, Gävle, tel. 12 20 78

Olssons
Blomsterhandel
GÄVLE
Telefon: 11 39 16
Södra Kungsgatan 16

Westlund & Söner Boktryckeri ab

Rälsgatan 10, (vid Järnvägsmuséet) Gävle

Tel. 18 03 80 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

p. bygg ab
c. pierre

LEXEVÄGEN 13
803 57 GÄVLE

Tfn. 18 65 80, 11 76 18.

Utför HUS- INDUSTRI- VATTENBYGGNADER-
GOLV- och TAKENTREPRENADER

- **MASKINDETALJER**
- **MASKINBYGGNAD**
- **STANS- OCH PRESSVERKTYG**
- **FIXTURER OCH HJÄLPVERKTYG**
- **STERILISERINGSAUTOCLAVER**

Söderlunds Verktyg & Maskiner AB

Åkargatan 67, 802 20 Gävle

Tel. 026/11 25 45, 11 33 00

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT —

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Berndt Friskman & C:o
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 — 12 05 08

Tips för SOMMARRESAN

Småland – Öland	4 dgr
Bornholm	7 dgr
Dalslands Kanal	4 dgr
Midnattssolens land	9 dgr
Danmark runt	6 dgr
Hollands blommor	8 dgr
Rhendalen – Bodensjön – Zell am See	11 dgr
Västkusten	4 dgr
Nordkap	10 dgr
Höga kusten	5 dgr
Vilhelmina	5 dgr

Valbo Resetjänst AB

Telefon 026/12 00 00 Norra Centralgatan 6, GÄVLE

SVENSKA JOHNSON'S VAX AB

Box 28, 183 21 Täby 1 — Tel. 08 - 758 01 50

Johnson
— när det gäller kemikalier för rationell och ekonomisk städning. Inomhus!

Westlings Cykel- & Sportaffär

Storgatan 22 — Telefon 201 55

CYKLAR — MOPEDER — SPORT — FISKE

Allt som tillhör cykelbranschen

Reparationer och vinterförvaring av cyklar,
vallning av skidor och slipning av rörskridskor

FISKE och SPORTARTIKLAR

AB HOFORS RADIO & MUSIK

Tel. 205 15 Tel. 205 15

Serviceverkstad — Centralgatan 31 — tel. ankn. 205 15

För alla ledande märken i

RADIO och TV

Allt i antenner och tillbehör
Reparationer utföras

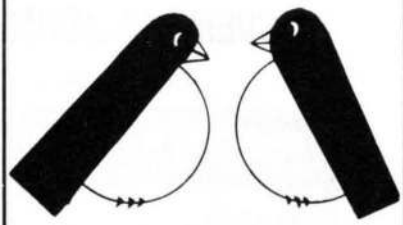
Välkomna till

Dom herrar

... som tänker ekonomiskt väljer...

HERR CITY

GÄVLE — SANDVIKEN

Vid besök i Stockholm

ställ bilen i

P-huset Wahrenberg

Öppet 07.00—22.30, lördagar 07.00 —18.00. Infart Vattugatan

eller **Galleriagaraget**
öppet 6.30—22.00 lördagar 6.30—22.00. Infart Regeringsgat. mitt i City.

STOCKHOLMS KOMMUNS PARKERINGS AB

Vi utför allt i modern hårvård

Lundéns Herrsalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

"ATT BLI YRKESOFFICER"

Grundläggande officersutbildning

Förmåner under värnpliktsutbildning

FRI KOST och LOGI
DAGERSÄTTNING
— de första 230 dagarna 17 kr/dag
— från 231 till 300 dagar 32 kr/dag
— efter 300 dagar 47 kr/dag
UTRYCKNINGSBIDRAG 1500 kr
RESOR — En fri resa i månaden
— övriga resor kostar 10 kr styck

LÖN UNDER OFFICERSKURSEN
— ännu ej fastställd
— torde bli lägst 3500 kr/mån

BEHÖRIGHETSKRAV

Allmänna behörigheten innebär fullständig tvåårig gymnasialutbildning innehållande två årskurser svenska och engelska.

De särskilda förkunskapskraven förr officerskursen är: 2 årskurser samhällskunskap.

3-årig humanistisk (H), samhällsvetenskaplig (S), ekonomisk (E), naturvetenskaplig (N), teknisk (T) och 2-årig social (So) linje fyller dessa krav.

2-årig ekonomisk (Ek) saknar naturkunskap och 2-årig teknisk teoretisk linje (Te) saknar 1 årskurs engelska, svenska och samhällskunskap.

De kompletteringar som vissa kommer att behöva göra kommer att ske före officerskursen varvid eleverna **sannolikt** kommer att uppbära värnpliktsförmåner i form av fri kost och logi **och dagsersättning.**

ANMÄLAN — ANSÖKAN

Man kan anmäla sig före, under eller efter inskrivningen. Under pågående värnplikt eller efter fullgjord värnplikt.

Det är bäst att "föranmäla" sig innan värnplikten. Då har man möjlighet att bli placerad på en för den fortsatta utbildningen lämplig utbildningslinje.

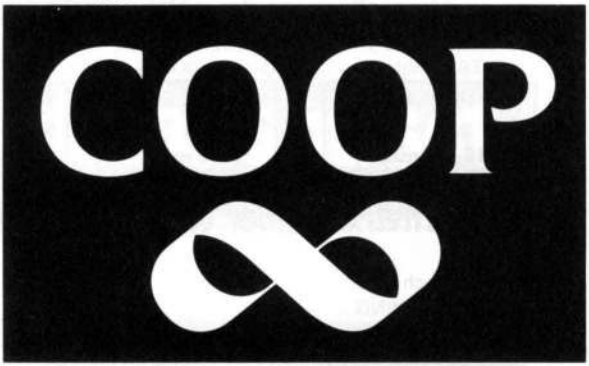
I regel blir Du inskriven vid 18 års ålder och påbörjar utbildningen vid 19 år ålder.

För Dig som vid 18 års ålder beräknas ha lägst 2-årig gymnasial utbildning (teoretisk linje) finns möjlighet att påbörja utbildningen redan det år Du fyller 18 år. Skicka då in en föranmälan.

Utbildningen vid officerskursen skall **påbörjas senast vid 25 års ålder.**

För närmare upplysningar — kontakta fanjunkare Lönnberg, tel. 026/11 54 80. Eller skriv till Hälsinge regemente, personalavdelningen, Box 614, 801 26 Gävle.

Kooperationen har till skillnad från privat livsmedelshandel en väl utbyggd industri.

Coop är namnet på våra egna kvalitetsvaror.

1. När det står Coop på en vara fyller den klart uttalade krav på kvalitet.
2. När det står Coop på en vara övervakas tillverkningen av Kooperativa förbundets Livsmedelskontroll och Provkök.
3. När det står Coop på en vara får du tydliga och rediga besked om innehåll och hur den skall användas.
5. När det står Coop på en vara betyder det att den tillverkas av en fabrik som du äger själv.

P.S. Våra konkurrenter inom detaljhandeln har icke tillnärmelsevis en lika omfattande tillverkning av egna varor. Varje vara som det står Coop på är vårt eget alternativ till privata märkesvaror.

KONSUM/DOMUS
Gävleborg

Jetta tangerar världsrekordet i bränslesnålhet.

Nu har Jetta, Sveriges bensinsnålaste mellanklassbil, blivit ännu bränslesnålare. Med Golfs berömda 1,6-liters dieselmotor på 54 hk under huven tangerar nya Jetta Diesel Golfs världsrekord som lyder på 0,54 liter/mil vid blandad körning. Dessutom blir den en av de accelerationssnabbaste dieslarna, gör 0–100 på ca 17 sekunder.

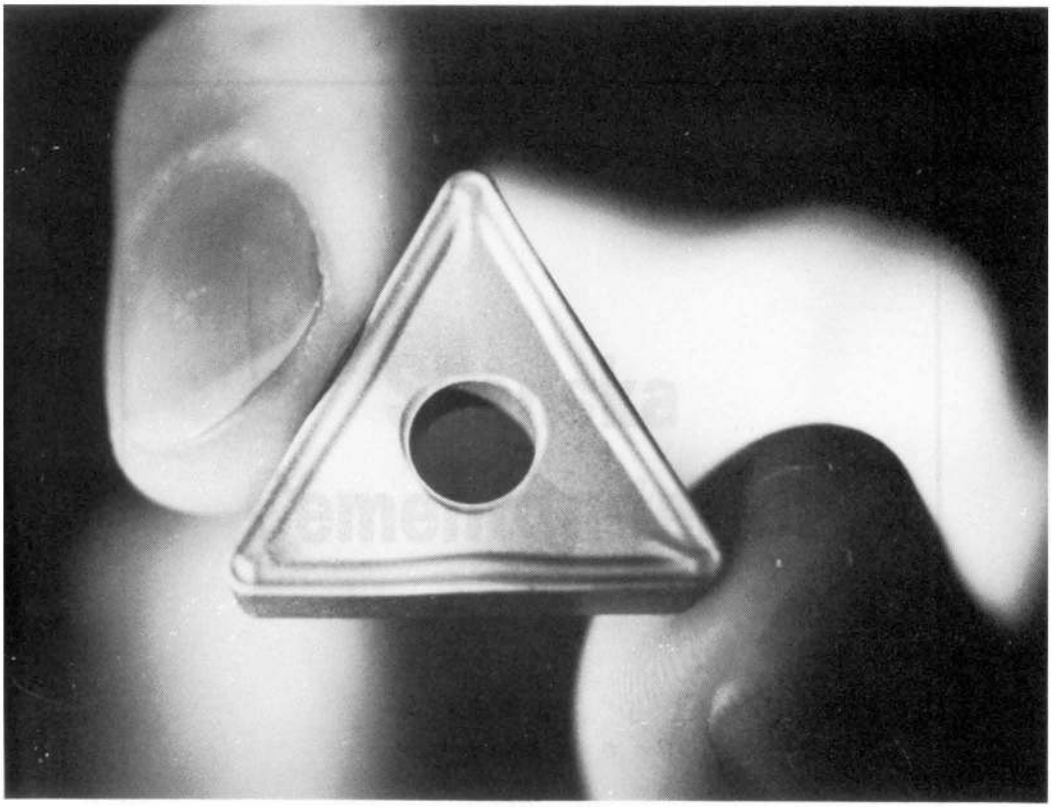
Europarekord i bagageutrymme.

Vill man ha en diesel med rejält bagageutrymme är Jetta högintressant. Rymmer hela 405 lådliter bagage. Det är europarekord för dieseldrivna sedaner. 50 liter mer än Volvo 244 och 35 liter mer än Mercedes 300D (enl. Ulléns Bilfakta). Kom in och provkör!

Jetta Diesel

bil & buss

Bondegatan 10 026/100460

Vår största produkt

Den hålls med lätthet mellan tummen och pekfingret. Till utseendet kunde den kanske förväxlas med en halstablett — men i så fall en ovanligt hårdsmält sådan.

Det du ser är nämligen ett Sandvik Coromant hårdmetallskär.

Det är avsett för skärande bearbetning av metaller. Det används av verkstäder runt om i hela världen och hjälper dem att sänka sina bearbetningstider på ett dramatiskt sätt. Ett arbete som i början av seklet tog en timme tar i dag en minut.

Sandvik har varit med och lett den utvecklingen. I nuet är vi en av världens ledande tillverkare av hårdmetall och de skärande verktygen är vår dominerande produkt.

SANDVIK

Skånska Cementgjuteriet

Med arbete bl. a. vid

I 14/Fo 49

Hus & vägbyggnadsavdelningen

Cricket är ett komplicerat bollspel som praktiskt taget enbart spelas av engelsmän

IGGESUND PÅ HEMMAPLAN

Iggesund har även hemmaplan i England.
Med en modern arkningsanläggning i Milton Keynes nära Birmingham, kan vi öka vår lokala service ytterligare med Inverboard, vår kartong, som rankas som världsmästare av många.

Vår satsning i England är bara ett exempel på hur vi förstärker våra internationella kontakter.

Iggesund är en stark koncern som kan slå internationella konkurrenter på många områden. Ofta på deras egen hemmaplan. Men hemmaplan ger dock ett stort övertag. Därför flyttar vi i Iggesund ut våra positioner och skaffar oss fler hemmaplaner i världen.

IGGESUND

825 00 IGGESUND

Bocken 1981 (1980/81)

Dokumentet är skannat med upplösningen 300 pixlar/tum (120 pixlar/cm) och direkt överfört till filformatet PDF (Ver 6.0 eller senare). Arbete har utförts av Ulf Holmberg 2009-03-22.